DARBININKAS

Vol. LXV, Nr.50
Gruodžio - December 12, 1980 Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

25 centai

Savaitės įvykiai

Sirija, apkaltinusi Jordaną slaptos mahometonų brolijos teroristų globa, sutraukė prie Jordano sienos apie 30,000 kariuomenės. Jordanas neišsigando ir atsakė savo kariuomenės sutelkimu prie Sirijos sienos.

Jordanas paprašė JAV ir kitas Vakarų valstybes paskubinti jau užpirktų ginklų pristatymą, bet JAV yra linkusios pristatyti šiuo metu Jordanui tik šaudmenų ir atsarginių dalių.

Sirija pareiškė, kad įtampa su Jordanu atslūgtų, jei Jordanas sutiktų pripažinti Palestinos išlaisvinimo organizaciją vienintele palestiniečių atstove ir raštu pasižadėtų neremti teroristinės mahometonų brolijos. Bet Jordanas atsisakė tai padaryti.

Lenkijos komunistų partijos centro komitetas savo posėdy pašalino 4 politinio biuro narius, bet grąžino į jį anksčiau pašalintą Gomulkos laikais buvusį vidaus reikalų ministerį gen. Mieczyslaw Moczar, tvirtos linijos šalininką. Iš partijos centro komiteto buvo pašalintas neseniai buvęs Lenkijos viešpats Edward Gierek.

Lenkijos nepriklausomai darbininkų unijai nevykstant susitarti su vyriausybe, buvo pastebėtas sovietų kariuomenės judėjimas Lenkijos pasienyje, ir kilo pavojus, kad sovietų kariuomenė gali įsiveržti į Lenkijos reikalus. Turėdamos tai galvoj, JAV griežtai įspėjo Sov. S-gą nesikišti, nes kitaip įsikišimas į Lenkijos reikalus užsitrauktų javų pardavimo draudimą, sustabdytų technologijos ir dujų vamzdžių pardavimą, sukeltų didelį JAV ginklavimąsi ir visai numarintų atoslūdžio politiką.

Europos bendrosios rinkos valstybės Sov. S-gai pasiuntė panašų pareiškimą, kokios būtų pasekmės, jei Sov. S-gos kariuomenė įsiveltų į Lenkijos reikalus.

Čekoslovakija ir R. Vokietija griežtai pasmerkė Lenkijos nepriklausomos darbininkų unijos reikalavimus, o jų ministeriai pirmininkai Lubomir Strougal ir Willi Stoph susitiko Prahoj komunistų partijos metodam prieš darbininkų reikalavimus aptarti.

Italijos vyriausybė susilaukė iš žemės drebėjimo paliestų gyventojų aštrių kaltinimų dėl lėto pagalbos tiekimo žemės drebėjimo aukom. Sugriautuose miestuose padažnėjo plėšimų, ir atsirado spekuliacija, o be pastogės likę gyventojai kai kur prievarta įsiveržė į neužimtus daugiabučius namus ir į vienuolyną.

Popiežius Jonas Paulius II išleido naują encikliką, pabrėžiančią, kad kovoj su skurdu reikia vadovautis Dievo gailestingumu.

JAV kongresmanui nukentėjusiem per žemės drebėjimą Italijoj šelpti paskyrė 50 mil. dol., o Europos bendrosios rinkos valstybės pažadėjo Italijai padėti atstatyti sugriautus miestus.

Prezidento Carterio patarėjas saugumo reikalam Zbigniew Brzezinski pareiškė, kad demokratų partija turėtų atsisakyti joj įsigalėjusio nuostatymo dėl nenugalimo Sov. S-gos karinio pajėgumo ir neužtikrintos įtakos; jo pastanga stiprinti JAV karinį pajėgumą kai kurių administracijos sluoksnių dažnai buvusios slopinamos.

Urugvajaus karinės vyriausybės pasiūlytą konstitucijos projektą, suteikiantį kariuomenei nuolatinį vaidmenį krašto valdyme, gyventojai balsavimu atmetė.

LKB KRONIKOS KOMPROMITAVIMAS

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 44

Lietuvos religiniame atgimime "LKB Kronika" užima ypatingą vietą, todėl nenuostabu, kad ji labiausiai persekiojama ir niekinama. Kadangi sovietinės valdžios pareigūnams puolant Kroniką, ji dar labiau išgarsinama, tai ši nedėkinga misija pavedama kunigams — KGB kolaborantams, kurie postringauja, girdi, Kronika ne visada esanti objektyvi, kartais joje "suvedžiojamos sąskaitos" su kunigais. Kronika esanti kalta, kad viešai pasmerkusi kai kurių kunigų bendradarbiavimą su KGB, išryškinusi valstybinio saugumo veiklą Kunigų seminarijoje, suardžiusi kunigų vienybę ir pakenkusi Ordinarų autoritetui.

Kai kas norėtų, kad Kronika nematytų viešai matomų faktų ir kad būtų nebyli, kai daromi dangaus bausmės verti nusikaltimai, — kas gali būti bjauriau už kunigą, beveik atvirai bendradarbiaujantį su aršiausiu Bažnyčios priešu — KGB!

Tikrumoje Kronika Kunigų seminarijai ne tik nepakenkė, bet kai kuriais atžvilgiais gerai pasitarnavo. Šiais metais stojančių į Seminariją buvo daugiau kaip bet kada — 40 su viršum. Be to, visi stojantys į Seminariją žino, kad teks susidurti su KGB, kad bus bandoma užverbuoti valstybinio saugumo agentais ir t.t.

Ordinarų autoriteto išlaikymas Kronikai rūpi kur kas daugiau, negu KGB kolaborantams, — tam Kronika ir rašo, kad KGB bažnytinėje hierarchijoje nesupūdytų, kas dar yra sveika, kad nūdien nebūtų kartojamos tos klaidos, kurios buvo daromos per keletą pokario dešimtmečių. Juk sovietinės valdžios pareigūnai kartais net nesidrovi, siųsdami į Vatikaną aukštus dvasiškius, reikalauti, kad jie kenktų Bažnyčiai ir padėtų sovietinei valdžiai.

1940 m. Lietuvos vyskupai ir kunigai buvo užėmę deramą poziciją valstybinio ateizmo atžvilgiu. Kunigų vienybė buvo suardyta tada, kai KGB vienus vyskupus bei kunigus nekaltai kišo į kalėjimus, o kitus verbavo savo agentais; nuo to laiko iki Kronikos atsiradimo praėjo mažiausiai 25-eri metai. Tad ne ji kalta, jei šiandien Bažnyčiai ištikimas kunigas kartais neranda bendros kalbos su kokiu nors KGB sulaužytu savo bendradarbiu.

Vis dėlto, jeigu 1979 m. 522 Lietuvos kunigai ir 2 vyskupai ryžtingai pasisakė prieš antihumaniškus Religinių susivienijimų nuostatus, už šią kunigų vienybę istorija pasakys ačiū, visų pirma Kronikai ir tiems, kurie budino kunigų ir tikinčiųjų dvasią.

"LKB Kronika" nieko nenori pažeminti ir pasmerkti, bet, siekiant suardyti KGB pinkles, šiuo metu kito kelio nėra, — tik viešuma! "Kiekvienas nedorėlis neapkenčia šviesos ir neina į šviesą, kad jo darbai aikštėn neišeitų" (Jn. 3, 20).

Kam pasitarnautų Kronika — Bažnyčiai ar KGB, jei aiškiai matydama pinkles, nesistengtų suardyti tą voratinklį, kuriame Kompartija ir KGB planuoja supūdyti Bažnyčią iš vidaus ir uždusinti bet kokį religinį gyvenimą?

Ko verta būtų Kronika, jei ji iškeltų tik mokytojų ir pareigūnų nusikaltimus prieš Tautą ir Bažnyčią? Kuris didesnis nusikaltėlis: mokytojas, klaidinąs klasėje 30 mokinių, ar sutanotas dvasiškis, Berlyne ginąs sovietinę taiką — melą ir tuo pačiu klaidinąs visą pasaulį? Kas daugiau nusikalsta: skundą į KGB nešas prasigėręs darbininkas ar Kristaus kario vardą nešiojąs kunigas?

Salvadore, nežinomiem teroristam pagrobus 7 kairiųjų vadus ir 6 jų nužudžius, išaugo nauja įtampa, ir padidėjo kariniai susirėmimai tarp kariuomenės ir kairiųjų. Per šiuos metus ten yra žuvę apie 8,000 žmonių.

Dalis žymenų, kuriuos Simas Kudirka yra gavęs iš įvairiausių organizacijų ir valstybės pareigūnų skirtinguose pasaulio kraštuose. Paroda buvo surengta lapkričio 23 Kultūros Židiny. Nuotr. V. Maželio

RIMAS ČESONIS PRANEŠA IŠ MADRIDO KONFERENCIJOS

JAV delegacijos narys Madrido konferencijoj Rimas Česonis telefonu iš Madrido painformavo JAV LB Visuomeninių reikalų tarybą, kad JAV delegacijos štabo vykdomasis direktorius Spencer Aliver lapkričio 5 pasakytoj kalboj iškėlė Lietuvos katalikų persekiojimą, specifiškai suminėdamas politinius kalinius Petrą Pliumpą, Vladą Lapienį, Viktorą Petkų ir Vytautą Skuodį. Kalbą Aliver baigė pareiškimu: "Net ir dabar, čia mum susirinkus, lietuviai, kurie yra įsijungę į Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos leidimą, šiuo metu yra suimti ir laukia teismo."

Rimo Česonio pranešimu Anglija ir Kanada savo atstovų Sovietus smerkiančiose kalbose minėjo lietuvius. Kanada specialiai atkreipė dėmesį į Pabaltijy vykdomą rusifikacijos procesą.

Rimas Česonis jau antra savaitė yra vienintelis Madride konferenciją stebintis lietuvis. Užimamo posto dėka R. Česonis yra artimuose santykiuose su JAV ir kitų valstybių delegacijų vadovybėmis ir sėkmingai darbuojasi, kad Lietuvos klausimas būtų įterptas į demokratinių valstybių atstovų pareiškimus.

JAV armijos štabo viršininkas gen. Edward C. Myer, pareiškė, kad per 5 metus reikėtų išleisti 40 bil. dolerių, norint JAV karines pajėgas padaryti pajėgias Sov. S-gos grasinimam bet kurioj pasaulio daly pasipriešinti.

JAV KRITIKUOJA MASKVĄ

Jungtinių Tautų trečiajame komitete spalio 13 ir 14 susikirto Sovietų Sąjungos ir JAV atstovai. Atsakydama į Rusijos, Ukrainos ir Gudijos atstovų iškraipymus ir melagingus kaltinimus, JAV atstovė Marilyn Haft pareiškė, kad jie būtų beveik juokingi, jei nebūtų tiesioginės sovietų agresijos Afganistane... ir buvusios nepriklausomos valstybės bei religinės ir etninės mažumos begyventų priespaudoj visoj sovietų imperijoj".

JAV delegatė ironiškai pabrėžė, jog jos delegaciją ypač sudomino faktas, kad Sovietų Sąjunga "pagaliau atrado tarptautinės žmogaus teisių sutarties pirmąjį straipsnį, kuris skelbia, jog 'visos tautos turi teisę laisvai apsispręsti'. Sovietų kalbėtojai išreiškė savo ... susirūpinimą gerove tų tautų, iš kurių, jų žodžiais, atimta laisvė apsispręsti. Tūkstančiai sovietų nužudytų afganų musulmonų ... tikrai susižavėtų, sužinoję, kaip Sovietų Sąjunga rūpinasi jų teise laisvai apsispręsti... Pačioj Sovietų Sąjungoj ukrainiečiai, latviai, lietuviai, estai, musulmonai, totoriai, žydai ir kitos priespaudą kenčiančios tautos bus tikrai dėkingos už tokį radikalų sovietų politikos pakeitimą, kuris juos įgalins įgyvendinti laisvo apsisprendimo teisę".

Marilyn Haft taip pat kritikavo Sovietų Sąjungą už žmogaus teisių pažeidinėjimus: "O sovietų veidmainystė žmogaus teisių atžvilgiu? Paklauskit religines grupes, paklauskit Helsinkio sutarčių vykdymo stebėtojus, paklauskit vadinamuosius politinius disidentus, kurie tesiekia pagrindinių ir visuotinių žmogaus teisių įgyvendinimo ir už tai yra brutaliai persekiojami, uždaromi į psichiatrines, ištremiami ir kalinami sovietiniuose lageriuose..." (Elta)

BALTŲ ATSTOVAI MADRIDE LANKĖ DELEGACIJAS

Atrodo, kad įvyko didelis pasikeitimas tarp Belgrado ir Madrido konferencijų, tikrinant Helsinkio akto vykdymą.

Madrido konferenciją atidarant, įvyko baltų demonstracijos, suorganizuotos laisvųjų latvių pastangomis. Jose dalyvavo ir grupė lietuvių bei keletas estų. Demonstracijų metu buvo krauju aplaistyta ir sudeginta Sovietų Sąjungos vėliava. Ispanų policijos reagavimas buvo gana švelnus.

Kitas labai didelis skirtumas, tai atsiradęs gana laisvas baltų priėjimas prie Helsinkio akto signatarų delegacijų. Belgrade baltai nebuvo priimti beveik jokios svetimos valstybės delegacijos, o Madride antrą savaitę po konferencijos atidarymo (XI.11) baltų atstovai tik per penkias dienas (iki lapkričio 21) buvo priimti bent dešimties Vakarų valstybių į Madridą atvykusių delegacijų.

Pirmasis baltų susitikimas įvyko su Vatikano delegacijos vadovu Msgr. Silvestrini. Toliau juos priėmė Portugalijos, Didžiosios Britanijos, Graikijos Švedijos, Vakarų Vokietijos, Olandijos, Belgijos, Kanados, Liuksemburgo ir JAV delegacijos.

Vliko atstovam grįžus į JAV, lietuviam, lankant visas šias Helsinkio akto signatarų delegacijas, atstovavo Altos į Madridą pasiųsti žmonės — dr. Kazys Šidlauskas ir kun. dr. Juozas Prunskis, kartu su Vladu Šakaliu ir iš Argentinos atvykusiu Artūru Mičiudu, o pas Kanados delegaciją buvo nuvykęs Jonas Simanavičius, buv. Kanados Lietuvių Bendruomenės pirmininkas.

Kadangi delegacijų paskirtas lankymo laikas kartais sutapdavo, o jų tik per vieną dieną teko aplankyti bent penkias įvairiose Madrido vietovėse, tad pasilikusiem lietuviam teko pasiskirstyti, kuris pas kurią delegaciją turi vykti su latvių ir estų atstovais.

Baltų atstovų buvo bendrai sutarta prašyti kiekvienos valstybės delegaciją, kad iškeltų Madrido konferencijoj Baltijos tautų laisvės klausimą, o jei jiem patiem nebūtų patogu tai padaryti, tai kad jie paremtų tą raikalą, jei jis kurios kitos valstybės bus iškeltas. Žinoma, jiem buvo aiškinama, kodėl Baltijos tautų laisvės byla turėtų būti Madrido konferencijoj iškelta.

Kaip galima spėti, Madrido konferencijoj dalyvaujančių Vakarų valstybių delegacijų nuomonės buvo gana įvairios.

Vatikano delegacijos šefas aiškino, kad reikalingas balansas tarp konfrontacijos su sovietais ir ryšių su jais, nes katalikai už geležinės uždangos nori pagalbos, kurios jiem nebūtų galima suteikti, išėjus į bekompromisinę konfrontaciją su Sovietų Sąjunga. Mes bandėm aukštajam Vatikano diplomatui aiškinti, kad Katalikų Bažnyčia yra pati didžiausia moralinė jėga visame pasauly, todėl jos bet koks kompromisas su sovietais gali ne tik apvilti pavergtųjų kraštų katalikus, bet ir turėti neigiamos įtakos ir nesusipratimų tarp laisvojo pasaulio katalikų. Kun. Prunskis buvo bent keletą kartų ir privačiai susitikęs su Vatikano delegacijos prelatais ir šiuos klausimus svarstė.

Didžiosios Britanijos delegacijos būstinėj baltų atstovus priėmė jos pirmasis sekretorius C. Hulse, gana jaunas ir labai malonus diplomatas. Jis mum priminė apie britų delegacijos šefo kalbą po konferencijos atidarymo; joj buvo paminėtas Lietuvos Helsinkio grupės nario Petkaus ir kitų įkalinimas, o šią savaitę kitas britų delegacijos narys paminėjęs Klaipėdoj tikinčiųjų pastangomis ir lėšomis pastatytą bažnyčią, kuri buvusi sovietinės valdžios iš jų atimta.

Didžiausią diplomatinę kurtuaziją baltam parodė Vakarų Vokietijos delegacija, kurios pats šefas ambasadorius Joerg Kastl su savo sekretorium priėmė mūsų atstovus. Šioj baltų delegacijoj dalyvavo ir Vladas Šakalys, kuris, kaip 45-kių baltų memorandumo signataras Sovietų Sąjungoj, norėjo atkreipti Vakarų Vokietijos delegacijos dėmesį į reikalą atšaukti kaip nuo pradžios niekingą ir negaliojantį Ribbentropo-Molotovo paktą, dėl kurio Baltijos valstybės tapo Sovietų Sąjungos agresijos aukomis. Vladas Šakalys savo misiją atliko labai gerai: aiškino, kad jis nesąs diplomatas, bet Vakarų Vokietijos ambasadorius pasakė, kad pilnai supratęs jo nusistatymą.

Švedijos delegacijos atstovas, priėmęs baltus, buvo Jan Lundvik, ambasadorius ir švedų delegacijos šefo pavaduotojas, o Olandijos delegacijos vardu mūsų atstovus priėmė pirmasis delegacijos sekretorius H.J. Hazewinkel.

Kaip galima spėti, Švedijos delegacijos atstovas nedaug ką pasakė, nes Švedija gana artimas Sovietų Sąjungos kaimynas, o olandų delegacijos atstovas aiškino, kad Olandija pripažino Sovietų Sąjungą tik po II-ojo pasaulinio karo, taigi po Baltijos valstybių užgrobimo, todėl jiem nebūtų patogu šį reikalą Madrido konferencijoj iškelti.

Kiek skirtingos žinios buvo gautos iš baltų atstovų apsilankymo pas Kanados delegaciją, kurios vardu juos priėmė D.S. Anstis, vienas iš Kanados delegacijos šefo pavaduotojų. Jis pasakė, kad Kanada tiki į tyliąją diplomatiją. Kaip pavyzdį paminėjo Kanados pasiekimą šeimų sujungime, kuris yra pats geriausias iš visų kitų kraštų.

JAV-bių delegacijos šefo pavaduotojas ambasadorius dr. Max Kampelman baltų atstovus priėmė Madrido konferencijos rūmuose. Baltų delegacijos skaičius buvo nustatytas tik po vieną nuo kiekvienos jų tautinės grupės. Latviam atstovavo Latvių Pasaulinės Federacijos pirmininkas dr. Spilners, lietuviam — Altos pirmn. dr. Kazys Šidlauskas, o estam — jauna blondinė iš Toronto.

Dr. Kampelman mus nusivedė į didelį posėdžių kamberį, kuris skirtas NATO valstybių pasitarimam (caucus). Pokalbis su dr. Kampelman truko bent pusę valandos. Šalia jo dalyvavo ir viena iš JAV delegacijos sekretorių bei Rimas Česonis, JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos atstovas, kaip JAV delegacijos narys.

Mes bandėm aiškinti, kad žmogaus teisės yra neatskiriamos nuo tautų teisių ir kad mum neužku, kaip galima kalbėti apie žmogaus teises tuose kraštuose, kurie yra svetimoj vergijoj. Taip pat mes sakėm,

(nukelta į 2 psl.)

IŠ PAVERGTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— **Kultūros Barų Nr. 9 yra išspausdinti trys straipsniai apie Lietuvos miestus — Ukmergę, Mosėdį ir Papilę.**

Apie Ukmergę rašo žinomi architektai Algimantas Miškinis ir Marija Purvinienė. Ukmergė yra vienas senųjų Lietuvos miestų. Jo pradžia siekia 1225 m., kai šiauriniame Šventosios krante, prie Ukmergėlės žiočių buvo pastatyta pilis. Apie pilį pamažu kūrėsi miestas. Čia susibėgo keliai nuo Anykščių, Deltuvos, Upytės, Utenos, Kauno ir Vilniaus. 1387 pastatyta Ukmergės bažnyčia. Kiek vėliau buvo pastatyta ir kita pilis — ant kalvos prie Šventosios. Piliai sunykus, čia buvo miesto turgavietė, paskiau paversta į parką. Piliakalnis prie Ukmergėlės upelio yra išlikęs iki šių dienų, bet daugumas senųjų miesto pastatų buvo gaisrų sunaikinti. Išlikusieji namai tėra tik iš XIX amžiaus. Bet jie yra išsaugoję būdingą šio miesto charakterį, ir dėl to 1969 Ukmergė paskelbta vietinės reikšmės urbanistikos paminklu. Tačiau straipsnio autoriai neslepia miesto tvarkytojų neapdairumo: tarp senųjų architektūriškai vertingų žemų pastatų statomi daugiaaukščiai namai, šiaurės rytų pakraštyje prie kapų išaugęs gyvenamų namų daugiaaukštis mikrorajonas (arch. N. Bučiūtės projektas) esąs neišvaizdus. Geriau pasisekęs kitas mikrorajonas, išaugęs Pivonijos vasarvietėje (arch. V. Andriuška). Miesto geram išplanavimui kliudo ir pramonės įmonių išsimėtymas po visą miestą. O tos pramonės esama nemažai: autokompresorių fabrikas Vienybė, statybinės medžiagos gamykla, pieninė, koklių ir keramikos fabrikas, linų fabrikas, baldų kombinatas, gelžbetonio gamykla ir daug mažesnių remonto ir mechaninių dirbtuvių, dirbtuvėlių. Iš straipsnio sužinome, kad daug Ukmergės gatvių tebeturi senuosius pavadinimus: Kauno, Gedimino, Vilniaus, Maironio, Vaižganto, Baranausko. Tik Vytauto gatvė pakeista į Lenino, Nepriklausomybės aikštė į Tarybų aikštę, o vietoje nugriauto Nepriklausomybės paminklo — obelisko pastatytas sovietinis trijų vėliavnešių paminklas. Žodžiu, Ukmergė gerokai susovietinta.

Apie žemaičių Mosėdį (Vaižganto "Pragiedrulių" Gondingą) rašo Kazys Pūras. Mažą Mosėdžio miestelį, nuo senų laikų stovintį prie nedidelės Bartuvos upės, jis vadina rojumi. Miestelyje yra kolchozo centras, nieko gero miesteliui neduodąs. Tą rojaus grožį čia sukūrė jaunas keistuolis *daktaras Vaclovas Intas*, be medicinos dalykų, susidomėjęs ir geologija. Jis savanoriškai pradėjo rinkti apylinkės laukuose akmenis. Ilgainiui tas daktaro akmenų rinkinys tapo **akmenų muziejumi.** 1979 muziejus buvo oficialiai įsteigtas. Jis yra užėmęs 10 ha plotą Bartuvos pakrantėj. Jame sutelkta 17,000 akmenų, surinktų iš visos Lietuvos. Straipsnyje rašoma, kad muziejuje yra visos Lietuvoje randamų akmenų rūšys. Dr. V. Intas, paskirtas to **muziejaus direktorium, surašė tikslią surinktų akmenų metriką, atremontuoto vandens malūno antrame aukšte įrengė skaldos pavyzdžių kolekciją. O atviro oro akmenų rinkinį išpuošė pritaikytais angalais, gėlėmis. Rašoma, kad Mosėdžio akmenų muziejus tarnauja ne tik gamtos grožiui parodyti, bet ir mokslo reikalams.**

Apie Papilę rašo Adolfas Strakšys. Buvo numatyta Papilėje statyti cemento fabriką. Bet, kai tas fabrikas pastatytas Naujojoje Akmenėje, tai Papilė ir toliau pasiliko nuošalus miestelis su 2000 gyventojų, su mažais mediniais nameliais, su žaliomis Ventos pakrantėmis. Kai buvo statomas Naujosios Akmenės miestas, tai naujomis statybomis Papilėje niekas nesirūpino. Keturi apylinkės kolchozai pagaliau pastatė Papilėje kultūros namus, ir čia prasidėjo koncertai, vaidinimai, literatūros vakarai. Papilė — senas miestelis — su išgriuvusiu gatvių grindiniu, su duobėtais šaligatviais. Mat, miestelis neturi tikro šeimininko (keturi kolchozai čia šeimininkauja, bet tvarkos nė vienas nežiūri). Papilė didžiuojasi Simano Daukanto kapu kapinėse, skulptoriaus V. Grybo sukurtu Daukantui paminklu miestelio aikštėje. Net vienas apylinkės kolchozas yra pavadintas S. Daukanto vardu. Prie buvusios klebonijos, kur paskutiniais gyvenimo metais gyveno S. Daukantas, prikalta atminimo lenta. Tačiau žadama tą namą remontuoti ir įkurti jame ateizmo muziejaus skyrių. Tai ar gali būti didesnis S. Daukanto paniekinimas? S. Daukantas niekada nebuvo tarp kovojančių prieš religiją.

— **Tame pat Kultūros Barų** Nr. 9 **rašoma ir apie Pažaislio vienuolyno restauravimą.** Rašoma, **kad vienas architektūrinio ansamblio pastatas — buvusi forestorija su garsia Pacų** sale — **buvo pradėtas restauruoti 1971, bet užbaigtas tik** 1980 **birželio mėnesį. Prie garsių italų dailininkų sukurtų fresk**ų restauravimo **dirbo dailininkai** K. Stepšys, B. Uogintas, K. Andziulis, B. Meškauskas, A.J. Pilipavičius, R. Rutkytė. **Architektūrinį projektą paruošė arch.** S. Čerškutė. Iš dalies **restauruotas** ir Pacų salės barokinis išpuošimas. Restauruotoji vienuolyno dalis jau atidaryta lankytojams. Kitų patalpų **restauravimas** truksiąs dar **keliolika** metų.

— Vilniaus Vingio parko estradoje lapkričio pradžioje buvo atidaryta **paroda "Mechanizacija - 80"**, rodanti kokie mechaniniai įrengimai pavergtoje Lietuvoje palengvina žmogaus darbą.

— Užbaigta statyti **Vilniaus-Ukmergės autostrada, turinti** 72.7 km ilgio. Ateityje ši magistralė būsianti pratęsta iki Panevėžio.

— Lietuvos botanikos instituto sporinių augalų laboratorija sukūrė **valgomųjų grybų žemėlapį,** parodantį grybų rūšis ir jų paplitimą Lietuvoje. Žemėlapis yra mokslinis darbas, turįs ir ūkinės praktiškos reikšmės.

— Lapkričio pradžioje Vilniuje, eidamas 84 metus, **mirė operos solistas-veteranas Stasys Sodeika.** Buvo gimęs 1897 Jurbarke. Jo brolis solistas Antanas

(nukelta į 5 psl.)

Savaitės įvykiai

Lenkijos komunistų partijos galva Stanislaw Kania pareiškė, kad Sov. S-ga yra suteikusi Lenkijai 1.3 bil. dol. paramos ūkinei krizei sumažinti.

Kambodijos buv. Pol Pot vyriausybės min. pirmininko pavaduotojas Ieang Sary pareiškė, kad jo vyriausybė siekia atstatyti krašte parlamentinę sistemą, suteikiančią gyventojam religijos laisvę ir privačią nuosavybę.

Izraelio vyriausybė uždraudė jamę gyvenančių arabų konferenciją palestiniečių valstybei Palestinos išlaisvinimo organizacijos vadovybėj paremti.

Valst. sekr. pavaduotojas Warren M. Christopher su JAV vyriausybės atsakymu dėl įkaitų išlaisvinimo vėl išvyko į Alžirą.

Turkija pareiškė, kad jos santykiai su Izraeliu liks tik simboliniai, nes Izraelis vykdo nenuolaidžią politiką, sprendžiant Artimųjų Rytų klausimus.

Irako kariuomenės vadas pareiškė, kad jo kariuomenė yra pasiruošusi užimti visą Kuzistano provinciją Irane.

Teigiama, kad būsimasis prezidentas Ronald Reagan valstybės sekretorium yra pasirinkęs buv. Nato pajėgų vadą gen. Alexander Haig, gynybos sekretorium — Caspar W. Weinberger, iždo sekretorium — Citicorp pirmininką Walter B. Wriston ir teisingumo sekretorium — William French Smith.

Būsimojo prezidento Ronald Reagan privatus pranešimas tvirtina, kad ginklų kontrolės ir nusiginklavimo agentūra daugiau pinigų išleidusi susitarimų su Sov. S-ga reklamai, kaip jos jau veikiančių susitarimų pažeidimui sekti.

Demonstracijose prie Jungtinių Tautų sugėjo 27 sudeginus Sovietų Sąjungos vėliavą. Nuotr. V. Maželio

BALTAI MADRIDE

(atkelta iš 1 psl.)

kad Baltijos tautos yra apsisprendusios visiem laikam būti laisvomis, kai jos po I-jo pasaulinio karo atstatė savo nepriklausomas valstybes. Mes tik norime, kad dėl Sovietų Sąjungos agresijos sutrukdytas to laisvo Baltijos tautų apsisprendimo vykdymas būtų atstatytas. Kitaip, sovietai gali sutikti, kad reikia padaryti plebiscitą, pvz. Estijoj, kai joj estai jau bus atsidūrę mažumoj dėl Sovietų Sąjungos vykdomo kolonializmo.

Iš pokalbio su dr. Kampelman susidaro įspūdis, kad JAV delegacija yra pasiryžusi Madrido konferencijoj iškelti Baltijos valstybių nepriklausomybės klausimą, kaip Europos politinį reikalą.

Dr. Kampelman pabrėžė, kad padėtis yra geresnė negu Belgrado konferencijoj, nes niekada nebuvęs sudarytas toks tamprus ryšys tarp NATO valstybių, kaip Madrido konferencijos metu.

Kiek teko patirti, tik viena Suomijos delagacija lig šiol atsisakė priimti baltų atstovus. Po Vlado Šakalio pabėgimo Sovietų Sąjunga jau suspėjo apkaltinti Suomiją, kad ji padedanti pabėgti sovietų piliečiam iš bolševikų "rojaus", nors Šakalys sako, kad jis buvo sutikęs tik vieną seną suomį, kuris jam davęs kepalą duonos ir kiek sviesto ir taip jį įgalino tęsti savo pavojingą kelionę į Švediją.

Kiek netikėtas atsitikimas įvyko, bandant baltam aplankyti Portugalijos delegaciją. Juos turėjo priimti dr. Ruy de Brito e Cunha, Portugalijos delegacijos šefo pavaduotojas. Mum vykstant į Portugalijos ambasadą, mūsų taksis buvo kiek sulaikytas prieky įvykusios automobilio katastrofos. Kai nuvykom į Portugalijos ambasadą, mum pasakė, kad dr. Ruy de Brito turėjęs automobilio nelaimę, kaip tik tą pačią, kurią mes buvom matę. Jo Porsche sportinio automobilio priekis su diplomatinio korpuso lentele buvo gerokai aplamdytas. Palaukus dr. Ruy de Brito kabinete keliolika minučių, mum buvo pranešta, kad mus turėjęs priimti Portugalijos delegacijos atstovas nuvykęs į ligoninę, o mum belikę tik ant jo stalo palikti savo pasiimtus memorandumus ir kitą medžiagą.

Šalia Vakarų Europos valstybių delegacijų lankymo Madride pasilikę lietuviai turėjom progą pasakyti pavergtiesiem lietuviam skirtas trumpas kalbas, kurias įrekordavo iš Miuncheno atvykęs Radio Liberty atstovas Vilis Skultans, o per Vatikano radiją mūsų pavergtiesiem broliam skirtos kalbos buvo tiesiog perduotos telefonu į Vatikaną iš latvių būstinės.

K.Š. (ALT Inf.)

LIETUVIŲ DEMONSTRANTŲ TEISMAS IR JO SPRENDIMAS

Gruodžio 3, trečiadienį, Washingtone buvo teisiami 13 lietuvių, pagarsėjusių liepos 18-osios demonstracija Washingtone, prisirakinant prie sovietų ambasados. Teismas vyko District of Columbia Superior Court. Iš 18-ikos demonstrantų (daugiausia jaunuolių) 5-iem kaltinimai buvo anksčiau atmesti dėl techninių smulkmenų.

Teismui vadovaująs teisėjas N. Nunzio buvo griežtas, bet su humoru.

Salė buvo pilna žiūrovų. Jų tarpe buvo spaudos atstovai iš Washington Post, Washington Star, Cleveland Plain Dealer bei kitų pagrindinių laikraščių, Radio Free Europe ir Radio Liberty korespondentai, Associated Press ir United Press International žinių agentūrų žurnalistai ir CBS naujienų korespondentė su filmavimo įgula.

Valdžios liudytojų buvo trys (ketvirtasis dėl nežinomų priežasčių neliudijo).

Už valdžios pareigūnų perspėjimų neklausymą kaltais pripažinti trys: Margeris Aistis, kun. Kazimieras Pugevičius ir Rimantas Stirbys. Visi trys paskelbti bausmę atlikę (jau praleidę kalėjime po vieną dieną). Kiti demonstrantai buvo išteisinti.

Daug giedrios nuotaikos, džiaugsmo ir laimės Kalėdų Švenčių ir Naujųjų Metų proga mieliesiems savo pacientams, draugams ir pažįstamiems linki

Dr. Juozas Dičpinigaitis

Linksmų šv. Kalėdų ir laimingų Naujų Metų!
linkiu visiems savo draugams bei pažįstamiems

PULCHERIJA TURULIENE

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

MARYTE SHALINS -ŠALINSKIENE

84-02 Jamaica Avenue Woodhaven, N. Y.
Tel. 296-2244

Linksmų Šv. Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų

LITAS Investing Corp., Inc.
Tel. (212) 441-6799

LITAS Travel Service
Tel. (212) 846-1650

MOTERŲ VIENYBĖS

valdyba ir narės sveikina rėmėjus ir draugus Šv. Kalėdų proga ir linki visiems sėkmingų Naujų Metų.

Merry Christmas and a Happy New Year

MAPLE HILL CHAPELS
Funeral Home

380 Maple Avenue Hartford 6, Conn.
Tel. (203) 246-1377

Linksmų Šv. Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų

Juozas Andriušis ir šeima

Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477)
89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y.

Sveikinu klijentus ir bičiulius Šv. Kalėdose! Daug laimės Naujuose Metuose!

SPARTA, J. L. GIEDRAITIS, SAV.

Rašomos mašinėlės, TV, kompiuteriai
10 Barry Dr., E. Northport, N.Y. 11731

Šv. Kalėdų švenčių ir Naujų 1981 Metų išvakarėse sveikiname visus DARBININKO skaitytojus, linkėdami sveikatos ir sėkmės visose gyvenimo srityse, be to linkime tautiečiam vienybės, nes vienybėje — galybė.

Adv. Charles P. Kal ir
teisininkas Pranas Šulas

LIETUVIŲ ATLETŲ KLUBAS
sveikina su Šv. Kalėdomis ir Naujais Metais savo mielus narius, sportininkus ir jų tėvelius, ketvirtadienio bingo darbuotojus ir sportą remiančius draugus.

361 Highland Blvd. Brooklyn, N.Y. 11207

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų linki

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.

VYTAUTAS BELECKAS,
savininkas
1883 Madison Street, Brooklyn, N. Y.
EVergreen 2-6440

Linksmų Kalėdų ir laimės Naujuose Metuose

Alice's Florist Shop

107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N.Y.

Gėlės įvairiom progom

Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454 - 9527; vakare: 738-1946. Čia rasite nuoširdų lietuvišką patarnavimą.

Linksmų Šv. Kalėdų ir laimingų Naujų Metų

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA
Silver Bell Baking Co.

Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms visoki medauniniai, [illegible] ir maltos aguonos;
Vestuvėms ir pokyliams tortai
[illegible] JUNCTION BLVD., CORONA, QUEENS, N.Y. [illegible]
Tel. [illegible]

DARBININKAS The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd. Brooklyn, N. Y., 11207 Editorial Office (212) 827-1352 Business Office (212) 827-1351

Publication No. ISSN 0011-6637

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — $13.00. Single Copy 25 cents

Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujungė AMERIKA. LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIAS ● Prenumerata metam $13.00 ● Straipsnius ir korespondencijas redakcija talpo savo nuožiūra ● Pavardė pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę ● Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

Reikalas svarbus!

Šiemet latviai savo nepriklausomybės šventės proga buvo surengę koncertą garsioje Carnegie salėje Manhattane. Į koncertą sukvietė daugybę svečių ir pasigarsino, kas jie tokie, ko jie nori, ką jie švenčia.

Ir Madrido konferencijai jie buvo gerai pasiruošę. Parengė reikiamą literatūrą, senokai atidarė biurą Madride, kur visus informavo apie Latviją.

Neatsilieka ir estai. Ir jie savo tautinės šventės proga Estų namuose Manhattane surengia priėmimus, koncertus, minėjimus.

Su lietuviais jau yra kitaip.

Anksčiau Lietuvos gen. konsulas su Laisvės Komitetu surengdavo priėmimus Carnegie Endowment salėje Manhattane, netoli Jungtinių Tautų. Paskui tokius priėmimus rengė vienas pats gen. konsulas, rengė su Vliko vadovybe. Bet jau bus kokia trejeta metų, kai tokių priėmimų niekas neberengia. Sako, nėra lėšų.

Tikrai, kai nėra lėšų, kaip surengti priėmimus, kaip sukviesti svečius. Bet tokie priėmimai yra būtini ir reikalingi, nes jie parodo ir mūsų svetingumą, primena kitiem, kad mes tebesame gyvi, nors Lietuvą jau tiek metų spaudžia sunki okupacija.

Šventė yra didelė. Reikia priminti, kad ir mes buvome atsistatę savo nepriklausomybę. Jei kiti gali džiaugtis laisve, lygiai ir mes esame jos verti. Tokie priėmimai dar padidina draugystę, iškels ir primins mūsų reikalą.

Priėmimas reikalingas ir mūsų prestyžui. Jei latviai ir estai gali tai suorganizuoti, kodėl mes negalime?! Bet kaip?

Klausimą galime spręsti gal tokiu būdu. New Yorke veikia daug įvairių lietuviškų organizacijų, kurios gali prisidėti prie tokio priėmimo surengimo. Jos įmokėtų savo mokesčio dalį, patalkintų darbu. Gali ir viena kuri organizacija savo iniciatyva tai padaryti. Geriausia būtų sudaryti bendrą komitetą, kuris atliks visą paruošiamąjį darbą — surengs priėmimą. Gen. konsului beliktų sukviesti svečius.

Pasitaręs su tokiu komitetu, jis galėtų pakviesti lietuviškų organizacijų pirmininkus, šiaip kultūrininkus, veikėjus, mūsų savanorius. Lietuviškoji svečių grupė turi parodyti mūsų lietuviškąją visuomenę veiklią, organizuotą, dalyvaujančią visuomeniniame gyvenime, veržlią ir dinamišką.

Gen. konsulas turi patirties, ką kviesti iš diplomatinių atstovybių. Tegu jie ateina, tegu pabūna su mumis, tegu prisimena ir mūsų rūpesčius.

Reikia pakviesti ir šiaip įtakingų valdžios žmonių. Reikia ieškoti įtakingų respublikonų, kurie galėtų prieiti prie valdžios žmonių ir juos pakviesti. Neužmirškime amerikiečių žurnalistų, spaudos atstovų, televizijos. Sunku juos pasiekti, bet jei stengsimės — kas nors išeis.

Tad nelaikykime reikalą jau amžinai palaidotu. Ne. Ir tomis sąlygomis mes turime surengti gražius svetingus priėmimus.

O kaip su pagrindiniais viešais minėjimais? Ar jie jau rengiami, planuojami? Ir čia suraskime kuo daugiau amerikiečių, kurie galėtų už mus kalbėti, mus garsinti.

Minėjimui sudarykime ir gerą kultūrinę — meninę programą. Turime jėgų, galime pasirinkti ir organizuoti patrauklią, dėmesio vertą programą. Tokiose programose neapsieinama be muzikos. Tad būtina, kad būtų atliekama tik lietuvių kompozitorių kūriniai. Rengėjai turi tai stebėti ir net reikalauti.

Nedelskime — planuokime, dirbkime, nes Vasario 16 taip netoli. Tegu ji būna iškilmingai paminėta.

SAVANORIŲ AUKOS NEBUVO VELTUI

Lietuvos generalinio konsulo Aniceto Simučio kariuomenės atkūrimo sukakties minėjime Bostone 1980.XI.23 paskaitos santrauka

Minėdami 62-ąją Lietuvos kariuomenės atkūrimo sukaktį, meskime žvilgsnį į kelis tų laikų tarptautinės padėties aspektus.

Kad maža tauta galėtų atgauti prarastą nepriklausomybę, reikalingos bent dvi palankios aplinkybės: 1) pavergėjo susilpnėjimas ir 2) draugystė bent vienos didesnės valstybės, kuri tas pastangas paremtų.

Vos porai metų praėjus nuo 1914 metų karo pradžios, pradėjo aiškėti, kad carinės Rusijos imperijos pamatai pradeda braškėti. Sujudo visos pavergtos tautos, matydamos progą išsivaduoti iš to tautų kalėjimo, kaip tada Rusija buvo vadinama.

Lietuva, kaip ir jos kaimynės, Latvija, Estija, Suomija ir Lenkija, galėjo pasinaudoti pavergėjo susilpnėjimu, bet tik Lietuva vienintelė pirmojo pasaulinio karo eigoj neturėjo nė vieno užtarėjo tarptautinėj arenoj. Tuo tarpu mūsų kaimynai buvo geresnėj padėty, ypač lenkai. Pastarieji, vos karui prasidėjus, organizavo Austrijoj Pilsudskio vadovaujamus lenkų legionus, o karui įpusėjus, Vokietijos ir Austrijos imperatoriai 1916 paskelbė Lenkijos karalystės įkūrimą. Net Rusijos laikinoji revoliucinė vyriausybė 1917.III.30 pripažino Lenkijai teisę į nepriklausomybę. Be to, dar ir JAV prezidentas Woddrow Wilson viename iš savo garsiųjų 14 punktų 1918 pasisakė už Lenkijos nepriklausomybę. Prancūzija savo keliu leido Lenkų Tautiniam Komitetui organizuoti lenkų kariuomenės dalinius Prancūzijoj.

Tuo tarpu, kaip jau minėjau, Lietuva neturėjo nė vieno užtarėjo tarptautinėj arenoj. Net 1918 Vasario 16-osios Aktas nebuvo leistas paskelbti Lietuvos visuomenei. Lietuvos Aido numeris, kuriame tas tekstas buvo paskelbtas, vokiečių okupacinės valdžios buvo konfiskuotas. Iš vienos pusės Vokietija norėjo pasauliui parodyti, kad, vadovaudamasi tautų apsisprendimo teise, pritaria Lietuvos nepriklausomybės atstatymui, todėl ir Vasario 16-osios Akto tekstas jau vasario 18-19 pasirodė Berlyno laikraščiuose, bet iš kitos pusės ji nenorėjo, kad pačioj Lietuvoj žmonės apie jį žinotų. Jie apie tai sužinojo tik slaptais keliais ir vietomis su dideliu pavėlavimu.

Vasario 16-osios Aktas, nors jis ir išreiškė tautos valią, būtų ir likęs tik deklaracija, jei ne mūsų geriausi tautos sūnūs savanoriai. Nors 1918.III.3 Lietuvos Brastos taikos sutartimi sovietinė Rusija atsisakė nuo Lietuvos, Lenkijos ir net Ukrainos, bet, vokiečiam traukiantis, paskui juos žygiavo raudonoji armija su tikslu tuos kraštus okupuoti. Anot a.a. prel. Krupavičiaus, kryžium kiaulės iš daržo neišvarysi — apsigynimui nuo bolševikų buvo reikalingos patrankos, šautuvai ir ypatingai savanoriai. Praėjo beveik aštuoni mėnesiai nuo Vasario 16-osios Akto paskelbimo, kol spalio 11 į Vilnių atvyko pirmieji vienuolika karių savanorių. Po to praėjo dar 22 dienos, kol lapkričio 23 buvo išleistas pirmas įsakymas kariuomenei. Nuo tada jauna Lietuvos kariuomenė pradėjo augti spartesniu tempu, taip, kad jau 1919 sausio mėn. buvo apie 3,000 karių savanorių. Bet priešo jėgos buvo daug stipresnės — Lietuvon žygiavo trys raudonosios armijos divizijos, iš viso apie 20.000 karių.

Clevelando pedagoginiai lituanistikos kursai surengė K. Donelaičio minėjimą. Programos dalį atliko: iš k. M. Bankaitytė, R. Kazlauskaitė, S. Lenkauskaitė, V. Banionytė ir L. Vyšnionis. Nuotr. V. Bacevičiaus

Nagana to. Mūsų nepalaikė ir mūsų kaimynai lenkai, su kuriais buvome labai artimi sąjungininkai per penkis šimtus metų. Ir kaip tik atvirkščiai — jie, lenktyniaudami su rusais ir vokiečiais, stengėsi mūsų besikuriančios valstybės egzistenciją užgniaužti. O sąlygos tam buvo palankios, nes Lietuva tada dar neturėjo jokio tarptautinio statuso. Tiesa, Vokietija pirmoji pripažino Lietuvą nepriklausoma valstybe 1918.III. 23, bet tai surišo su ekonominių ir karinių konvencijų sudarymu... Tik porai metų nuo to praėjus, kai mūsų savanorių kraujo aukomis rusai buvo įtikinti, kad šį kartą Lietuvos okupuoti negalės, 1920.VII.12 taikos sutartimi jie pripažino Lietuvą nepriklausoma valstybę, atsisakydami nuo jos visiem amžiam. 1921 Lietuva buvo priimta į Tautų Sąjungą pilnateise nare.

JAV-bės tais laikais irgi neskubėjo Lietuvos pripažinti de jure. Tik didelėmis Amerikos lietuvių pastangomis pripažinimas buvo gautas 1922.VII.28 Lietuvai, taip pat Latvijai ir Estijai. Pagaliau 1922.XII.22 Lietuva de jure pripažino D. Britanija, Prancūzija, Italija ir Japonija.

Lietuvos atstatymas 1918-20 buvo pasiektas vien tik savo pačių jėgomis — mūsų savanorių sukurtajai kariuomenei apginant Vasario 16-osios Akto idealą. Nėra pasaulyje tokios geros santvarkos, kuri tautai galėtų atstoti nepriklausomybę. Tuo mes pilnai įsitikinome, pagyvenę nepriklausomai mes 22 metus. Nepriklausomybės atgavimas 1918 mūsų tautos išlikimui buvo be galo reikalingas stebuklas. O galėjo įvykti ir kitaip, kaip kiti pavyzdžiai rodo. Apie tą patį laiką, kaip ir Lietuva, savo nepriklausomybes paskelbė dar ir šios carinės Rusijos pavergtos tautos: Suomija — 1917.XII.6, Ukraina — 1918. I.22, Estija — 1918.II.24, Lenkija ir Latvija — 1918.XI.11, Gruzija — 1918.V.26, Armėnija ir Azerbaidžanas — 1918.V.28. Iš jų savo nepriklausomybes apgynė tik Suomija, Lietuva, Latvija, Estija ir Lenkija, o visas kitas rusai vėl pajungė. Net 40 milijonų ukrainiečių tauta nepajėgė dėl vidujinių vaidų savo nepriklausomybės apginti.

Jei, anot prof. Biržiškos, kaimynų graban paguldyta ir vinimis apkalta lietuvių tauta 1918 kėlės naujam gyvenimui, tai ar dabar turime teisę pulti neviltin dėl jos ateities?

Turime neužmiršti, kad Rusija, ar ją vadintume carine, sovietine, ar tarybine, yra vienintelė dar išlikusi didelio masto kolonialinė imperija. Net iki šių dienų ji vis dar plečiasi naujais užkariavimais, kai visos kitos buvusios kolonialinės imperijos nuo savo kolonijų atsisakė. Na, bet Rusija visame kame vėluoja bent šimtą metų. Negalima būtų pasakyti, kad sovietinės Rusijos vadai apie dekolonizaciją nebūtų girdėję. Jungtinėse Tautose jie yra labai iškalbingi apie didžiųjų Vakarų imperijų dekolonizaciją, bet kai prožektorius nukrypsta į juos, tai jie sušunka, kad tai kišimasis į Sovietų Sąjungos vidaus reikalus. Štai kaip šių metų vasario 4 Maskvos Pravdoj Sovietų Sąjungos krašto apsaugos ministras Dimitrij Ustinov ciniškai apibrėžia Brežnevo doktriną: "Būdama ištikima savo tarptautinei pareigai, Sovietų Sąjunga visada teikė ir teiks brolišką pagalbą ir paramą tautom, kovojančiom už savo nepriklausomybę, suverenitetą ir revoliucinius laimėjimus". Tai yra tas pats Ustinov, kurio į Afganistaną pasiųsti raudonarmiečiai su bombonešiais, tankais ir kitais moderniais pabūklais skerdžia Afganistano beginklius vyrus, moteris ir vaikus. Taip sovietinės imperijos vadai supranta Afganistano nepriklausomybę ir suverenitetą.

Turbūt nė vienas tarptautinis įvykis taip nesukrėtė Amerikos ir bendrai Vakarų valstybių, kaip Afganistano invazija. Vakarai pajuto, kad akiplėšiškas Maskvos veržimasis į Vidurinius Rytus, į alyvos šaltinius, yra aiškus kėsinimasis į jų gyvybinius interesus. Iškilo rimtas reikalas tam pasipriešinti, bet kaip?

(nukelta į 4 psl.)

ŽMOGUS — JUDANTI KRYŽKELĖ

KELIONĖS ĮSPŪDŽIAI

Antanas Rubšys, Manhattan College

47

Juokaudamas klausiu: "Kokius gyvulius laikote klajokliais?" "Ogi oškas, avis, asilus, mulus, arklius, kupranugarius . . ." "Kiek gyventojų Širaz mieste?" "Apie pusę milijono."

Pusvalandžio kelionė autobusu į viešbutį prabėga ir greitai, ir smagiai. Viešbutis patogus. Būrelis kelionės bendrų,radę vėsų barą, susiburia ataušti ir pasidalyti įspūdžiais.

Į Pasargadae

Pasargadae reiškia "Persų stovykla — kareivinės". Nuo Širaz iki Pasargadae yra apie 130 km. Pakylame anksti. Važiuojame šiaurėn — Isfahan link.

Širaz pervažiuoti lengva. Ir čia gatvės naujai ištiesintos, praplatintos ir išgrįstos. Judėjimo mažiau negu Teherane ir Isfahane. Tik kur ne kur spalvingi klajokliai savo kaimenę pervaro į kitą miesto pusę. Miestiečiai su jais apsipratę. Ir vieni, ir kiti yra musulmonai. Jų sveikinimas "Salaam aleikūm!" tą liudija.

Miestą dalina į dvi dalis Khošk upė. Ji yra vasaros metu tik upės vaga be vandens. Tokių upių Irane daug.

Gidas primena, kad Širaz buvo įkurtas tik arabams užėmus Persiją VII amžiuje. Iš tikrųjų miesto sienų likučiai yra arabiški. Kaip tik pravažiuojame senus miesto vartus. Tai Korano vartai, paaiškina gidas.

Už miesto vartų kauburys. Persiritus per jį, atsiveria platėjąs slėnis. Gamtovaizdis įdomus savo toliais. Kur ne kur kaimas su trobomis iš molio. Atokiau nuo kaimų sėdi juodos klajoklių palapinės. Aplinkui pabirusios kaimenės. Laukai ką tik po piūties. Ožkos ir avys sukinėjasi po ražienas.

"Ar klajokliai nepasivėlins į šiaurę?" užklausiu gidą. Gidas ima aiškinti, kad dabartinė Irano "baltoji revoliucija" stipriai palietusi krašto klajoklius. Palengvėle jie yra pririšami prie žemės. Tik tokiu būdu jaunoji karta galinti išmokti skaityti ir rašyti. "Esu tikras", tęsia gidas, "kad šiomis kaimenėmis rūpinasi moterys ir vaikai, nes šeimos vyrai jau yra įsijungę į žemės ūkį ir net pramonę."

Kažkur slėnyje turi būti upė. Nuo kelio jos nematau. Tik užtvankėles ir ežerėlius. Žiemos liūtys čia esti gausios. Gyventojai pasigauna vandenį vasarai. Palei užtvankas yra ir stovyklautojų. Be to, ir motociklininkai daužosi dulkinomis slėnio atkalnėmis.

Ilgainiui gamtovaizdis pasidaro nuobodus. Tik kalnų atšlaitės dunkso tolumoje.

Pars: Liūto ir Saulės kraštas

Riedu vieškeliu per Pars, arba Fars. Priklauso kas šį vardą taria. Teherane girdėjau **Fars,** Širaz girdžiu **Pars.** Iš čia ir vardas **Persija**

Pars provincija yra Persijos širdis. Čia 550 metais prieš Kristų Kiras Didysis pradėjo svajoti apie vieną pasaulį. Liūtas ir Saulė yra Persijos įvaizdžiai. Liūtas — istorinis Kiro sostas; Saulė — Zaratustros religija.

Nūdien Persija save vadina Iranu. Iranas gi yra Artimųjų Rytų keistuolis. Visur krinta į akis įtampa tarp jo senovės ir dabarties. Iš vienos pusės, Irano yra 2500 metų senumo imperija su pagarba imperijos kraičiui ir šacho sostui. Iš kitos pusės, Iranas nori būti [illegible] ir demokratišku XX [illegible] tu. Ir tai "baltosios" — bekraujės pervartos, kuriai vadovauja pats šachas Muhammad Reza, pagalba.

Persiškumas ir islamas

Archeologinė apžvalginė kelionė yra patraukli, nes nuveda į istorijai svarbias vietas ir supažindina su jų vaidmeniu dabartyje. Mūsų gidas yra ne tik paslaugus, bet ir žiningas. Kelionė Irano vieškeliu tampa paskaita apie Persiją.

Tautine kilme Iranas skiriasi nuo savo kaimynų. Persai nėra nei semitai, nei priklauso turkų šeimos tautoms. Jie, kaip sako ir krašto vardas "Iranas", savo kilme yra arijai — priklauso tai pačiai tautų šeimai, kaip ir dauguma Europos tautų.

Persų kalba yra skirtinga nuo jų kaimynų kalbų. Nūdien žodis "arijai" yra naudojamas ne tiek tautų šeimai, kiek kalbų šeimai paženklinti. Persų kalba su savo tarmėmis, kaip ir indų bei bengalų kalbos, turi šaknis sanskrito kalboje. Tuo tarpu kitos Artimųjų Rytų kalbos — arabų ir turkų — priklauso visai skirtingai kalbų šeimai.

Savo religiją Iranas yra musulmoniškas. Ir čia jis yra keistuolis. Maž, dauguma Irano gyventojų priklauso šijitų islamui, o ne sunitų, sudarydami didžiausią šijitų vienetą islamo pasaulyje. Skirtumas tarp šijitų ir sunitų esąs, anot gido, ryškesnis negu tarp katalikų ir protestantų krikščionijoje.

Sekanti gido pažiūra mane nustebina. Persų tautai, islamas, teigia jis, nešė ne laisvę, bet vergiją. Arabai, svetima tauta, užgožė persus. Užkariautojų religija pakeitė persų Zaratustros religiją. Turėjome tapti, pabrėžia gidas, musulmonais. Tačiau, tapdami šijitais, persai galėjo panaudoti savo naująją religiją kaip ginklą prieš arabus.

Islamas nepajėgė išrauti iš persų patirties jų pomėgio ir pagarbos Persijai — imperijos sostui. Ilgainiui Persijoje kalifai, Mahometo įpėdiniai, tapo šachais — Persijos sosto paveldėtojais. Užkariautojų kalba, tiesa, pakeitė pahlevi — persų kalbą, tapdama valstybine, kultūrine ir moksline kalba. Per penkerius amžius Persijos teologija, filosofija, medicina, astronomija, filologija, matematika ir istorija galvojo ir rašė arabiškai. Turėjome būti praktiški, pasiaiškina gidas. Persija priklausė islamiškajai imperijai, kuri nuo Ispanijos ir Maroko iki pietryčių Azijos galvojo ir rašė arabiškai. Su šypsniu gidas užsimena, kad persų poezija buvo pirmoji tautos išraiška, ėmusi atsipalaiduoti nuo arabų kalbos. Ir štai Širaz mieste . . .

Klausiu gidą, kokiu būdu pajėgė Persija išlikti savita, svetimųjų — arabų, turkų, mongolų — valdoma? Gaunu trumpą atsakymą. Persija didžiuojasi savo istoriniu ir kultūriniu kraičiu. Be to, persų tauta yra gajai lanksti ir nesiduoda laužoma. Sako, matysi mūsų senovę Pasargadae ir Persepolio griuvėsiuose, o mūsų gajų lankstumą jau matei Teherane ir Isfahane.

Pasargadae: Persų stovykla — kareivinės

Klausausi ir žvalgausi. Žiningo žmogaus įdomu klausytis. Ant vieškelio daugiau vežimų negu automobilių. Vežimus traukia arkliai. Asilai ir mulai, apkrauti naštomis, žingsniuoja pakele.

Kaimų mažai. Pervažiuodamas per kaimą, autobusas vos juda. Trobos molinės. Vištos maudosi dulkėse, o žasys gagena, prašydamos vandens. Vienas kitas namas yra mūrinis: policijos būstinė, pašto įstaiga, mokykla ir kiti valdiški pastatai. Kaimai tupi arba prie šaltinio, arba prie upeliuko. Gluosniai ir tuopos žymi vietą su vandeniu. Žemė daug kur dirbama. Jau daug ražienų, bet pakelėje dar tebebanguoja ir nepiautos avižos bei ilgaūsiai miežiai.

Per dvi valandas nuvažiavome 130 km. Iš vieškelio sukame į žvyruotų laukų kelią. Panūstame domėtis, kur esame.

(Bus daugiau)

LAISVĖS ŽIBURYS
Kalėdų švenčių proga sveikina visus New Yorko apylinkių lietuvius, ypatingai "Laisvės Žiburio" rėmėjus ir klausytojus

Vedėjas: ROMAS KEZYS

SEASON'S GREETINGS
from

Fasolino Memorials CO.

66-86 80th Street (prieš St. John's kapines)
Middle Village, N. Y. Queens, N. Y. 11379
(212) DAvenport 6—3150
— Tai yra mūsų vienintelė vieta —
Gausi parodų salė

Šv. Kalėdų proga sveikina visus klijentus ir linki laimingų Naujų Metų
RAYMOND KIVITA,
lietuvių kilmės nekilnojamo turto prekybininkas, dirbąs su Century 21 Friendly Realty, 63 West Merrick Rd., Valley Stream, N.Y. 11580, telef. 516 825-6511.

Daug džiaugsmo Kalėdų šventėse!
Daug laimės Naujuose Metuose!
BUYUS FUNERAL HOME
Mario Teixeira, Jr., laidotuvių direktorius
426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105

Linksmų Šv. Kalėdų ir laimingų Naujų Metų!
MONY — Dr. M. Siemoneit, lietuvis, draudžia sveikatą, nedarbingumą, pensijas, gyvybę. (N.Y., N.J. ir Conn.) Apsidrausdami pas jį, sutaupysit 30% - 50% premijos mokėjimą. Draudimo įvairios grupės, kurias galite pasirinkti. Skambinti dieną: 201 964-3500. Vak., savaitgaliais: 201 654-3756.

SEASON'S GREETINGS
EAB EUROPEAN AMERICAN BANK
CHARLES J. MATZEL
Marketing Manager
European American Bank & Trust Company
80 Jamaica Avenue, Brooklyn, New York 11207
(212) 437-4742

Kristaus Gimimo ir Naujų Metų švenčių proga sveikina visus ir linki Kūdikėlio Jėzaus palaimos
Advokatas Antanas J. Young
315 E Street, South Boston, Mass. — Tel. 268-8491

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų linki

Lietuviška KELIONIŲ AGENTŪRA

VYTIS
Romas Kezys, Pres.
2129 Knapp St., Brooklyn, N.Y. 11229 — Tel. 769-3300

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ PROGA SVEIKINAME GAUSIUS MŪSŲ KLIJENTUS IR LINKIME GERIAUSIOS SEKMĖS.
PACKAGE EXPRESS AND TRAVEL AGENCY, INC.
1776 Broadway, New York, N.Y.

SAVANORIŲ AUKOS NEBUVO VELTUI

(atkelta iš 3 psl.)

Agresiją pradėjusi Rusija šalia tokių pat atominių ginklų, kaip ir Amerika, dar turi ir gerai paruoštą ir moderniais ginklais apginkluotą kariuomenę. Nieko panašaus nei Amerika, nei jos sąjungininkai neturi. Tai kuo tada pasipriešinti? Jungtinės Tautos pakartotinai didele dauguma balsų pasmerkė Afganistano invaziją, bet tai tik šūkavimai, kurių iki dantų apsiginklavusi Rusija nepaiso.

Įsidėmėtini Afganistano delegato 1980.X.25 J. Tautų švietimo, mokslo ir kultūros konferencijos 154-rių šalių diplomatiniam dalyviam pasakyti žodžiai: "Afganistanas kovoja už savo laisvę. Afganistaniečiai kovos amžinai... Aš pats kovosiu iki savo gyvenimo pabaigos... Šiandien yra tokia mūsų problema. Rytoj ir jūs ją turėsite..." Po šio pareiškimo jis paprašė ir gavo politinį prieglobstį Vakaruose.

Prisidėdami prie Afganistano diplomato šauksmo, mes galėtume parafrazuoti ant vienų Long Island kapinių vartų užrašą: "Prieš 40 metų mes buvome tokie, kokiais jūs dabar esate; jūs būsite, kokiais mes dabar esame..." Kitaip tariant, prieš 40 metų mes buvome laisvi, o dabar pavergti, rytoj ir jūsų laukia mūsų likimas, jei laiku neapsižiūrėsit ir nesusiprasit.

To viso akivaizdoj demokratinėse Vakarų valstybėse vyksta dar negirdėti dalykai. Dar iš studentavimo laikų studijų atsimenu profesorių teigimus, kaip demokratinėse valstybėse parlamentai, kaip taisyklė, priešinasi didesnėm ginklavimosi išlaidom. Normaliai vyriausybė pateikia didesnį ginklavimosi biudžetą, kurį parlamentas paprastai apkarpo.

Dabar vyksta negirdėti dalykai – demokratinių valstybių parlamentai elgiasi priešingai. Tai aiškūs pabudimo ženklai iš gilaus detentės miego pagal sovietinę interpretaciją.

Štai kad ir vakar spauda pranešė, kad JAV-bių senatas 73 balsais prieš vieną patvirtino 6.4 bil. dolerių didesnį ginklavimosi biudžetą, negu prezidentas Carteris buvo prašęs — 161 bil. dolerių. Šis biudžetas yra beveik 23 bil. didesnis negu pereitų fiskalinių metų. Ar girdėtas dalykas, kad JAV senatas beveik vieningai pasisako už taip padidintas ginklavimosi išlaidas?

Tas labai aiškiai parodo, į kur veda nepažabota sovietinės Rusijos ekspansija brutaliom agresijos priemonėm. Sovietinė santvarka nieko patrauklaus neturi — ji plečiama infiltracijos, teroro ir brutalaus ginklo priemonėm.

Jeigu ir toliau taip reikalai eis, tai kolizija yra neišvengiama lygiai taip, kaip buvo neišvengiama ir Hitlerio agresija, privedusi prie antrojo pasaulinio karo.

Mes laukiame ir tikimės paskutinės kolonialinės imperijos išparceliavimo, kuris tikrai ateis ir leis pavergtom tautom išeiti iš per šimtmečius carų sukurto tautų kalėjimo.

Palyginkime mūsų praeitį su 1918 metais. Tada lietuvių tauta tarptautinėj arenoj buvo kaip ir nežinoma, užmiršta, todėl siekimas valstybinės nepriklausomybės buvo be galo sunkus. Šiandien Lietuva ne tik žinoma, bet tebeturi ir tarptautinį kaip valstybės pripažinimą. Kai 1918 buvome vienų vieni, tai dabar turime draugų tiek pavergtųjų tautų tarpe, tiek nepriklausomų valstybių, jų tarpe — pasaulio galiūną JAV-bes.

Pavergtoj tėvynėj mūsų tautos susipratimas ir pasipriešinimas tebėra stiprus; tai liudija pagausėjusi pogrindžio spauda, nežiūrint persekiojimo. Lietuviai kaip kovotojai už žmogaus teises yra išgarsėję ne tik vadinamosios Sovietų Sąjungos darbo stovyklose, bet ir visuomenėj. Nors ukrainiečių yra 40 mil, o lietuvių tik 3.5 mil., bet kovoj su pavergėju jie eina lygiagrečiai su ukrainiečiais, o kai kur ir pirmauja.

Mūsų savanorių pastangos, aukos ir pralietas kraujas nebuvo veltui — atnešė tautai bent dvidešimt dvejų metų laisvę. grąžino savimi pasitikėjimą; to tauta niekuomet neužmirš. Užtenka tik įsivaizduoti, kaip šiandien atrodytų pavergtoji Lietuva ir mūsų tauta, jei savanoriam nebūtų pavykę 1918-20 apginti Vasario 16-osios Akte išreikšto nepriklausomybės idealo.

Mūsų savanorių žygiai tebėra inspiracija pavergtai tautai. Išmušus valandai, jie telks naujus savanorius ginti Lietuvos laisvei ir nepriklausomybei.

ST. PETERSBURG, FLA.

Encyclopedia Lituanica įteikimas universitetam ir St. Petersburgo centrinei bibliotekai įvyko spalio 11 klubo salėj. Iškilmėj dalyvavo apie 300 svečių, jų tarpe apie 50 amerikiečių. Enciklopedijos 6 tomų komplektai įteikti: University of Florida (apie 33,000 studentų), Gainesville bibliotekos direktoriui dr. G. Harrer, University of So. Florida (apie 23,000 studentų), Tampa campus ir St. Petersburg campus abiejų bibliotekų atstovui Sam Fustukjian, Eckert College (per 1000 studentų) bibliotekos direktoriui John Vigle ir St. Petersburgo miesto centrinės bibliotekos direktoriaus asistentei Patricia Broad. Floridos universiteto teisės fakultetui papildomai dar įteikta Lietuvos Statuto I 1529 metų knyga su vertimais į anglų kalbą. Knygų gavėjai išreiškė padėką. Šiuo lietuvių kultūringu gestu pasigėrėjo ir St. Petersburgo burmistrė Corrine Freeman, dalyvavusi salėj. Meninėj programoj dalyvavo klubo choras, vadovaujamas muz. P. Armono, akompanuojamas M. Sullivan, amerikiečių Bay Area Chamber Strings kamerinis orkestras, diringuojamas muz. P. Armono, ir klubo tautinių šokių vienetas Banga, vadovaujamas M. Jokūbaitytės-Sandargienės. Klubo pirm. K. Jurgėla pasveikino svečius ir pasiškino klubo kultūrinius tikslus. A. Karnienė, šio renginio organizatorė, vakaro programai vadovavo lietuvių ir anglų kalbomis.

Kristijono Donelaičio 200 metų sukakties minėjimą spalio 22 klubo salėj surengė lietuviškoji radijo valandėlė. Su poetu ir jo kūryba supažindino M. Pėteraitienė. Meninę programą atliko svečiai iš Sunny Hills. Aktorius Henrikas Kačinskas meistriškai paskaitė poemos "Metai" ištraukas. Be to, įspūdingai deklamavo Putino, Ūselienės, Blekaičio ir Radausko eilėraščius bei Balio Sruogos "Kazimiero Sapietos" monologą. Solistė Ona Zubavičienė puikiai perteikė eilę lietuviškų dainų ir ariją iš Ch. Gounod operos "Romeo ir Julija". Jai akompanavo latvė Ruta Kalninš. Pasibaigus koncertui, Sofijos Kačinskienės megztas sukneles ir kostiumėlius scenoj demonstravo G. Bakienė ir Ir. Račinskienė. — L.Ž.K.

SUNNY HILLS, FLA.

Ona ir Vytautas Baltučiai iš New Jersey atvyko pastoviam apsigyvenimui į Sunny Hills. Balčiūnų namuose jiem surengtos sutiktuvės.

Petras Petrutis, Margučio radijo programos vedėjas Chicagoje, lankėsi Sunny Hills ir užrašė į garsinę juostą pasikalbėjimus su dramos aktoriumi Henriku Kačinsku ir su Jonu Zubavičiumi.

Tegul Betliejaus žvaigždė nušviečia ir mūsų tėvų žemei Lietuvai naują kelią į laisvę ir nepriklausomybę.
DR. JOKŪBAS STUKAS, direktorius
"Lietuvos Atsiminimų" radijas

SEASON'S GREETINGS
from
FRED A. BEHN FRED R. BEHN, Jr.
F.&H. BEHN, Inc.
Automotive Sales and Service
114-20 101st Avenue, Richmond Hill, N.Y. 11419
Tel. VIrginia 9-0354

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
KAUNAS BAKING COMPANY
DUONA ir KEKSAI
Wedding and Birthday Cakes
304 Olivia Street McKees Rocks, Pa.
Phone: 331 - 4455

Sveikinimai Šv. Kalėdose, linkėjimai Naujuose Metuose visiem lietuviam!
MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME
A.J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public
660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211

Season's Greetings
NAMASKY-ZAMMITO INSURANCE AGENCY, INC.
95 Rosemary Street, Norwood, Mass. 02062
Telephone: 762-6732

Kristaus gimimo šventėj sveikina visus parapijos dvasininkus, nares ir bendradarbes ir linki laimingų Naujų Metų!
L.R.K. Moterų S-gos 29 kuopa
Pirmininkė E. Kezienė

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ
linki
PAUL H. KRAW FUNERAL HOME
1248 Washington Street Norwood, Massachusetts
Namas pastatytas specialiai šermenims
Patarnavimas dieną ir naktį
Tel. 762-0482

SEASON'S GREETINGS TO ALL
LOEB & MAYER, INC.
Butchers Main Office
ROCKAWAY BEACH BOULEVARD AT 64th STREET
ROCKAWAY BEACH 92, N.Y. NEPTUNE 4-5200

Nashua Trust Company
194 Main St.
A FULL SERVICE BANK
We're close to you - right where we want to be
Corner East Pearl and Main Streets
Hudson office 4 Derry Street
Drive-Up office Across from City Hall
Mall office 33 Coliseum Ave
South Gate Plaza office
Daniel Webster Hgwy South
Member F D I C
Some people think all banks are alike . . .
. . . we try harder not to be!

Linksmų Šv. Kalėdų ir laimingų Naujų Metų linki
VLADAS C. DUOBA lietuvis advokatas. 357 Larkfield Road East Northporth, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtinais atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Lito patalpose: 98-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 212 441-2811.

SEASON'S GREETINGS
to Customers and Friends
Producers of Finest Lithuanian Records
LPS CORP. d/b/a REQUEST RECORDS
5937 RAVENSWOOD ROAD, H-11
FT. LAUDERDALE, FLORIDA 33312
PHONE NO.
(305) 966-0660

KULTŪROS DARBUOTOJŲ KONFERENCIJA CLEVELANDE

Lapkričio 22-23 Clevelande įvyko konferencija, kurią sušaukė savo kadenciją energingai įpusėjusi JAV LB kultūros taryba. Tarybai pirmininkauja Ingrida Bublienė, talkinama Viktoro Mariūno, Jurgio Malskio ir Ritos Balytės, kuri atstovauja jaunajai mūsų inteligentijos kartai ir aktyviai reiškiasi mūsų kultūrinėj veikloj. Į konferenciją per spaudą ir raštu buvo kviečiami apylinkių "kultūros darbuotojai", konkrečiau nenusakius dalyvių ar atstovų kvalifikacijų.

Šeštadienio rytą Clevelando Lietuvių Namų didžioji salė prisirinko įvairaus amžiaus asmenų, daugiausia iš Clevelando ir apylinkių, nors matėsi ir atstovų iš Waterburio, Lemonto, Bostono, Hot Springs ir iš kitur. Tačiau dauguma veidų buvo matyti ar bent pažįstami iš spaudos puslapių. Skaitant, kad apytikriai yra suregistruota apie 70 JAV LB apylinkių, atstovų skaičius apgailėtinai menkas.

Pirm. Ingrida Bublienė trumpu žodžiu atidarė konferenciją, pareikšdama, kad kultūra yra tautos gyvybės apraiška ir priminė Simo Kudirkos šuolio į laisvę dešimtmečio sukaktį. Konferencijai moderuoti buvo pakviestas Tėvynės Garsų radijo vedėjas Juozas Stempužis. Lietuvių jėzuitų provincijolas kun. Leonas Zaremba paskaitė invokaciją. Po to buvo sveikinimai. Konferencijos dalyviai nekantriai laukė prof. Tomo Venclovos paskaitos.

Tomas Venclova, į konferenciją atskridęs iš Madrido, atsiprašė neparuošęs formalios paskaitos ir pareiškė savo mintis dėstysiąs paprasta pasikalbėjimo forma. Tačiau jau nuo pat pirmųjų sakinių jis žavėjo klausytojus savo stiliaus lengvumu, minčių aiškumu ir logišku jų dėstymu.

Prieš kalbėdamas apie kultūrą išeivijoj, kaip tai buvo numatyta paskaitos temoj, jis panaudojo istorinius pavyzdžius, norėdamas išryškinti tai, kad emigracinė kultūra ir emigracinė kūryba nėra kas nors naujo. Čia jis minėjo ir nesenus laikus, kai, Hitleriui paėmus valdžią, tremty gyveno ir kūrė didysis Thomas Mannas, A. Brechtas ir kiti. Emigracinę kultūrą kuria visos pavergtos tautos: lenkai, vengrai, čekai ir rusai, kurie, prelegento žodžiais tariant, taip pat esanti pavergta tauta. Pagal Emanuelio Kanto kategorinį imperatyvą žmogus turėtų elgtis taip, kad jo elgsena būtų bendru elgsenos dėsniu. Čia prelegentas Kanto kategorinį imperatyvą interpretuoja savaip; būtent, kad emigracijoj turim elgtis taip, jog iš mūsų elgesio būtų naudos tautai. Ir tai emigracijoj, naudojantis demokratiškų kraštų laisvėmis, padaryti yra lengva. Prelegento supratimu, emigrantai savo tautai gali atlikti didžiulį uždavinį.

Ar emigracijoj galima kultūra? Į tą klausimą atsakyti lengva: ji egzistuoja, taigi kito įrodymo nereikia. Lietuviai emigrantai per 30 metų sukūrė reikšmingą literatūrą, dailę, muziką. Tai Lietuvoj yra žinoma ir populiaru. Prelegentas Lietuvoj priklausė prie tos elitinės inteligentijos klasės, kuriai buvo prieinama laisvame pasaulyje leidžiama spauda. Jis nustebo, radęs tokį nepaprastą emigrantų potencialą, o dabar suprato, kad susidaręs tik vieną ketvirtį tikrojo vaizdo. Tačiau gyvenimas rodo, kad emigracija disintegruojasi, jei joj neatsiranda naujų jėgų. Po dviejų didžiųjų lietuvių emigracijos bangų neryškiai iškyla trečioji, kad ir negausi (Kudirka, Jurašas, Štromas ir jis pats bei dar keletas kitų).

Lietuvoj šiuo metu yra dvilypė kultūra. Viena yra oficialiai leista (teatrai, spauda, universitetai), kuri atstovauja ir tautiniam ir žmogiškiem interesam. Antroji kultūra reiškiasi pogrindy (Aušra, Kronika, Alma Mater); ji yra fiziškai ribota, apsupta rizikos ir galimai infiltruota. Tuo būdu mūsų tautoj pasireiškia trys kultūros: emigracinė, oficialioji ir pogrindžio Lietuvoj. Pogrindžio kultūra yra sunkioj padėty, bet joj yra mūsų tautos egzistavimo centras. Nors ji negali išvystyti visų kultūros sferų, kartais darosi siaura, fanatiška, bet jos heroizmą reikia pripažinti. Pogrindis yra labai gerai informuotas. Legalioji, arba oficialioji, kultūra blaškosi tarp konformizmo ir tiesos. Joj kultūrininkas dažnai jaučiasi pasimetęs. Kiek pogrindžio kultūroj reiškiasi tautos gyvybė ir garbė, tiek legalioj kultūroj vyrauja išsilaikymo instinktas ir liaudiška išmintis.

Kalbėdamas apie savo asmeniškus išgyvenimus, Tomas Venclova reaguoja į Pergalės žurnale Lukoševičiaus straipsnį apie jį patį, kuriame jis įspėjamas, kad emigracijoj pražūsiąs, iš "garbaus akademiko tapsiąs gatvių šlaviku". Prelegentas neturėjęs jokių didelių iliuzijų apie savo gyvenimą laisvame pasauly, tikėdamas, kad reikės sunkiai dirbti. Tačiau buvo pakankamai apkartęs nuo cenzūros ir melo. "Geriau šluoti gatves emigracijoj, negu čia būti akademiku", buvęs jo atsakymas vienam iš jo kolegų Vilniaus universitete. Ir štai dabar čia jis dirba universitete, nešlavęs gatvių, gali sakyti tiesą ir rašyti, ką galvoja, prie nieko nesitaikydamas. "Tai mano gyvenimo esmė", pabrėžė paskaitininkas.

Kalbant apie mūsų veiklos uždavinius, jis pagrindiniu uždaviniu laiko mūsų veiklos pakreipimą Lietuvos link. Ją turi pasiekti mūsų spauda, leidiniai, laikraščių iškarpos. Lietuvą turi pasiekti garsas apie tai, ką darom. Tai stiprina tautos savijautą. Lietuviškos kultūros padėtis Lietuvoje nesanti tragiška, nebent grįžtų Stalino laikai ar partizaninis karas.

Savo paties pasisakymu, Tomas Venclova yra "istorinis optimistas", tikįs tautos išlikimu. Jis vėl grįžta prie to, kad emigracinė visuomenė turėtų daugiau domėtis dviem Lietuvoj egzistuojančiom kultūrom ir dėti pastangas suorganizuoti tarp tų dviejų kultūrų tamprų ryšį. Reikia domėtis gyvenimu Lietuvoj iš laisvo žmogaus pozicijos. Paskaitininkas absoliučiai tiki būsima Lietuvos laisve. Jis skatina visus veržtis savo karjerose pasauliniu mastu ir visomis aplinkybėmis pasirodyti savo lietuviškumu. Rytų Europoj Lietuva išsikariavusi sau reikšmingą ir svarbią vietą. Ir amerikiečių spauda dabar turi puikų supratimą apie padėtį Lietuvoj, apie mūsų disidentus ir jų veiklą. Lietuva šiuo metu yra garsesnė už Latviją, Estiją ar Ukrainą. "Kiek įmanydami garsinkim jos vardą", skatino paskaitininkas. Riba tarp politinės ir kultūrinės veiklos esanti labai neaiški. Jei politinėj veikloj leidžiamės į rietenas, prelegentas kviečia visus koncentruotis į kultūrinę veiklos sritį.

Paskaitai pasibaigus, prelegentą ilgai katutėmis sveikino sudominti ir dėkingi klausytojai. Į pateiktus klausimus jis atsakė trumpai ir sklandžiai. Lietuvoj esanti prieauglio problema. Šeimos neturinčios pakankamai vaikų, kad tauta didėtų, tačiau rusų tautoj padėtis esanti tragiška, nes prieauglis pastoviai mažėjąs. Prelegentas įsitikinęs, kad Lietuvai negresia surusėjimo pavojus, nežiūrint planingos Maskvos rusinimo politikos. Rusinimas vis dėlto pasisekęs Gudijoj, kurioj gudiškai kalbama tik kai kur tolimuose kaimuose. Lietuvoj kunigų ir parapijų įtaka esanti didelė ir veikianti net į partiečius. Užklaustas apie mūsų kultūros vertę ir kokybę, Tomas Venclova pareiškė, kad ja galime didžiuotis.

Išklausius Tomo Venclovos paskaitos ir atsakymų į klausimus, nenoromis kyla malonus pasididžiavimas, kad aukšto intelekto lietuvis, turėjęs progą objektyviai pažvelgti į mus, vis dėlto neranda daug ko kritikuoti, išskyrus mūsų polinkį rietis dėl politinių klausimų. Jo paskaita buvo ne vien informacinė, bet savo idėjomis pakelianti, skatinanti ir džiuginanti.

Po paskaitos buvo dr. A. Razmos pranešimas apie dabartinę Lietuvių Fondo padėtį. Po pranešimo atstovai ir svečiai buvo pakviesti pietų.

Aurelija Balašaitienė

Clevelande lapkričio 22-23 įvyko JAV LB apygardų ir apylinkių kultūros darbuotojų konferencija, kuri buvo pradėta prof. Tomo Venclovo paskaita. Nuotr. V. Bacevičiaus

SLĖPININGOS NOVELĖS

"Slėpiningos novelės" — anglų rašytojo Roberto Louiso Stevensono parinktų novelių knyga, kurią į lietuvių kalbą išvertė Povilas Gaučys, o išleido Rūtos leidykla. Knygoj yra 6 įvairių nuotykių novelės, pradedant jau seniai pagarsėjusia apie Dr. Jakylį ir Mr. Haidą ir baigiant lyg ir pasaka apie "paslaptingą buteliuką".

Rašytojas R.L. Stevensonas lietuvių skaitytojam jau buvo pažįstamas ir iš seniau: dar 1930 V. Kamantauskas buvo išvertęs jo pagarsėjusį romaną "Lobių sala", kuris dėl įvairių nuotykių buvo mėgstamas ypač moksleivių. R.L. Stevensonas, gyvenęs 1850-1894, per palyginti neilgą savo gyvenimą parašė nemaža romanų, novelių, pasakų, vaikam eilių, dramos kūrinių (drauge su kitu autorium). Jis studijavo teisės mokslus, bet jų nepraktikavo, o atsidėjo rašymui. Mėgo keliauti — laiveliu ar ant asilo apkeliavo Prancūziją, Belgiją, vėliau Kaliforniją, o pagaliau apsigyveno Samoa saloj, kur ir mirė rašydamas romaną, kuris turėjęs būti vienas iš geriausių. Dėl silpnos sveikatos — buvo džiovininkas — vis ieškodavo geresnio klimato. Daug keliaudamas, pergyveno įvairių nuotykių. Tai atsispindi ir jo kūryboj.

Dėl to ir šiose Stevensono novelėse apstu nuotykių ir fantastinio elemento, artimo pasakai. Bet šiam rašytojui rūpėjo ir pasaulėžiūrinis klausimas — gėrio kova su blogiu. Tad ir toj garsiojoj jo novelėj apie Dr. Jekylį ir Mr. Haidą kalbama apie žmogų, kuriame, kaip sakoma, "kūno įstatymas kovojo prieš proto įstatymą", kaip ir pagal šv. Povilo apaštalo žodžius: "Bet aš esu kūninis, paduotas į nuodėmės valdžią... ir darau pikta, kurio nekenčiu" (Rom. 7, 14-15).

Tai asmenybės dualumo (dvilypumo) problema. Kaip Dr. Jekylis pasižymi filantropiniais darbais ir yra visų mylimas, taip Mr. Haidas yra nesivaldantis, visokiom blogybėm pasinešęs žmogus. Tai lyg kokia antroji asmenybės pusė. Dr. Jekylis išranda gėrimą, kurio išgėrus galima pavirsti ta antroja puse, tuo Mr. Haidu, bet ir vėl grįžti atgal. Tik kai dėl per didelio Haido nusikaltimo (žmogžudystės) nė dviguba dozė nebegelbėjo, veiksmas turėjo baigtis tragiškai.

Šiai novelei artimesnė ir kita, pavadinta "Markheimu", kur sprendžiama nusikaltimo ir sąžinės problema. Išsigelbėjimą garantuoja prisipažinimas ir po to sekanti bausmė, bet galop laimi gėris. Problema kyla, kai pasirenkamas gėris, bet pritrūksta "jėgų savo pasirinkimui įgyvendinti" (p. 88). Čia jau reikia aukštesnės malonės, dieviškos. Šalia to girtinos žmogiškos pastangos, kai Markheimas taria: "Bet man dar lieka neapykanta blogiui, ir iš tos neapykantos pamatysi mane pasisemiant energijos ir drąsos" (p. 172).

Kitos šio rinkinio novelės — Netikėtas nuotykis, Susuktakaklė Jonė, Lavonų grobstytojas, Butelio velniukas — yra daugiausia fantastiniai nuotykių pasakojimai, artimi pasakai, bet čia išryškėja ir vieno ar kito veiksmo prasmingumas. Tom savybėm šios novelės skaitytoją kaip tik ir patraukia. Pro nuotykį, fantaziją, pasaką švysteli rimti gyvenimo klausimai, kaip tai matyti iš "paslaptingo buteliuko" pirkėjo nuotaikos: "Jau aš sakiau dėl ko dūsauju. Aš bijau dėl mano neirstančios sveikatos, ir kaip tamsta pats pastebėjai, mirtį ir atsidurti velniop — yra nelaimmė kiekvienam" (p. 208).

Šių novelių vertimo kalbą peržiūrėjo Pranas Razminas, o viršelį piešė Vytautas O. Virkau. Pridėtas ir rašytojo R.L. Stevensono portretas. Dėl kompiuterinės raidžių rinkimo sistemos skaitytojui kiek neįprastas žodžių perkėlimas į naują eilutę. Spaudos darbas švariai atliktas M. Morkūno spaustuvėj.

Vertėjas yra pridėjęs trumpą R.L. Stevensono gyvenimo ir kūrybos aprašymą. Iš pridėto vertimų sąrašo matyti, kad Povilas Gaučys yra vienas iš produktingiausių vertėjų į lietuvių kalbą, pradedant jau 1923. Nemaža vertimų, ypač iš ispanų literatūros, tebėra dar rankraščiais.

(Robert Louis Stevenson — **Slėpiningos novelės.** Vertė Povilas Gaučys. Išleido Rūta. Chicago, 1980. 248 p. Kaina nepažymėta.)

A. Tyruolis

IŠ PAVERGTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

(atkelta iš 2 psl.)

Sodeika yra jau anksčiau minėtas. St. Sodeika Lietuvos operoje yra sukūręs daug ryškių vaidmenų. 1957 iš teatro išėjęs į pensiją, dainavimo dalykus dėstė Vilniaus J. Tallat-Kelpšos muzikos mokykloje. Laidotuvėse dalyvavo visas Vilniaus lietuvių operos kolektyvas.

— Lapkričio pradžioje pavergtoje Lietuvoje **mirė dailininkas Eugenijus Kazimieras Mikulevičius.** Buvo gimęs 1928 Alytuje, 1956 baigė Vilniaus dailės instituto skulptūros fakultetą. Daugiausia yra pasižymėjęs gintaro meniniais dirbiniais. Už savo kūrinius 1960 Maskvos parodoje laimėjo sidabro medalį.

— Tarp gerų Lietuvoje išleistų knygų minėtina **Vytauto Landbergio parašyta monografija "Česlovo Sasnausko gyvenimas ir darbai"** (214 psl. 5.000 egz.). Knygoje atskleidžiamas Č. Sasnausko gyvenimas, kūryba, visuomeninė ir kultūrinė veikla, taip pat duodamas platus lietuvių kultūrinio gyvenimo vaizdas XIX a. pabaigoje ir XX a. pradžioje. Knyga parašyta gana objektyviai, su moksliniu rūpestingumu. V. Landbergis kiek anksčiau yra parašęs monografijas apie J. Čruodį, S. Šimkų, J. Naujalį, M. Petrauską.

— Žymaus grožinės literatūros vertėjo į lietuvių kalbą **Prano Povilaičio (1900-1958) aštuoniasdešimties metų gimimo sukaktis** buvo paminėta Vilniaus respublikinėje bibliotekoje surengta jo išverstų knygų paroda.

— Lapkričio pradžioje **Lietuvos filharmonijos simfoninio orkestro keturiasdešimt metų sukaktis** buvo iškilmingai paminėta Maskvos didžiojoje konservatorijos salėje. Orkestrui dirigavo *J. Domarkas*. Talkino filharmonijos ir operos solistai, Kauno valstybinis choras. Tokie Maskvoje rengiami minėjimai, aišku, turi propagandinį tikslą: žiūrėkit, kaip mes jus vertinam!

— Lapkričio pradžioje Lietuvos Mokslų Akademijos centrinėje bibliotekoje buvo atidaryta **sovietinių mokslo veikalų paroda.** Į parodą buvo atvežta per tūkstantį knygų iš Rusijos ir kitų respublikų. Tik sunku pasakyti, kiek tose knygose buvo tikro mokslo, kiek tuščios sovietinės propagandos.

— Lapkričio pradžioje į Vilnių **buvo suvažiavę gelžbetonio specialistai iš visos S. Sąjungos,** taip pat iš satelitinių valstybių. — Lenkijos, Rumunijos, Bulgarijos, Čekoslovakijos, Vengrijos, Rytų Vokietijos. Suvažiavime buvo svarstytos ne tik mokslinės gelžbetonio statybos problemos, bet ir nuolatinė tarptautinė tarpusavio pagalba.

— Pavergtoje Lietuvoje veikia valdžios įkurta ir jos vadovaujama **Liaudies meno draugija.** Jos pirmininkas yra Kultūros ministro pavaduotojas Jonas Glemža. Spalio pabaigoje Vilniuje buvo sušauktas tos draugijos suvažiavimas. Spaudoje rašoma, kad draugijoje šiuo metu esą 2168 nariai — liaudies menininkai. Draugija ruošianti vasaros kūrybines stovyklas. Liaudies menininkai jau yra išpuošę M. K. Čiurlionio kelią, Ablingą, Juodkrantę. Jų kūrinių ansamblių yra Vilniuje, Šiauliuose, Panevėžio, Kėdainių rajonuose. Draugijos pastangomis beveik kasmet Lietuvoje esančios suruošiamos amatų dienos su menininkų varžybomis.

— **Knygų rinkoje — labai mažai naujų knygų.** Išleista seniau mirusio poeto *Antano Jonyno* stambi eilėraščių rinktinė **"Žmogaus širdis"** (567 psl., tiražas — 12, 000 egz.), *Ritos Vinčiūnienės* humoreskų knyga **"Taip susitinkame"** (128 psl., 6000 egz.), *Vlado Dautarto* antra laida apsakymų vaikams **"Žydrieji jungos"** (150 psl., 30,000 egz.), *Jono Biliūno Raštų* I tomas (264 psl., 30,000 egz.).

— **Vilniaus akademinis dramos teatras** sezoną pradėjo baškirų poeto M. Karimo dviejų dalių tragedija **"Mėnulio užtemimas naktį".** Režisavo H. Vancevičius, scenografiją sukūrė kaukazietis N. Gapindašvilis. Pagrindinį motinos vaidmenį sukūrė aktorė Lidija Kupstaitė, tame spektaklyje pagerbta, kaip švenčianti 40 metų sceninio darbo sukaktį.

Pr. N.

ATSIŲSTA PAMINĖTI

William Lawrence Wolkovich-Valkavičius — LITHUANIAN PIONEER PRIEST OF NEW ENGLAND. The Life, Struggles and Tragic Death of Reverend Joseph Žebris, 1860-1915. Spausdino Pranciškonų spaustuvė Brooklyne. 1980. Viršelį piešė Julianna M. Alexander. Iliustruota nuotraukomis, 216 psl. Kaina 6 dol. (1 dol. pridedamas siuntimmo išlaidom). Autoriaus adresas: U.S. Lithuanian Immigrant Studies, 12 Plant Ave., Hudson, Mass. 01749. Knyga gaunama ir Darbininko administracijoj.

Tai knyga anglų kalba apie kun. Juozą Žebrį, autoriaus teisingai pavadintą Naujosios Anglijos lietuviu kunigu pionierium. Jis čia, atrodo, vertai įrikiuojamas į kitų Amerikos lietuvių kunigų pionierių tarpą. Iš tų kunigų pagarbiai prisimenami Aleksandras Burba, Antanas Milukas, Antanas Staniukynas. Bet Juozas Žebris lyg užmirštamas. Ir štai šioj monografijoj autorius jį prikelia ir pagarbiai iškelia.

Pastoracijos darbą kun. J. Žebris dirbo Waterbury, New Britaine ir Hartforde, bet jo užmojai siekė ir kitas Naujosios Anglijos dalis.

Monografijoj rašoma ir apie tragišką kun. J. Žebrio mirtį. Jis buvo žiauriai nužudytas dviejų įsibrovėlių į kleboniją. Tragiška ir tai, kad tie įsibrovėliai buvo lietuviai.

Monografijos autorių, palyginti dar jauną kunigą, kruopščiai atlikusį šį vertingą darbą, mes pažįstam ir kaip menininką — smuikininką ir dainininką.

Antanas Vaičiulaitis — IR ATLĖKĖ VOLUNGĖ. Eilių knyga. Išleido lietuviškos Knygos Klubas. 1980. Spausdino Draugo spaustuvė, Chicago, Ill. Viršelio dailininkas — Viktoras Petravičius, 96 psl. Kaina 4 dol.

Kai kam gali atrodyti keista, kad beveik prieš pusšimtį metų, dar nepriklausomoj Lietuvoj, savo talentu atsiskleidęs novelių ir pasakojimų autorius šiandien pasirodo su pirmąja savo poezijos knyga. Tuo nenustebs tie, kurie jo eilėraščių yra skaitę periodikoj.

Į šį rinkinį autorius sudėjo arti 60 eilėraščių, padalinęs juos į keturis skyrius: Šiaurės soduos, Prie žaliųjų vandenų, Debesėliai ir Pieva. Eilėraščių parašymo datos — nuo 1935 iki 1978 metų. Literatūriniu požiūriu jie neprilygsta autoriaus beletristikai, bet vis dėlto ir juose jaučiama vaičiulaitiška ranka, drausmingai rikiuojanti žodžius (šiuo atveju į eilutes bei posmus).

Prasminga čia būtų pacituoti šio rinkinio eilėraštį "Meditacija", spausdintą 1935 m. Lietuvoj, viename jaunimo žurnale, kai kieno ir dabar prisimenamą (rinkiny jis šiek tiek pataisytas):

Aukštų padangių geras Dieve,
Ar mudviem būtų nuodėmės,
Kad pempės andai klykavo papieve,
O mes lig auštant raskilėlėm guodėmės.

Matau aš savo dalį kuklią,
Matau, kas lūkesčius širdy padidina,
Bet kaipgi neužėjus mums į smuklę,
Kur tau pastato vyno stiklą sklidiną.

Ir girioj tarp lazdyno rykščių
Ir koplytėlėj tarp apmąstymų
Išsilgstu šiluogėlių vakarykščių
Ir vis susižavėju skaisčiu jos sklastymu.

VIENOS KELIONĖS PRISIMINIMAI

AURELIJA BALAŠAITIENĖ

28

Matyti, aplinka visus nuteikia pakankamai rimtai, nes čia turistai laikosi ramiai, nešūkauja ir nejuokauja. Apžiūrim pastatą iš lauko pusės. Vietomis jis puikiai išsilaikęs, ypač kraštutinės atramos, tačiau sienas remiančios angos ir kolonos rodo metų bėgimą ir laiko griaunančią jėgą.

Pagaliau įeinam į vidų. Vienoj angoj prie kasos nusiperkam bilietėlius ir patenkam į niūrią, žemomis lubomis angą, kurios šonuose matosi likučiai laiptų, vedančių į viršutinius arenos aukštus. Prisiartinam prie sienos su plačia anga, iš kurios galima žiūrėti žemyn į patį arenos vidurį. Ji žemai po mūsų kojomis, tokia savotiška savo giliais rėžiais išvagotu centru, visai neprimenančiu arenai įprastos lygios plokštumos. Vėliau sužinau, kad jos plokščios grindys seniai išnyko, o liko tik pogrindžio tuneliai, kuriuose buvo laikomi plėšrūs žvėrys inscenizuojamom medžioklėm. Tai būta nepaprastai žiaurių žaidimų, kurių metu vergai ar gladiatoriai buvo priversti kovoti su žvėrimis. Taip pat specialiai kautynėm laikomi vergai turėjo kautis vienas su kitu, kad džiugintų "duonos ir žaidimų" (panem et circenses) išsiilgusius romėnus. Buvo sugalvota ir eilė kitų ypatingų žiaurių žaidimų, kaip miniatiūrinės vandens kautynės. Tam tikslui amfiteatras buvo pripildomas vandeniu, ir buvo inscenizuojamos vandens kautynės dirbtiniame ežere iki paskutinio kraujo lašo. Vėliau toj arenoj buvo žudomi pirmieji krikščionys.

Skaitant brošiūroj Koliziejaus istoriją, nejučiomis per nugarą perbėga šiurpas. Primerkiu akis, ir mano vaizduotėj kyla vaizdai, kuriuose kraujo ištroškusi minia reikalauja gladiatorių ar krikščionių mirties ir laukia, kad imperatorius nykščio nuleidimu paskelbtų galutinį sprendimą. Žingsnių aidas čia nykus, ir modernaus gyvenimo garsai beveik neprasiskverbia pro masyvines apgriuvusio Koliziejaus sienas. Žinant istoriją, griuvėsių nesidaro gaila. Jie tvirtina ir liudija žmogaus nežmogiškumą žmogui, ką taip puikiai išreiškia senas romėnų priežodis "Homo homini lupus est" (žmogus žmogui yra vilkas). Nors nebeturim koliziejų ir gladiatorių arenų, o cirkai ir žaidimai mūsų laikais turi kitą tikslą, bet žmogaus žiaurumas žmogui reiškiasi kitomis formomis, ir žmogus nenustoja kankinęs žmogaus.

Angos, vedančios į areną, yra aptvertos metalinėmis tvorelėmis. Per jas praeiti draudžiama, nes yra pavojinga. Einam lėtais žingsniais pirmuoju grindų ratu. Galim stebėti visus keturis aukštus, kurių vienas šonas yra visiškai išsilikęs. Į viršų lipti taip pat draudžiama. Vienoj vėsioj angoj pastebim lotynišką užrašą "Cave canem". Maniau, kad nerimtai. Prisiartinau prie užtvaros ir labai žemai apačioj pamačiau didelį baltą šunį, labai primenantį vilką. Jis atrodė piktas ir plėšrus, ir man buvo neaišku, kam čia tas šuva.

Pats Koliziejus yra milžiniškų eliptinių apskritimų konstrukcijos. Visose linijose — languose, angose, sėdynių išdėstyme — dominuoja apvalūs išlenkimai, paveldėti iš senųjų etruskų. Arkadas remia dorėnų ir jonėnų stiliaus kolonos. Viskas rusvos smėlio spalvos, tarsi dar būtų persisunkę senomis kraujo dėmėmis.

Diena karšta, o nuotaika prislėgta, lyg būčiau pajutusi šimtmečių naštą ir laiko žingsnius senojo Koliziejaus akmeninėse grindyse. Mudu su bičiuliu išeinam į gatvę. Pirmą kartą pasidžiaugiu, matydama modernaus gyvenimo triukšmą. Pagalvoju, koks mano gyvenimas būtų galėjęs būti Romos imperatorių laikais... Įspūdžių daug, ir jaučiam nuovargį. Nutariam grįžti į viešbutį autobusu.

Pasitikrinę autobusų numerius, pasirinkom vieną ir įlipom. Tai buvo jau vėlyva popietė, kada iš darbo grįžta dauguma tarnautojų. Vietos sėsti nebuvo, tad abu likom stovėti autobuso vidury prie centrinių durų. Keliautojų ir viešbučio personalo įspėta, aš laikiau savo rankinuką viena ranka tvirtai prispaudusi prie krūtinės, o kita ranka laikiausi už nuo lubų karančio diržo kilpos, kad neprarasčiau pusiausvyros, autobusui vingiuojant Romos gatvėmis kaip cirko karuselėje.

Staiga pajuntu, kad mano bičiulis į mane remiasi visu savo svoriu ir svyruoja. "Kodėl nesilaikai už diržo?" beveik pyktelėjusi klausiu neatsigręždama, bet jis nieko neatsako, tik dar labiau svyruoja. Išsigąstu ir atsigręžiu. Jo veidas raudonas, kaip ugnis, o abiem rankom jis laiko suspaudęs savo kelnių kišenes. "Mano kišenes krato", sako jis man lietuviškai. Už jo stovi jaunas, dailus vaikinas. Jo miklūs pirštai "nagrinėja" mano bičiulio užpakalinę kišenaitę, kurioj nieko nėra. Sėdintieji keleiviai tą mato, stebi, bet tyli. Paskui jaunasis kišenvagis, nieko neradęs užpakalinėj kišenėj, vis dar arogantiškai ir virtuoziškai apkabino mano bičiulio liemenį, kad pasiektų priekines kišenes, kurios buvo iš vidaus susegtos. Dabar mano bičiulis jas laikė suspaudęs abiem rankom. Tuo tarpu autobusas sustojo. Jaunikaitis, nieko nepešęs, mikliai iššoko lauk, į mane pažvelgęs su draugiška šypsena. Prieky sėdėjęs senas italas su pasigėrėjimu stebėjo mano bičiulio sugebėjimą apsisaugoti nuo patyrusio kišenvagio. Visi keleiviai tą sceną matė, tačiau stebėjo "veiksmą" kaip tie senovės romėnai arenoj, laukdami laimėtojo. Moralinis klausimas nebuvo svarstomas, ir niekas nebandė mus nuo kišenvagio saugoti ar jį bent sudrausti.

Pasiekę reikiamą sustojimo vietą netoli geležinkelio stoties, išlipom iš autobuso tylėdami. Nuotaika buvo tokia pagedusi, kad nebebuvo noro daugiau bastytis Romos gatvėmis. Nutarėm krautuvėj nusipirkti užkandžių ir pavalgyti kuklią vakarienę, užgerdami limonadu...

(Bus daugiau)

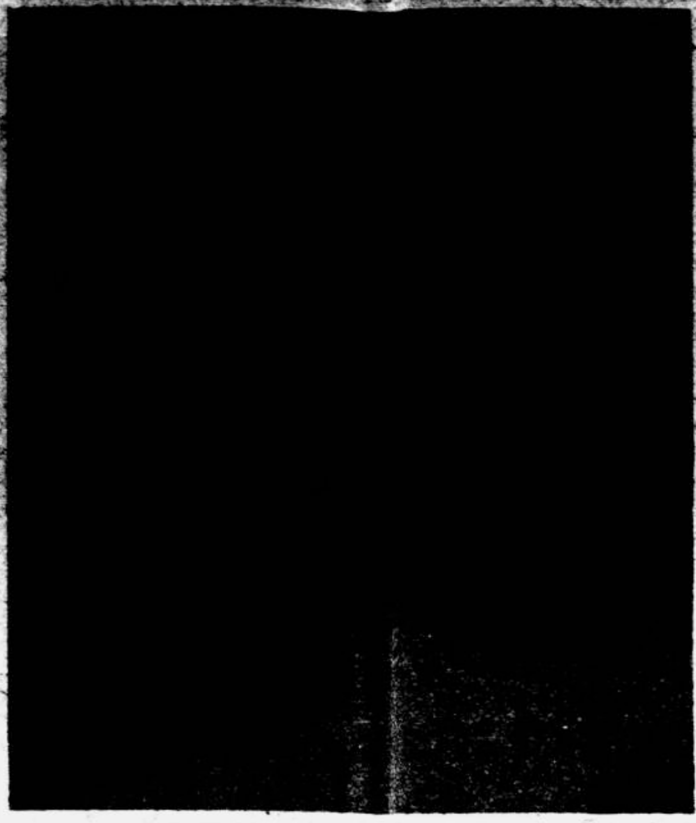

Kun. prof. A. Rubšys kalba spalio 19 Detroito lietuvių Kultūros Centre, priimdamas Ateitininkų Federacijos premiją už geriausią religinę knygą. Nuotr. Jono Urbono

PROGRAMOS, VADOVĖLIAI IR KITA
XIV mokytojų savaitė Kennebunkporte — 9

A. MASIONIS

Kadangi L. Kulbienė jau buvo turėjusi pasišnekėjimą apie lietuviškai nemokantiem vadovėlius ir kitas mokslo priemones, tai vėliau šis klausimas jau neiškilo. Buvo tik apskritai užsiminta, kad kai kurie mūsų vadovėliai jau pasenę, kad juose šių dienų mokiniui medžiaga yra per sunki, jam negyveniška. Leidžiant naujus vadovėlius ar senųjų laidas, reikėtų į tai atsižvelgti.

Buvo prisimintas P. Jurkaus parašytas vadovėlis Lituanika, kur jau padarytas didelis šuolis teigiama prasme vadovėlio tematikoj. Smulkiai jis čia nebuvo nagrinėtas, nes gal dar ne visur jis yra išbandytas, tik pastebėta, kad čia medžiaga mokiniui daug artimesnė ir lengvesnė. Washingtono mokykloj jis jau buvo naudojamas. Mokytojai randą šiame vadovėly kai ką geriau, kai ką ir ne. Vienos newyorkiškės mokytojos buvo pastebėta, kad Maironio lit. mokykloj šis vadovėlis rastas geresniu už kitus aštuntajam skyriui parašytus vadovėlius.

Mažėjant lituanistinėse mokyklose mokinių skaičiui, yra sumažėjusios mokinių skaičium ir klasės. Jose dažnai jau tik keli mokiniai. Dėl to buvo pasisakyta už mokinių grupavimą pagal jų pajėgumą, net ir tokioj mažoj klasėj, ir net individualizavimą, kuris anksčiau nebuvo įmanomas, turint didesnes klases. Dabar jau lengviau toj pačioj mažoj klasėj skirti daugiau dėmesio pavieniam silpnesniam mokiniui, duodant taip pat tokiem mokiniam namų darbus pagal jų pajėgumą. Šitokiu būdu dirbant, jie greičiau viską supras ir lengviau pritaps prie bendro klasės lygio.

Buvo iškilęs mokinių atestavimo klausimas, ypač kai mokinys išeina iš mokyklos, jos nebaigęs, neperkeltas į aukštesnę arba paskutinę mokyklos klasę. Tėvai nori, kad būtų kaip nors paminėta ir paskutinė klasė, kurią mokinys lankė, nors jos ir nebaigė. Patirta, kad Chicagoj, kur yra daugiausia lituanistinių mokyklų, o taip pat ir kitur, panašiais atvejais duodamas pažymėjimas, neminint pažymių, kad mokinys tokiais ir tokiais mokslo metais tokią ir tokią klasę lankė. Kai kur mokiniui, neperkeltam į aukštesnę klasę, net ir baigiamąją, duodami iš tų dalykų, iš kurių jis nepraėjo, išsamūs vasaros darbai. Mokytojas, tuos darbus gavęs, juos patikrinęs, mokinį paegzaminavęs, įsitikinęs, kad darbai savarankiški, gali pripažinti, kad jis tame dalyke padarė reikiamą pažangą ir vertas klasės baigimo pažymėjimo.

Įdomu pastebėti, kad kai kuriose mokyklose yra praktikuojami tokie dalykai, kurie kitose mokyklose galbūt nežinomi; pvz., jei mokinys praleidžia pamokas 5 šeštadienius, jis neprileidžiamas prie baigiamųjų egzaminų, kitaip sakant, jis jau be jokių ceremonijų paliekamas toj pačioj klasėj.

Be abejo, tenka kartais mokinius ir pabausti, dažniausiai už nedrausmingumą. Yra tokių mokyklų, kur už nedrausmingumą duodama ką nors išmokti ar parašyti iš Lietuvos istorijos, geografijos ar kitų dalykų. Mokytojai prieš tokias bausmes pasisakė, nes šitokiais atvejais mokinys pradės nekęsti to dalyko, kuriuo jis baudžiamas. Kas kita, jei mokinys ko nors iš mokomo dalyko neišmoksta. Tada jau jis turi, kas mokytojo įsakyta, atlikti.

Programos margumynai

Pirmas iš tų programos margumynų, kuris buvo net visai neįrašytas į programą, buvo visiem studijų savaitės dalyviam duotas "egzaminas". Jį davė ne bet kas, o JAV valdžios įgaliotieji "revizoriai". Mokytojai turėjo tą egzaminą būtinai išlaikyti, jei norėjo, kad jų studijų savaitės išlaidos (už kambarį ir maistą) būtų valdžios apmokėtos. Mat, valdžia, duodama Švietimo Tarybai finansinę paramą mokytojų paruošimui, reikalavo, kad visos išlaidos būtų dokumentuotos ir kad visa būtų prižiūrėta ir patvirtinta dviejų stebėtojų. Tais stebėtojais buvo valdžios patvirtinti dr. Vytenis Damušis ir dr. Jonas Račkauskas. Jie, užbaigę tokį stebėjimą ir egzaminavimą Dainavos studijų savaitėj, atvažiavo tiesiog į Kennebunkportą.

Vien tik stebėjimu čia viskas dar nesibaigė. Egzaminas tikrai buvo duotas. Ir nemažas, susidedąs iš kelių spausdintų puslapių. Reikėjo duoti visas asmenines žinias, taip pat apie studijų eigą, pedagoginį darbą, ypač lituanistinėse mokyklose, ir net atsakyti į daugybę klausimų iš pedagogikos, metodikos ir net iš kitų sričių, pvz., ar norėtum arba ar nenorėtum nieko prieš, jei tavo kaimynas būtų juodukas ar portorikietis, ar sutiktum, kad jie gyventų tame pačiame bloke ar toj pačioj gatvėj ir pan. Buvo nurodyta apie 20 tautybių ir rasių, ir apie visas reikėjo atitinkamoj skilty atsakyti į minėtus klausimus. Atrodė, kad visa dauguma tuos egzaminus išlaikė.

Programoj nebuvo įrašytas ir dar vienas dalykas, būtent pasirodymas mūsų padangėj dar nepriklausomoj Lietuvoj žinomo tyrnaus sportininko, dabar didelio sporto puoselėtojo Broniaus Keturakio. Jis aktyviai reiškėsi Dainavos mokytojų savaitėj, ten ne tik kalbėdamas, bet ir gerokai studijų savaitės dalyvius "pamuštrindamas". Kadangi čia programoj neįrašytas, turbūt buvo manyta, kad jis nesiryš važiuoti iš Dainavos dar į Kennebunkportą. Bet kur tau toks sportininkas, kaip Br. Keturakis, iškęs nesportavęs! Jis ir čia mėgino sudaryti vyrų būrelį, su kuriuo šnekučiavosi sporto reikalais ir šiek tiek pasimankštino.

Meninės programos

Jau buvo minėta, kad būta ir vakarinių programų, kuriomis rūpinosi Birutė Lukoševičienė. Ji kvietė programos atlikėjus, sudarė su jais programas, o jei kuris netikėtai iškrisdavo, ji sukombinuodavo ką kita. Pvz., kai pianistas S. Cibas susirgo ir antradienio vakarą negalėjo atlikti pažadėto koncerto, B. Lukoševičienė suorganizavo vakaro programą iš studijų savaitės esančių jaunųjų pajėgų. Padedama Jūros Viesulienės, kuri padėjo ir programą atlikti, iš įvairių autorių eilėraščių apie vasarą sudarė poezijos pynę, pavadintą "Vasara Lietuvoje".

(Bus daugiau)

Linksmų Šv. Kalėdų ir laimingų Naujų Metų visiems klijentams, draugams ir pažįstamiems linki

Frank Zogas, President

MIDLAND SAVINGS
and Loan Association

8929 S. Harlem Ave., Bridgeview, Ill. 60455. Ph. 598-9400
4040 Archer Avenue Chicago, Ill. 60632 — Phone 254-4470
5%
Passbook Savings. All accounts compounded daily — paid quarterly
6%
2 Years Savings Certificate (Minimum $5,000)

Laimingų Naujų Metų linki

Advokatas Jonas J. Grigalus

52 G Street, South Boston, Mass. — Tel. 268-4877

Džiugių Šv. Kalėdų ir laimingų Naujų Metų
IRON CITY CLOCK HOSPITAL
Authorized dealers of Longines-Wittnauer and Bulova Watches
SIMON ALELIŪNAS

4200 Brownsville Rd. (on de Walt Ave.)
Phone 281-7399 Pittsburgh, Pa. 15227

SEASON'S GREETINGS
MODERN HOTEL, INC.
DINING ROOM & LOUNGE
118 West Pearl St., Nashua, N.H.
— *Christmas Day will be closed* —

SEASON'S GREETINGS.—
GREAT AMERICAN
FEDERAL
Savings and Loan Association
300 East Eight Avenue
HOMESTEAD, PENNSYLVANIA 15120

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION
ir
COSMOS TRAVEL BUREAU, INC.
488 Madison Avenue,
New York, N. Y. 10022

SVEIKINA VISUS SAVO KLIJENTUS SU ŠVENTĖMIS IR NAUJAIS METAIS ir linki visiems viso geriausio

Merry Christmas and a Happy New Year to all our members
Club Canadien, Inc.
40 Chestnut St., Nashua, N.H. 03060

FLORIDA REAL ESTATE
Rezidencinės ir Komercinės Nuosavybės
Apartmentai • Kondominiumai • Nuomavimas
Angelė E. Karnienė
REALTOR ••• BROKER ••• NOTARY
5901 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, Fl. 33706
Telefonas (813) 360-2440. Vakare (813) 345-2798

Anglų kalba nauja virimo knyga
LITHUANIAN COOKERY
(In English, 316 pages, price 8 dol.)

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėm amerikietėm. Knyga su plastikiniu aplanku, nugarėlė patogiai suverta. 316 psl. Kaina 8 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 8 dol. Persiuntimas-Postage 80 c.

Vardas, pavardė ....

Numeris, gatvė ....

Miestas, valstija, Zip ....

HARTFORDO LIETUVIŲ TRIUMFAS

Argi būtų pilnai gyva lietuviška dvasia be savo tautinio židinio? Rašant apie tai, tenka paminėti, kad ir Hartfordo lietuvių klubas jau buvo patekęs į sunkią, beviltišką padėtį. Jis nebegalėjo ilgiau išsilaikyti ir buvo skirtas pardavimui. Bet, neatsiradus tinkamam pirkėjui, klubo valdybos nariai, užsispyrę ir kupini ryžto bei drąsos, dar ėmėsi naujų planų klubui išlaikyti: atidaryti viešą valgyklą (restoraną).

Labai sunkus buvo tas darbas. Klubo zonos kaimynai griežtai priešinosi ir visaip trukdė lietuviam atidaryti valgyklą. Nuo pavasario keletą kartų posėdžiauta su tais priešininkais kaimynais ir valdžios atstovais, bet leidimo negauta. Pagaliau, ateinant vasarai, paskutiniame posėdy, miesto rotušės salėj dalyvaujant daugeliui lietuvių organizacijų narių ir jaunimo, valgyklos atidarymo leidimas buvo gautas.

Prasidėjo darbai visu tempu. Lietuviai atskubėjo į pagalbą. Vieni skolino dideles ir mažesnes sumas pinigų, kiti darbu padėjo klubą tvarkyti. Didžiausią ir sunkiausią naštą ant savo pečių nešė klubo pirmininkas Stasys Baltauskas. Jis važinėjo po New Yorką ir kitur, ieškodamas pigiau nupirkti reikalingą inventorių. Viską reikėjo padaryti pagal valdžios reikalavimus. Be to, jis pats atliko įvairiausius darbus, paaukodamas savo atostogų laiką. Skolindamas iš banko klubui pinigus, bankui užstatė didelę dalį savo turto.

Kad leidimas valgyklai buvo gautas, dalis nuopelnų priklauso ir miesto burmistrui G. Athansonui. Klubo sekretorė E. Minukienė irgi įdėjo daug darbo, jėgų ir laiko, pridėdama ir savo pinigų klubo įrengimui. Dirbo ir kiti klubo nariai, taip pat skautai ir t.t.

Kai visi klubo sutvarkymo darbai buvo baigti ir reikėjo atidaryti valgyklą, spalio 22 įvyko vėl nemalonus ir paskutinis trukdymas. Valdžios pareigūnas pasipriešino ir neleido... Tada skambinta burmistrui G. Athansonui, ir jo patvarkymu tuojau buvo leista restoraną atidaryti.

Džiugu ir malonu, kad mūsų kolonija kol kas išgelbėjo savo tautinę ir kultūrinę pastogę nuo skaudaus likvidavimo. Dabar salė gražiai išpuošta. Gyvos gėlės — tikras šiltadaržis... Dar bus freskinė tapyba — Kauno ir Vilniaus ženklai. Puošnus visas vidus ir mūsų lietuviška svetainė jau puikesnė už kitataučių naujas sales.

Valgykla pradėjo veikti

Spalio 23 Tauro restoranas pradėjo veikti. Pirmoj susipažinimo vakaronėj dalyvavo burmistras G. Athanson ir kiti svečiai. Burmistras prieš tai kalbėjo amerikiečių radijo programoj, pranešdamas jiem apie šį įvykį. Jis pagyrė lietuvius už jų užsispyrimą ir nugalėtas kliūtis. Ir šioj vakaronėj pasakė kalbą.

Tokių vakaronių iš eilės buvo trys. Žmonių atsilankė daug. Valgiai papiginti: 1 dol. asmeniui. Visi valgė, kiek tik jiem tilpo.

Oficialus Tauro restorano atidarymas

Lapkričio 15 įvyko triumfalinis valgyklos atidarymas. Iškilmės įspūdingos.

Amerikos ir Lietuvos vėliavas organizuotai įnešė Sabonio posto veteranai, ramovėnai ir skautai. Jauniausias, Antanukas Šerkšnas įnešė skautų vėliavą vyriškai ir linksmai šypsodamasis. Jaunuolės dėvėjo tautinius drabužius. Buvo miela ir džiugu.

Miesto burmistras G. Athanson pasakė kalbą su pabaigos posakiais: "Myliu lietuvius, bučiuoju ir linkiu Dievo palaimos". Vėliau jis perkirpo ir atidarymo kaspiną. Klebonas kun. Juozas Matutis sukalbėjo invokaciją. Burmistro G. Athansono išleistą proklamaciją ir gubernatorės Ella Grasso sveikinimą perskaitė Alf. Dzikas. Programos pranešėjo A. Dziko iškviesti organizacijų atstovai sveikino klubą, linkėdami pasisekimo: Ramovės pirm. Petras Simanauskas, teisėjas F. Mončiūnas, jaunimo sekcijos vardu — Zina Dresliūtė. Svečias F. Javarauskis, atvykęs iš Gardner Mass., šiltai pasveikinęs, įteikė klubui dovaną — baltą, didelį, pliušinį tauriuką su ragučiais, papuoštą tautiniais kaspinais, kaip simbolį lietuvybės ir kultūros išlaikymui. (To svečio žmona Julija yra lietuvė.) Šioji dovana maloniai nuteikė visą publiką. Paskutinis sveikino ir dėkojo visiem už paramą klubui jo pirm. S. Baltauskas.

Salė buvo pilna dalyvių. Iškilmių pabaigoj visi atsistoję sugiedojo "Ilgiausių metų". Skambėjo "valio" balsai. Nuotaika buvo gera ir linksma.

Daug narių ir prijaučiančių paruošė ir paaukojo klubui maistą. Aukotojoms priklauso nuoširdi padėka.

Tos pačios dienos vakare televizijos General 3 kanalas parodė šias iškilmes. The Hartford Courant laikraštyj buvo ilgesnis Marc Gunther straipsnis apie lietuvių klubą.

Mūsų klubas padidėjo 58 naujais nariais. Jų tarpe yra ir jaunimo. Ačiū Dievui, gyvuojam.

Tauro iškabai projektą ir pačią iškabą padarė F. Maslauskas. Taip pat ir valgyklos priešakinėje sienoje nupiešė didelį taurą. Iš lauko virš durų bus antra, mažesnė, iškaba: lietuvių klubas su tautiniu ženklu.

Tautodailės paroda

Prie valgyklos puikiai įrengtame kambary buvo išdėstyti vertingi dailės kūriniai.

Ant stalų buvo keramikos vazos, medžio drožiniai bei lino ir kitokie audiniai. (Šio straipsnio korespondentei pasisekė įsigyti verpėją prie ratelio ir gražiausią spalvotą kilimą, atvežtą iš Lietuvos.) Priešais, pačiame kambario centre, žibėjo Lietuvos auksas — gintaras. Čia buvo ir margaspalvės juostos, tautiškos lėlės, šiaudinukų paveikslai, mozaikos, Kalėdų eglutė. Viskas rankų darbas, žaviai pritraukęs žiūrovus.

Su savo meniškais darbais parodoj dalyvavo Antanas Kuprys, Antanina Guntulienė, Danutė Grajauskienė; su atvežtais iš Lietuvos — Kotryna Degutienė.

Turėkim viltį

Džiaugiamės, kad lietuvių klubas vėl gyvuoja. Jaunimas turi čia savo salę antrame aukšte; joj repetuoja tautinius šokius. Organizacijos, kaip ir anksčiau, čia rengs parengimus ir posėdžiaus. Gal nebereikės mėtytis po privačius namus ir kitataučių sales. Trečiame aukšte yra didelė salė kultūriniam parengimam.

Gubernatorės Ella Grasso pavedimu užsakyta salė dviem Kapitolio parengimams. Kaip girdėjau, kitataučiai bursis mūsų svetainėj, užsakydami sales šermenų pietum ir kitom progom.

Turėkim viltį, kad būsim dar gyvi ir mielai bendrausim savame klube.

M. Petrauskienė

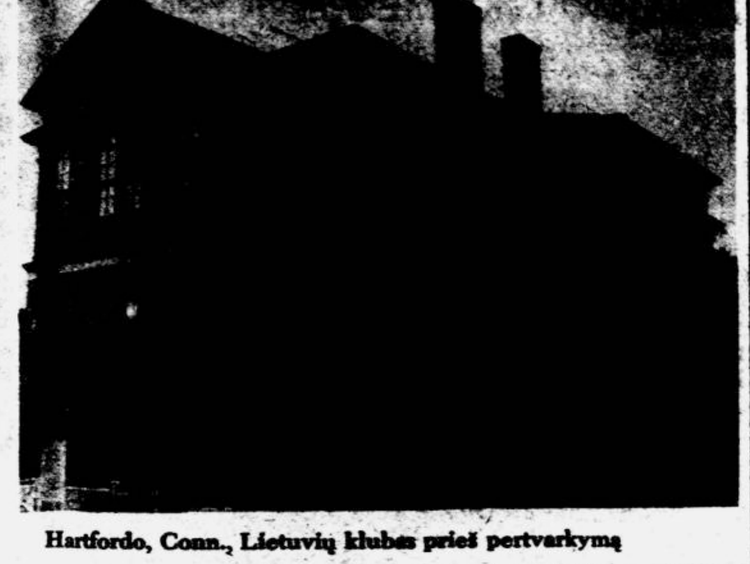

Hartfordo, Conn., Lietuvių klubas prieš pertvarkymą

WASHINGTONE

Mokyklos sukaktuvinis koncertas

Šiemet Washingtono Kristijono Donelaičio lituanistinė mokykla mini 20 metų veiklos sukaktį. Ta proga tėvų komitetas lapkričio 22 Latvių namuose, Washingtono pašonėje, Rockville, Md., surengė koncertą. Programą atliko du jauni muzikai: dainininkė **Guoda Puzinauskaitė** ir pianistas **Vytautas Puškorius** iš Clevelando.

Guoda Puzinauskaitė, iš Washingtono, malonus mezzosopranas, padainavo tris K.V. Banaičio kompozicijas: Plaukia antelė, Ugdė tėvelis ir Mama sena, duktė maža ir B. Budriūno Tėviškėlė. Antrame išėjime atliko operų arijas jų originalia kalba: iš Glucko operos "Orfėjas", Bizet — "Garmen", Mozarto "Figaro vestuvės", Sain-Seans — "Samsonas ir Dalila". Akomponavo Richard Thibadeau.

Pianistas Vytautas Puškorius, programoje įsiterpęs tarp dviejų G. Puzinauskaitės išėjimų, atliko šiuos kūrinius: R. Schumann — Novellette, D. Scarlatti tris sonatas, du F. Schuberto impromptu ir F. Shopino — Fantasie-Impromptu.

Programai pasibaigus solistam įteikta gėlių. Programą pravedė ir su menininkais klausytojus supažino Daina Penkiūnaitė.

Tačiau pačioj pradžioj, prieš prasidedant koncertinei daliai, rengėjų vardu koncertą atidarė ir sukakties minėjimą pravedė tėvų komiteto pirmininkė Teresė Landsbergienė. Sukakties proga mokyklą sveikino Lietuvos atstovas Washingtone dr. St. Bačkis ir LB Washingtono apylinkės pirmininkas Linas Kojelis. Žodį tarė mokyklos vedėja Angelė Bailey, o Dalia Lukienė perskaitė sveikinimus raštu. Buvusiom mokyklos vedėjom ir mokytojam, išdirbusiem mokykloje 5 ir daugiau metų, prisegtos rožės.

Po programos vyko smagūs šokiai ir vaišės.

Sukakties proga tėvų komitetas išleido nedidelį, kuklų, bet švariai, gražiai atrodantį metraštį. Be to, jis gana turiningas. Jame dabartinė ir buvusios mokyklos vedėjos — Angelė S. Bailey, Virginija Gureckienė, Rūta Penkiūnienė, Regina Petrutienė ir Aldona Aistienė pasisako, išreikšdamos sukaktuvines mintis, Dalia Lukienė apžvelgia mokyklos veikimą nuo pat pradžios iki šių dienų. Toliau — šių mokslo metų mokytojų ir mokinių sąrašas, mokyklą baigusieji (visa vienuolika laidų), lankiusieji mokiniai, dirbę mokytojai, vedėjos.

Toliau randame abiturientų pasisakymus ir mokinių kūrybos, poezijos ir prozos žiupsnelį. Metraštį suredagavo Dalia Lukienė, spaudos darbą švariai atliko Anatolijus Butas.

Šiemet mokyklą lanko 33 mokiniai. Septyni iš jų važinėja iš Baltimorės, ir vienas, Kęstutis Kavolis, net iš Carlisle, Pa. Gausiausi yra darželis ir pirmas skyrius, abu turi po 8 mokinius. Tad mokyklos ateitis šviesi.

Šiemet mokykloje mokytojauja: Mara Almenienė, Angelė S. Bailey, Meilė Mickienė, Rita Kavolienė, važinėjanti kas šeštadienis iš to paties Carlisle, Pa., ir Daina Penkiūnaitė. Darželyje pakaitomis dirba Rima Bačanskienė, Milda Čižiūnienė ir Giedrė McCandless. Jom padeda Ada Vodopalienė. Tėvų komitetą sudaro Teresė Landsbergienė — pirmininkė, Dalė Lukienė — sekretorė ir Tadas Mickus — iždininkas.

dž

NAUJIEJI ŽURNALAI

Į LAISVĘ
1980 — rugsėjis

Atėjo truputį vėluodamas, tik ne taip baisiai, kaip visiškai laiko skaičiavimą pametęs Pasaulio Lietuvis. Viršelį atvertęs, radau redaktoriaus laiškutį — prašymą "apie šį numerį pareikšti **atvirą** (Red. pabraukta) savo nuomonę". Žinoma, nuomonę prašoma reikšti pridėtame lape. Bet kad nuomonė būtų **atviresnė** ir **geriau girdima**, pareikšiu ją Darbininko puslapiuose.

Antano Maceinos "**Išeivio buvimas svetur**" — pats įdomiausias šio numerio rašinys. Mum, Į Laisvę skaitytojam, 36-erius metus svetimuose kraštuose išgyvenusiem, autorius filosofas aiškina, jog svetimuose kraštuose liksim svetimi iki mirties. jog joks įsikūrimas čia nieko nepadės. Mes nenorim jo žodžiais tikėti. Mes žiojamės atsikirsti. Bet autoriaus argumentai tokie stiprūs, kad, atvėrę burnas, nerandam žodžių. Žinodami A. Maceinos straipsnių apimtį, nenustembam po aštuonių puslapių radę redakcijos pastabą, jog straipsnis bus tęsiamas gruodžio numery. Čia skaitėm tik pirmąjį poskyrį, pavadintą "Išeivio tragika". Kodėl redaktorius straipsnį skaldo? Kodėl nedėjo viso, net jei jis užimtų pusę rugsėjo sąsiuvinio (40 puslapių)? Atsakydamas turbūt neklysiu: geros medžiagos stokojant, vertingesnį rašinį norima ištęsti per kelis numerius.

Nepaprastai įdomus ir av. ltn. H.C. Kudreikio straipsnis "**Kaip bolševikai 'vadavo' Lietuvą 1944 metais**". Tai matomai objektyvaus II pasaulinio karo (pabaigos) apžvalgininko atkirtis gen. Vlado Karvelio fantazijom, sukliedėtom knygoj "Tarybų Lietuvos išvadavimas", paliečiant ir kelis kitus bolševikų pagyrūnus. Rašiny daugybė mūšių datų, vietovių pavadinimų, karių pavardžių. Jauti, kad čia niekas iš piršto neišlaužta, kad tikri faktai, tačiau šaltinių nurodymo vistiek pasigendi. Šalia kelių rašybos klaidų (jas prisiminsiu kiek vėliau) autorius naudoja kabutes, kur jų visiškai nereikia. Štai keletas pavyzdžių: "(...) rusų sviedinys pataiko į vieną lietuvių patranką ir įgula 'išlekia' oran."; "(...) jautė, kad kažkas baisaus 'verda' ir pragaras gali atsiverti kiekvienu momentu."; "(...) tačiau vokiečių linijos kasdien 'plonėjo' ". Kadangi įdomaus straipsnio autorius H.C. Kudreikis mūsų raštijoj negirdėtas, pasigedom nors pačių minimaliausių jo biografinių duomenų.

Įdomūs, kruopščiai paruošti trys reportažai iš mūsų jaunimo demonstracijų pereitą vasarą Philadelphijoj, Washington, D.C., ir San Francisco mieste. Tai, iš eilės, Gintarės Gečytės, Lino Kojelio ir A.B. Mažeikos rašiniai. Tokius rašinius skaitant, atsiranda šiltas jausmas, nes matai, kad, mum išėjus, dar bus, kas Lietuva rūpinsis...

Yra keletas neblogų trumpesnių rašinių, poleminių aiškinimųsi, susimąstyti verčią du vedamieji, pora puslapių skaitytojų laiškų.

Labiausiai liūdina žurnalo kalbos klaidos. Klaidos, dėl kurių kaltinu redaktorių. Štai dalis jų (nes, tikiu, skaitydamas tik kartą, ne visas būsiu pastebėjęs): 12 p. — **nesekmė** (t.b. nesėkmė); 16 p. **abuojumą** (panaudota netinkama prasme); 20 p. — **davinius** (t.b. duomenis); 26 p. — **įsijuosęs** (t.b. išsijuosęs); 28 p. — **besirutuliojančiais** įvykiais bei **atsinešimu** į juos (turbūt norėta pasakyti: besirutuliojančiais įvykiais bei jų traktavimu? vertinimu?); 30 p. — **atsinešimą** į poną bei jo įsakymus (turbūt: pono bei jo įsakymų vertinimą?); 31 p. — tiesiai akis bado poskyrio pavadinimas "**Lygsvaros trūkumas**", ten pat **Lygsvaros pakartojimas**, vėl **lygsvaros** 32, 33, 36 ir du kartus 40 puslapiuose (visur t.b. pusiausvyros). Aplamai, Broniaus Zumerio ilgesnio rašinio kalba chaotiška ir dvelkianti devynioliktuoju šimtmečiu. Toliau: 50 p. — **atsiektas** ir **atsiekė** (t.b. pasiektas ir pasiekė); 51 p. — **anti-sovietinių** (t.b. antisovietinių, be brūkšnelio po anti); 56 p. — vėl **anti-sovietinės**; 62 p. — **paralelę** (t.b. paralelę, e be taškelio); 62 p., poskyrio pavadinime — **atsiekta** (t.b. pasiekta); 63 p. — **atsiekimų** (t.b. pasiekimų arba laimėjimų); 72 p. — straipsnio pavadinimas "Šalame tropikuose" (t.b. su nosine — Šąlame); liūdniausia, kai šis žodis, dar su korektūros, tad antrąja klaida, pakartotas žurnalo viršely!); 72 p. — **abuojumą** (vėl panaudota abejingumo prasme, kai **abuojumas** reiškia piktumą, nedorumą, blogumą); 73 p. — **koliojimosi** (t.b. plūdimosi). Keli autoriai, redaktoriaus netramdomi, daro palaidą balą iš žodžio **turbūt**, rašydami ir **turbūt**, ir skirdami kableliais, tai vėl rašydami taisyklingai, tik turbūt, be kablelių. Skyrybos klaidos kai kur bado akis, bet jų neberyškinsiu, juoba, kad ne visur pataikyčiau jas atitaisyti. Yra šiek tiek korektūros (spaustuvės) klaidų, bet jų daug mažiau negu mūsų dienraščiuose, su jomis vis labiau ir labiau apsiprantam, jos redaktoriaus prestižui tiek nekenkia.

LIETUVIS ŽURNALISTAS

Prieš tuziną metų Detroite veiklą pradėjusi Lietuvių žurnalistų sąjungos (LŽS) centro valdyba ėmė leisti keleto puslapių biuletenį, pavadintą Pranešėjas. Jo išėjo bene 6 numeriai. Su kiekvienu numeriu po truputį augo puslapių skaičius, ir jis ėmė panėšėti į LŽS reikalam skirtą žurnaliuką. Chicagoj reziduojanti LŽS c. v-ba pavadinimą pakeitė į Lietuvis Žurnalistas (toliau trumpinsiu į LŽ). Ten buvo išleisti septyni numeriai. Prieš trejus metus išrinkta iš Californijos laikraštininkų, pastaroji c. v-ba pirmus dvejus metus neišleido nė vieno LŽ numerio. Pirmasis, paženklintas skaičium 8, LŽ numeris ten išleistas 1979 m. lapkričio data. Ir štai (kas sakė, kad pas mus nėra staigmenų?!) 1980 m. spalio mėnesį pasirodė LŽ 9-tas numeris. Jei LŽS c. v-ba Californijoj pasiliktų antram terminui ir jei tarp numerių mėnesių skaičiai bent po vieną mažėtų, sulauktume tokio pat derliaus, kaip ankstesnėse c. v-bose, nes juk ir anos veikė po dvi trimetes kadencijas.

Kaip 8-tasis, taip ir šis 9-tasis LŽ numeris redaguotas Rūtos Klevos Vidžiūnienės (šį kartą padėjėju pasitelkus jaunuolį Gintautą Juodgudį). Puslapių skaičius trečdaliu padidintas (šis — 36 puslapių). Kaina kažkodėl palikta juokingai maža — tik vienas (1) doleris, kai mažiausia reikėjo imti

(nukelta į 8 psl.)

IŠ VISUR

— **Vliko seime,** kuris įvyks gruodžio 13-14 Toronte Lietuvių Namuose, paskaitas skaitys Vladas Šakalys — Kryptys kovoje už Lietuvą, Algirdas Vokietaitis — Vliko atstovybė Švedijoje 1944 m., prel. J. Balkūnas — Lietuvių veiksniai ir jų paskirtys.

— **Australijos Lietuvių dienos** įvyks gruodžio 26-sausio 1 Adelaidėj. Vyks Australijos LB tarybos sesija, kurios metu bus renkama nauja Australijos LB krašto valdyba. Bus paminėta Australijos LB 30-ties metų sukaktis. Į šias Lietuvių dienas vyksta PLB pirm. Vytautas Kamantas.

— **Albinas S. Trečiokas,** uolus lietuvis visuomenininkas, sulaukęs 87 m. amžiaus lapkričio 30 mirė Largo, Floridoj. Velionis buvo gimęs 1893 spalio 28 Mažučių km., Virbalio valsč. 1911 išvyko iš Lietuvos ir studijavo Anglijoj. 1917 atvyko į JAV. Newarke turėjo savo kelionių biurą ir nekilnojamos nuosavybės pirkimo pardavimo įstaigą. Pozityviai reiškėsi lietuviškose organizacijose: Tėvynės Mylėtojų dr-joj, Alte, Balfe, ALT S-goj, Liet. Bendruomenėj ir kitose.

— **PLB valdyba** iš svo turimų kuklių lėšų ir gaunamos finansinės paramos iš JAV ir Kanados LB kraštų valdybų ir Lietuvių Fondo gana daug remia lietuviško švietimo darbus Pietų Amerikoj ir Europoj, pasaulio lietuvių kultūrinės veiklos pasireiškimus, lietuvių laisvės kovos pastangas, kun. Kazimiero Pugevičiaus tvarkomą Lietuvių Informacijos Tarnybą ir finansuoja daugelį kitų reikalingų darbų. Pinigai nelaikomi užšaldyti bankuose, bet kasdien naudojami lietuvybės išlaikymui. PLB vicepirmininko advokato Sauliaus Kuprio pastangomis sutvarkius reikalingus formalumus, Pasaulio Lietuvių Bendruomenei skirtos aukos gali būti nurašomos nuo mokesčių, čekius rašant Lithuanian World Community Foundation vardu.

— **Vaclovas Kleiza,** PLB vykdomasis vicepirmininkas, lapkričio 22-23 dalyvavo JAV LB Kultūros tarybos sušauktoje kultūros darbuotojų konferencijoje Clevelande. V. Kleiza vadovauja PLB Kultūros komisijai, į kurią šiuo metu įeina Danguolė Valentinaitė ir Romas Kasparas. Netrukus į komisiją bus paskirtas PLJS atstovas. PLB Kultūros komisija suplanuos ir vykdys PLB kultūrinės veiklos darbus 1981-83.

— **Kun. Jokūbas Preskenis,** Šv. Kryžiaus kongregacijos vienuolis, paskirtas Amerikos oro jėgų kapelionu. Jo paskyrimo vieta yra Shaw AFB, South Carolina.

— **Argentinos Lietuvių Organizacijų ir Spaudos Tarybos** (kuri atstovauja Lietuvių Bendruomenei) pirm. Leopoldas Stankevičius ir sekr. kun. Augustinas Steigvilas, dėkodami PLB valdybai už jos didelį dėmesį ir moralinę paramą Argentinai, ypač už Clevelando Nerijos dainininkių gastroles Pietų Amerikoj, atsiuntė PLB valdybai 500 dol. Savo laiške PLB valdybos pirmininkui Vytautui Kamantui jie rašo: "Tikime, kad tikrasis pelnas glūdi dvasinėje prasmėje, nes kiekvienas meno vienetas, apsilankydamas pas mus, sukelia naują entuziazmą dirbti ir kovoti dėl savos kultūros išlaikymo, dėl lietuviškos dainos ir šokių puoselėjimo. Sunku todėl įvertinti mums Jūsų moralinę paramą, kurią mes gauname. Stengiamės atsilyginti toliau tęsdami savo kultūrinį lietuvišką darbą".

— **Barbora Virbinskaitė,** Mykolo, gyvenanti Kretingoje, Kęstučio gatvėj, Nr. 9-48, ieško sesers Virbinskaitės-Glatkauskienės, Stefos, Mykolo, gimusios 1914 Kretingoj. Karo metais ji dingo su dviem mažais vaikais Algiu ir Aldute.

ATEITIES PREMIJŲ ĮTEIKIMO IŠKILMĖS

"Bundantiems priklauso aušta rytas. Drąsiems — bekraštis pasaulis. Kuriančiųjų — nesibaigianti ateitis ... Džiaugiamės jaunųjų kūrybinėmis pastangomis. Žavimės, kad jie bunda. Džiaugiamės jų drąsa. Viliamės, kad jie didesniu ar mažesniu įnašu dės naujus ateities pamatus — tautai, žmonijai, Kristaus karalystei ..." — šiais žodžiais Ateities jaunimo konkurso premijų įteikimo iškilmes spalio 18 Chicagos Jaunimo Centre atidarė Ateities žurnalo vyr. redaktorius kun. dr. Kęstutis Trimakas.

Premijom tūkstantį su viršum dolerių suaukojo: dr. Albina Prunskienė, dr. Kazys ir Marija Ambrozaičiai, dr. Arūnas ir Aušrelė Liulevičiai, dr. Petras ir Stefa Kisieliai, Julija Švabaitė-Gylienė, kun. dr. Ignas Urbonas, Ateitininkų Federacijos vadas Juozas Laučka, dr. Linas Sidrys (atsisakydamas jam skiriamos premijos sumos), Ateitininkų Sendraugių Sąjungos centro valdyba, Detroito studentų ateitininkų draugovė, Cicero moksleivių ateitininkų kuopa, Ateitininkų Šalpos Fondas.

Mecenatų vardu laimėtojus pasveikino dr. A. Prunskienė: "Sveikinu premijas laimėjusius laureatus, kurie savo talentus taip gražiai atskleidė, kad tapo pirmaujančiais. Sveikinu Ateities redakciją, kuri ne vien žurnalą iškėlė į aukštumas, bet ir iškelia mūsų gabųjį jaunimą, mūsų jaunus kultūrininkus, besireiškiančius įvairiose kūrybos šakose".

Premijos ir atžymėjimai buvo paskirti 32 jauniem kūrėjam. Ne visi jie buvo premijų įteikimo iškilmėse — premijuotų buvo ir iš Vakarų Vokietijos, Kanados bei Jungtinių Amerikos Valstybių abiejų pakraščių — Los Angeles ir New Yorko. Premijas laimėjusiųjų vardu padėkos žodį tarė Linas Palubinskas iš Californijos, šį rudenį pradėjęs studijuoti Chicagos De Paul universitete: "Šiais laikais ... yra tarp žmonių komunikacijos stoka ... Bet šiandieną pažymime mažą, bet vis stiprėjantį atsispyrimą prieš komunikacijos ir supratimo puvimą. Paminime rašinius, eiles ir fotografijas, kurie visus paliečia bendru ūpu, bendra mintim, bendru pergyvenimu. Atsižvelgiam į žurnalą, kuris jungia visus bendruose užmojuose ... Padėka priklauso tiems, kurie supranta ir bando stiprinti tuos ryšius, kurie išauga iš lietuviškos kūrybos ..."

Meninėje programoje Rasos Šoliūnaitės vadovaujama jaunų dainininkų grupė padainavo keletą nuotaikingų melodijų.

Visą Ateities vakaro parengimo naštą nešė Ateitininkų Sendraugių centro valdybos pirmininkas Vytas Šoliūnas, vadovaudamas specialiam komitetui.

Vėliau vakare vyko šokiai, kurių metu grojo Pakšto vadovaujamas orkestras.

1981 Ateities žurnalas minės 70 metų sukaktį. Tikimasi, kad visose vietovėse, kur tik yra ateitininkų, toji sukaktis bus tinkamai paminėta, nes tas žurnalas yra visų ateitininkų idėjų, kūrybos, informacijos bei inspiracijos centras.

Tame pačiame Ateities vakare buvo paskelbta, kad 1980-81 Ateities jaunimo konkurso premijoms jau yra suaukota arba pažadėta 1770 dolerių suma. Kun. dr. Juozas Prunskis yra pažadėjęs 1000 dolerių; Kebliai, Kamantai, Kyliai, Kaulėnai ir Kleizai — 500 dol., dr. Janina Jakševičienė įteikė 50 dol., o Faustina Mackevičienė pati aukojo ir iš savo sukviestų svečių tamė vakare surinko 220 dol.

P.T.

"Ateities" jaunimo konkurso premijų įteikimas spalio 18 Jaunimo Centre Chicagoje. Iš k. redaktoriai dr. A. Liulevičius ir A. Zailskaitė, vyr. red. kun. dr. K. Trimakas, administratorius J. Polikaitis ir 19-30 m. grupės premijas bei atžymėjimus laimėjusieji: V. Žygas, T. Klimas, V. Kuprytė, P.V. Kisielius, L. Bradūnaitė, V. Musonytė, D. Markelytė ir V. Dundzila. Nuotr. J. Kuprio

LOS ANGELES, CALIF.

TAURIŲ TAUTIEČIŲ JUBILIEJUS

Los Angelėj jau apie 20 metų gyvena Stasys ir Eleonora Lisieckai. Kilimo abu žemaičiai. Lietuvoj Stasys dirbo paštų žinyboj. Vokietijoj iki 1949 gyveno Ansbache. Pabaltiečių tremtinių stovykloj patarnavo Unros vykdomam tremtinių šelpimo darbe. Susidarius galimybei, jų šeima nuvyko į Venecuelą. Ten Stasys vertėsi prekyba ir bitininkyste. Pasikartoją tame krašte neramumai paskatino Lisieckų šeimą atsikelti į Los Angeles, kur kalnų papėdėj jie įsigijo gražią rezidenciją. Čia jų vaikai — sūnus Algis ir dukra Alba — dalyvavo lietuviškoj veikloj ir studijavo Californijos universitete Los Angelėj, sūnus — inžineriją, dukra — farmaciją.

Sulaukę reikšmingos savo tėvų vedybinio gyvenimo 50 metų sukakties, dukra su žentu ir sūnus su marčia ir vaikaičiais surengė jiem iškilmingą pagerbimą. Pirmiausia vyko bažnytinės ceremonijos. Jubiliatai su palyda buvo įvesdinti į bažnyčią ir pasodinti prie altoriaus. Sumos metu, bažnyčiai esant pilnai žmonių, buvo atliktas sužieduotuvių atnaujinimas. Per pamokslą prel. J. Kučingis perskaitė popiežiaus palaiminimą Giedojo choras ir solistai.

Po pamaldų parapijos salėj buvo iškilminga vestuvinė puota, dalyvaujant per 150 giminių ir artimųjų. Iškilmėm vadovavo Vl. Šimoliūnas. Jubiliatai ir jų šeima buvo pasodinti už garbės stalo. Perskaitytas JAV prezidento Carterio sveikinimas. Mat, Lisieckų sūnus Algis yra Standard Pacific Testing Laboratory prezidentas ir direktorius. Ši įstaiga dažnai atlieka darbus, pavedamus JAV prezidentūros. Pvz., prieš metus Algis buvo komandiruotas į Kiniją. Tuo būdu Lisieckų vardas yra žinomas prezidentūroj, ir, ten patyrus apie jo tėvų reikšmingą sukaktį, prezidento varudu buvo atsiųstas sveikinimas. Po to ėjo eilė kitų sveikinimų, įskaitant net ir iš okupuotos Lietuvos. Stasio giminių ten kaip ir nebėra, bet Eleonora ten turi seserį ir brolį su šeima. Prieš porą metų ji ten buvo nuvykusi.

Šios puotos dalyviai, kaip bendrai priimta lietuviškose vestuvėse, buvo gausiai vaišinami. Iš savo pusės jie vedybininkam sukrovė stirtą dovanų. Muzikinei kapelei grojant, pirmąjį valsą, puotos dalyviam plojant, pašoko, jaunystės dienas prisimindami, jubiliatai, o vėliau juos pasekė kiti. Šios visos iškilmės praėjo labai pakiliai, ir tai buvo gražus paminėjimas įvykio, buvusio prieš 50 metų. Prie to viso tenka pridėti, kad Lisieckų šeima Los Angeles lietuviškoj bendruomenėj labai gražiai reiškiasi. Savo kuklumu ir uoliu prisidėjimu prie lietuviškos veiklos jie yra pelnę losangeliečių lietuvių pagarbą ir meilę. Gražios jiem tolimesnės kloties!

J. K-nis

NAUJAS DAKTARAS

Virginijos universitetas, Charlottesville, Va., rugpiūčio 4 suteikė Rimui Juzaičiui atominės inžinerijos daktaro laipsnį.

Rimas Juzaitis baigė gimnaziją 1970 su aukščiausiais pagyrimais (summa cum laude) ir su National Merit stipendija, Princetono universitete — 1974 su pagyrimu (su laude) kaip chemijos inžinierius, o atominės inžinerijos magistro laipsnį gavo Virginijos universitete 1976.

Daktarato egzaminus paruošė ir išlaikė Virginijos universitete, o tyrimus atliko ir disertaciją paruošė valstybinėj Los Alamos mokslo laboratorijoj, Los Alamos, N.M.

Gimė Toronte, Kanadoj, 1952. Užaugo Plymouth Meeting, Pa., prie Philadelphijos. Mėgsta muziką. Daugelį metų akordeonu palydėjo tautinių šokių grupes. Nuo pat mažens aktyvus ateitininkas, dirbo stovyklose ir ateitininkų ideologiniuose kursuose. Su Elenute Razgaityte sukūrė lietuvišką šeimą.

Kuriam laikui pasilieka gyventi Los Alamos, kur laboratorija jam davė darbą ir geras sąlygas vykdyti tyrimam savo specialybėj.

p. m.

NAUJIEJI ŽURNALAI

(atkelta iš 7 psl.)

bent dvigubai. I. Katinienės viršelio juoda-balta grafika iš pirmo žvilgsnio primena religinių vitražų mozaiką. Įsižiūrėjus į dvylika paveikslų kiek atidžiau, religinės temos pasitvirtina, bet juose jau aiškiai matai ir lietuviškus simbolius, net surandi Vilniaus katedrą su Gedimino kalnu virš jos, ir Šv. Onos šventovę, ir Aušros Vartų Mariją... Atverti viršelio antrą pusę ir surandi mįslės sprendimą: "Iliustracijos iš Vilniaus Kalendoriaus". Štai kaip!

Labiausiai šią apžvalgėlę rašantį užimponavo Pauliaus Jasiukonio straipsnis "Videografija mūsų veikloje". Ne viską supratau (iš tikrųjų daug ko neperpratau, kaip ten tuos apa-

Labiausiai šią apžvalgėlę rašantį užimponavo Pauliaus Jasiukonio straipsnis **"Videografija mūsų veikloje"**. Ne viską supratau (iš tikrųjų daug ko neperpratau, kaip ten tuos aparatus naudoti), bet skaitydamas aiškiai jutau, kad autorius tai tikrai žino, ką kalba, kad videografija — tai aštuntas pasaulio stebuklas, kad tai pigi priemonė mūsų veiklai įamžinti, kad daugiau P. Jasiukonio straipsnių ir gal paskaitų (su aparatų demonstravimu) surastų po kelis entuziastus kiekvienoj didesnėj lietuviškoj kolonijoj ir prasidėtų vaizdinio-garsinio žurnalizmo era, kurioj svarbiausias roles turėtų patys kultūrinės ir kitokios veiklos dalyviai.

Vėl man labai patiko Gintaro Grušo **"Ryšiai su Lietuvos lietuviais"**. Savo pirmuosius įspūdžius tėvynėj jis aprašo su jausmu, beletristiškai jautriai. Paskui duoda praktiškų patarimų, kaip save paruošti kelionei į Lietuvą, kad ten nepapultum ant propagandistų ar saugumiečių meškerės.

Nepaprastai puikus, didžiai vertingas Noros Kulpavičienės rašinys **"Apie spaudos leidinių išvaizdą"**. Štai citata, kuri turėtų atverti akis mūsų dienraščių ir kai kurių savaitraščių redaktoriam: **"Nieko nėra nuobodesnio kaip periodinėje spaudoje su grūstas tekstas, be tarpų, be išskirtinų antraščių, kad skaitant kartais pasidaro nebeaišku, kur kas baigiasi ir kur kas prasideda"**. Ačiū, ponia Kulpavičienė! Ne kartą plūdausi dėl to su redaktoriais. Maniau, kad esu tik tyruose šaukiantis, o štai prabilo ir Moters žurnalo redaktorė.

Šauniai prisistato ar pristatomi radijo žurnalistai, ryškiną radijo valandėlių svarbą aplamai ir kaikurių valandėlių veiklą specifiškai (Stasės Pautienienės, Vytauto R. Pluko, Antano Diržio straipsniai).

"Atsiųsta paminėti" skyriuj per daug vietos duota Lietuvos ev. reformatų leidinio Mūsų Sparnai aptarimui. Minimą du kartus per metus išeinantį žurnalą labai mėgstu, daug metų jį skaitau, rašau beveik kiekvieno numerio recenzijėles. Bet tai darau daug vietos turinčiuose savaitraščiuose. LŽ, teišėjęs kartą per 11 mėnesių, turėjo nuo kitų žurnalų ar metraščių apžvalgų susilaikyti arba rašyti kuo trumpiau. Be to, MS redaktorius Jokūbas Kregždė mirė prieš keletą mėnesių, bet nei straipsnio autorė, nei LŽ redaktorė nepasistengė bent straipsnio gale pridėti pastabą apie šią tragediją. (Kitoj vietoj, LŽS adresų skiltyj, LŽS Detroito skyriaus pirmininku paskelbtas Stasys Garliauskas ir duotas jo adresas, nors jau ištisi metai, kai to skyriaus pirmininku išrinktas Balys Gražulis; tas pirmininkų pasikeitimas LŽS c. v-bos pirmininkui bei LŽ redaktorei seniai žinomas.)

Didžiai peiktina keistenybė — straipsnių antraštėse kiekvieno žodžio rašymas didžiąja raide: "Nuo Asmens Prie Daikto", "Spauda Tarpusavių Santykių Formavime Rolėj", "Nesuglauskime Sparnų", ir t.t. Rašytina arba tik pirmas žodis didžiąja, arba visos antraštės ištisai didžiosiomis raidėmis. Keletas rašinių šitaip ir užvardinti: "Didysis ir mažasis žurnalizmas", "Kai kurie lietuvių spaudos trūkumai", "ŽVILGSNIS Į SAVE", "AKMENĖLIUS ANT LAIKRAŠTININKO KELIO PASPARDANT". Tokia maišatis leidžia spėti, jog redaktorė paliko kaip autorių parašyta. Vargšai autoriai, naudoją klaidingą antraščių rašymo būdą!

Ak, ir raidynas! Redaktorės žodį visi gali skaityti be akinių, kai kurie straipsniai (turbūt svarbesnieji?) — laikraštinio šrifto, o kiti — petitu, skaitytini tik su padidinamu stiklu...

Igno Medziuko gerame rašiny ryškinami spaudos trūkumai. Ten yra ir tokia pastraipa: "Nerūpestinga laikraščio korektūra labai kenkia jo estetikai ir blogai nuteikia skaitytoją. Ypač nejaukiai pasijunta laikraščio bendradarbis, pamatęs spaudoje sužalotą savo kūrinį, kartais iškreipiant net kai kurių žodžių prasmę ir sakinio mintį". Tai šventi žodžiai! Ir čia recenzuojamam LŽ numery, po šešių nereikšmingų spaudos klaidų, mano rašinį sužalojo septintoji. Manuskripte parašyta: "(...) ačiū gerbiamam klebonui (čia šioks toks jo pajamų šaltinis", o išspausdinta: "(čia toks jo pajamų šaltinis)". Man, straipsnio autoriui, tarp "šioks toks" ir "toks" yra skirtumas, kaip tarp musės ir dramblio. O tokių sudarkymų dabartinėj išeivijos periodikoj — begalės.

Rašybos klaidų, kaip Į Laivę, taip ir LŽ — knibždėte knibžda. Koktu skaityti apie "programų **išpildymus**", **atsiekimus, kontraversijas**, ir t.t., ir t.t. Su skyryba dar daug, daug blogiau. Argi nebėra, kas žurnalo kalbą peržiūrėtų, kas išrankiotų bent pačias kokčiausias usnis? Kitų LŽ numerį planuojant, reiktų būtinai maldauti Laiškų Lietuviams redaktorių Juozą Vaišnį, SJ, kad jis nurodytų bent keliasdešimt nevartotinų barbarizmų, kuriuos kažkodėl aistringai pamilę ir prelatai, ir profesoriai, ir eiliniai reporteriai. Tokį J. Vaišnio rašinį reiktų įdėti pagarbiausioj žurnalo vietoj, išspausdintą be akinių išskaitomai...

Nepaisant keleto kartokų pastabų, kurias rašiau ne iš blogos valios, o rūpesčio diktuojamas, aplamai naujuoju LŽ numeriu esu patenkintas. Jame radau laikraštininkus jungiančios šilumos, vertingos, konstruktyvios kritikos, entuziazmo. Už tai redaktorei Rūtai Klevai Vidžiūnienei turim būti dėkingi ir remti ją kitą LŽ numerį leidžiant.

Alfonsas Nakas

Dr. Vladas Lelis ir jo žmona Marcelė

ROCHESTER, N.Y.

Dr. Vladas Lelis neseniai atšventė artimųjų tarpe 70 m. gimimo sukaktį. Jis yra baigęs Marijampolės gimnaziją ir medicinos mokslus Vytauto Didžiojo universitete Kaune. Savo profesijoj dirbo Lietuvoj, Vokietijoj ir tebedirba Amerikoj.

Atvykęs į Rochesterį, aktyviai reiškėsi vietos lietuvių visuomeniniame gyvenime. Šiuo metu yra ateitininkų pirmininkas, Altos ir Balfo garbės pirmininkas.

Rochesterio lietuviai, pagerbdami jo darbingų metų sukaktį, sveikina mielą daktarą ir linki jam ir jo mielai žmonai Marcelei ilgiausių metų.

J. Jurkus

TRUMPAI

Amelija Šliakienė, viena iš pirmųjų Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos narių ir nuolatinė rėmėja, sulaukusi 85 m. amžiaus, mirė lapkričio 13. Po gedulingų pamaldų Šv. Kazimiero bažnyčioj lapkričio 17 velionė palaidota Kalvarijos kapinėse. Laidotuvėse dalyvavo daug žmonių, nes daugelis buvo patyrę jos dosnumą ir gerą širdį. Nuliūdime liko sūnus Juozas ir duktė Frances Mieželienė su šeimomis.

Mindaugas Almonas su šeima lapkričio 16 Santa Monica, Calif., čjo aplankyti tetos Antaninos Lukšienės. Šalia jo bėgo penkerių metų sūnus Mindaugas. Vienuolikos mėnesių sūnus buvo vežamas vežimėly. Pereinant gatvę, užvažiavo automobilis ir Mindaugiuką užmušė, o jo tėvą M. Alminą gerokai sužeidė. Mažasis sūnus buvo iš vežimėlio išmestas ant gatvės, bet liko nesužeistas. Mindaugiukas lapkričio 29 palaidotas Šv. Kryžiaus kapinėse. Religines apeigas atliko Tėv. Br. Markaitis, S.J.

Popiežiui Jonui Pauliui II lapkričio 17 lankantis Mainze, Vokietijoj, jo pasveikinti nuvyko ir Vasario 16-osios gimnazijos tautinių šokių grupė. Šokėjai dalyvavo tautybių pasirodymo dienos programoj ir pamaldose. Popiežių pasveikinti lietuvių vardu buvo išrinkta Los Angeles lietuvaitė, 6-osios klasės mokinė, Sigita Kazakevičiūtė.

Gražina Tamulytė, iki šiol gyvenusi Boston, Mass., persėkėlė gyventi į Long Beach, Calif. Ji iš profesijos yra gailestingoji sesuo. Jos mamytė Birutė M. Tamulienė yra Šv. Kazimiero lietuvių parapijos klebonijos šeimininkė.

Ateitininkų sąjūdžio 70 m. sukakties minėjimas įvyks gruodžio 14, sekmadienį, 12 val. Šv. Kazimiero parapijos salėj. Programoj dalyvauja Amelė Apeikienė, Raimonda Apeikytė, prel. P. Celiešius, Ignas Medziukas ir Martynas Sumantas.

Kalėdinis pobūvis, rengiamas Katalikių Moterų Sąjungos Los Angeles kuopos, įvyks gruodžio 28, sekmadienį, 1 val. popiet apatinėj parapijos salėj. Informacijas teikia kuopos pirmininkė Izabelė Okstienė. Jos telefonas 664-3671.

—L.Z.K.

PLB VALDYBOJ

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba lapkričio 12 išklausė pranešimus ir aptarė bėgamuosius reikalus. Posėdy dalyvavo pirm. V. Kamantas, V. Kleiza, A. Juodvalkis, S. Kuprys, R. Sakadolskis, A. Saulaitis, SJ, Z. Žiupsnys ir PLJS pirm. G. Aukštuolis. Taip pat posėdį stebėjo ir raštinės vedėjai D. Korzonienė ir S. Girnius.

V. Kleiza pranešė apie PLB valdybos narių susitikimą su VLIKo atstovais (spalio 18). VLIKo valdybai atstovavo pirm. dr. K. Bobelis, vicepirm. L. Grinius ir tarybos pirm. K. Oželis; PLB valdybai — pirm. V. Kamantas, vykd. vicepirm. V. Kleiza, vicepirm. D. Kojelytė, vicepirm. A. Saulaitis ir sekr. A. Juodvalkis.

Susitikimą organizavo ir pašnekesį pravedė VLIKo tarybos narys St. Žadeikis. Šiame susitikime nepavyko išlyginti nuomonių; susitarimas nepasiektas. Sutarta vėl susitikti ir aiškintis susidariusią padėtį, o tuo tarpu dirbti savo darbus, vieniem kitų netrukdant.

A. Juodvalkis pranešė apie JAV LB IX tarybos II sesiją, įvykusią spalio 25-26 Chicagoj. Sesija buvo darbinga ir sprendė daugelį lietuviško gyvenimo reikalų. Įsteigta socialinių reikalų taryba; jos pirmininku paskirtas ir patvirtintas dr. Antanas Butkus, buvęs vicepirm. socialiniam reikalam. Patvirtintos pateiktos sąmatos. Pakeltas solidarumo metinis įnašas: dirbantiem — iki 10 dol., o pensininkam — iki 2 dol. Prisitaikant prie V-ojo seimo nutarimų, pakeistas solidarumo įnašų paskirstymas taip: apylinkėm — 35%, apygardom — 30%, krašto valdybai — 20% ir PLB valdybai — 15%.

Malonią staigmeną padarė Baltųjų Rūmų patarėjas etniniam reikalam dr. S. Aiello, pranešęs apie prezidentūros ir valstybės departamento nusistatymą artimiausiu laiku padaryti nutarimą, pratęsiantį Pabaltijo valstybių diplomatinių atstovybių tęstinumą, kad atstovavimas nepasibaigtų su senųjų diplomatų mirtim.

Pirm. V. Kamantas dalyvavo Kanados LB tarybos sesijoj, įvykusioj lapkričio 1-2 Montrealy. Kanados LB išrinko naują krašto valdybą, apsprendė aukų rinkimą, palikdama laisvą apsisprendimą aukotojų valiai. JAV ir Kanados LB palankios PLB valdybos dirbamiem darbam ir remią moraliai ir materialiai. Buvęs krašto valdybos pirm. J. Simanavičius išvyko į Madridą prisijungti prie pabaltiečių delegacijos.

V. Kleiza ir Z. Žiupsnys dalyvavo ŠALFASS suvažiavime, įvykusiame lapkričio 8 Toronte. Aiškintasi sporto sąjungos vadovybės ir PLB valdybos santykiai ir ruošiamos išvykos į Australiją finansavimas. Išvyką organizuoja ŠALFASS valdyba, pritariant ir remiant PLB valdybai. Finansus telkia ŠALFASS sudaryta komisija, kurios pirmininku yra žinomas žurnalistas Jurgis Janušaitis. Sportininkų išvyką remia JAV ir Kanados Lietuvių Bendruomenės. Reikia surinkti bent 20,000 dol. Į Australiją vyksta tinklinio ir krepšinio komandos (21 asmuo). Vykstantieji sportininkai patys apsimoka pusę kelionės išlaidų.

II PL Dienom ir kitiem reikalam išsiaiškinti numatomas ŠALFASS ir PLB valdybų atstovų susitikimas.

S. Kuprys pranešė apie LRK Federacijos jubiliejinį suvažiavimą, įvykusį spalio 19 Detroite. Suvažiavimą sveikino krašto v-bos pirm. V. Kutkus. Dalyvavo 4 organizacijos: Lietuvos vyčiai, R.K. Susivienijimas, L. K. Moterų S-ga ir Ateitininkų Federacija. Išrinkta nauja valdyba. Teigiamai įvertinta kun. K. Pugevičiaus vedama Lietuvių Informacijos Tarnyba.

Raštu pasveikintas ALTos 40-tas suvažiavimas, įvykęs spalio 18 Chicagoj.

Valdyba patvirtino I Pasaulio Lietuvių Dienų apyskaitą, patikrintą PLB kontrolės komisijos. Nežiūrint kai kurių formalumų prasilenkimo, išlaidos padarytos tikros, ir nėra pagrindo jas atmesti. Pagal PLD org. komiteto apyskaitą, pajamų turėta 282,425.92 dol., išlaidų — 244,223.77 dol. Likutis — 38,202.15 dol. NRLW firmos pateiktoji apyskaita parodo skirtingas pajamas ir išlaidas, bet likutį išveda lygiai tą patį. Apyvartoj pasidarė skirtumas dėl skirtingų buhalterijos metodų.

Valdyba patvirtino V. Kleizos pristatytą kultūrinės komisijos branduolį: pirm. V. Kleiza, nariai — Romas Kasparas ir Danguolė Valentinaitė. Laukiama PLJS-gos atstovo ir ieškoma dar vieno nario.

PLB valdyba pavedė R. Sakadolskiui sudaryti iniciatyvinę grupę, kuri rūpintųsi tolimesniu lituanistikos katedros ar židinio steigimu. Išreikšta padėka Leonui Raslavičiui už atliktą kruopštų darbą, renkant žinias iš įvairių universitetų lituanistikos katedros steigimo reikalu.

Švietimo komisijos pirm. kun. A. Saulaitis, SJ, pranešė apie Vasario 16 gimnazijos Vokietijoj problemas. Šviežio oro įnešė naujasis direktorius Jonas Kavaliūnas, bet finansinės problemos slegia gimnazijos kuratoriją. Visuotiniu mastu reikia organizuoti Vasario 16 gimnazijai pagalbą. Reikia pinigų, reikia mokinių, reikia ir mokytojų. Vokietijos valdžia stipriau spaudžią gimnazijos vadovybę, kad 1/3 išlaidų padengtų lietuviški šaltiniai. BALFo pirm. M. Rudienė, lankydamasi Europoj, žadėjo užsukti į Vasario 16 gimnaziją ir sužinoti sąlygas bei pagalbos dydžio reikalingumą. Kanados LB taryba nutarė remti Vasario 16 gimnaziją.

Kun. A. Saulaitis paprašytas patyrinėti sąlygas ir paruošti planą, kaip geriau būtų gimnazijai padėti.

Kun. dr. J. Prunskis, per PLB valdybą, skiria 1000 dol. premijom už lietuviškos spaudos platinimą. Planą paruošia kultūros komisija.

Pasaulio Lietuvio vyr. redaktorius R. Sakadolskis pranešė, kad liepos-rugpiūčio 7-8 dvigubas numeris yra spaustuvėj, o kiti numeriai ruošiami ir 1981 sausio mėn. žada nebeatsilikti.

Pasaulio Lietuvio atsilikimas PLB valdybai sukelia didelį galvos skausmą.

J. Juodvalkis

N.Y. lietuvių Kredito Unijos "Kasos" direktorių taryba. Pirmoj eilėj: iždi. Laima Lileikienė, pirm. Vytautas Vebelūnas ir vicepirm. Vytautas Aleksninis. Antroj eilėj: dr. Ibsenas Skeivys, sekr. Algirdas Šilbajoris, Romas Kezys ir Aloyzas Balsys.

SAUGOKIMĖS VAGIŲ IR PLĖŠIKŲ

Beveik kiekvieną savaitę redakciją pasiekia žinios, kad vagys ir plėšikai užpuola tai vieną, tai kitą lietuvį. Štai pora pavyzdžių.

Ne taip seniai viena moteris geru automobiliu grįžo namo į Long Island. Jau buvo vakaras. Pastebėjo, kad ją seka kita mašina. Ta mašina prie jos labai arti prilenda. Vieną kartą ėmė ir užgavo, trinktelėjo į jos mašinos galą.

Moteris, nieko nepagalvojus, privažiavo prie kelio šono, sustojo ir išlipo. Ir tas važiavęs taip pat sustojo ir išlipo. Jis buvo gražiai apsirengęs, spalvotas. Mandagus, pakėlė skrybėlę ir atsiprašė. Sako gal kokių nuostolių padariau. Taip kalbėdamas jis priėjo prie moters automobilio. Ji buvo palikusi atviras duris. Žmogus čiupo jos rankinuką, trenkė su tuo rankinuku jai į galvą, nubėgo į savo mašiną ir nuvažiavo. Nulėkė didžiausiu greičiu.

Moteris grįžusi pakėlė aliarmą, pašaukė policiją, pakeitė visus raktus, nes vagis buvo nusivežęs ir jos raktus. Pasidarė daug triukšmo, vargo. Bet tą patį vakarą kiti policininkai atvežė jos rankinuką. Jį surado numestą prie užkandinės. Pinigai, apie 40 dol., buvo dingę, viskas kita palikta.

Jos klaida buvo, kad ji nesuprato, kas ją seka. O tai buvo profesionalas vagis, kuris tokiu būdu sustabdo mašiną, užkalbina moterį ir paskui apvagia. Reikėjo jai nesustoti. Priešingai, reikėjo tik kuo greičiausiai skubėti.

Praeitą savaitę lietuvaitė studentė grįžo į Woodhaveną. Pakelėj sustojo gerame rajone. Užsigalvojus ėjo per gatvę. Baigiant pereiti, iš užpakalio privažiavo mašina prie jos taip arti, kad ją prispaudė prie kitos mašinos, kuri stovėjo pastatyta prie šaligatvio. Atsidarė langas, ir ją griebė už kailinių apykaklės. Staiga patraukė į save, atėmė rankinuką, ją pastūmė, ir patys skubiausiai nulėkė. Mašinoje buvo du paaugliai, abu balti. Vėliau jie išėmė pinigus, 10 dol., ir rankinuką numetė ant šaligatvio. Radęs žmogus pagal adresą paskambino ir grąžino. Viskas buvo palikta, trūko tik pinigų. Bet liko didelė baimė, išgąstis, kad visur nesaugu.

Taip, visada ir visur nesaugu. Reikia tad budėti ir būti pasirengus. Rankinuke nereikia laikyti namų raktų, svarbių dokumentų, stambių pinigų. Šiek tiek reikia pinigų turėti, nes vagis gali patikrinti, ką jis čia pasiima. Jei nieko neras, gali dar kartais ir primušti. Patį rankinuką nereikia neštis atkišus, kad vagišiui būtų patogu pagriebti.

Visa kas svarbiausia, reikia neštis kur giliai kišenėse, užsisegus su segtuku. Visada reikia sekti gatvę, kas joje dedasi. Jei pamatai du tris vaikigalius, reikia jau budėti. Geriausia tuoj pereiti į kitą gatvės pusę, pasukti į kitą gatvę. Niekada neiti per jų tarpą. Reikia vengti tamsių vietų, įvažiavimų į kiemus. Jei prie tako yra krūmai, pereik į kitą pusę, pakeisk gatvę.

Važiuodamas automobiliu, laikyk uždarus langus. Net ir vasarą, nes, prie raudonos šviesos sustojus, vagis gali prišokti ir atimti rankinuką, jei bus langas atviras.

Jei sustojus kas prieina ir užkalbina, neatidaryk visai lango, tik truputį pravėręs, atsakyk į būtiniausius klausimus ir tuoj nuskubėk.

Liūdna, bet tai yra šių dienų tikrovė. Drauge turime visi budėti it kovoti, kol bus saugiau mūsų mieste.

VIENINGAI DIRBDAMI, LAIMĖSIM

Lietuvių tauta yra maža, bet Vytauto Didžiojo laikais Lietuvos valstybė buvo galinga ir respektuojama viso pasaulio.

Prisimindami Vytauto atliktus darbus, mes turim jaustis, kad esam jo palikuonys.

Gyvendami XX amžiuj, turim prisitaikyti prie šių dienų gyvenimo sąlygų, nežiūrint pažangos sunkumų.

Šiandien mūsų Lietuva yra pavergta, o jos vaikai išblaškyti po visą platųjį pasaulį. Tačiau idealai pasiliko tie patys.

Išblaškytų tėvynainių gana didelė dalis apsigyveno Amerikoj. Nors čia mes turim viską — laisvę, švietimą, turtą, kultūrą, tačiau mum trūksta lietuviškos tautinės vienybės. Mūsų susiskaldymas gali sunaikinti tai, ką esam nuveikę.

Imkim pavyzdį iš žydų tautos. Nors ji ir neturėjo nepriklausomos vaostybės, bet turėjo vieningumo jausmą ir jo neprarado per šimtmečius.

Kai aš susitinku su kitu lietuviu advokatu, tai dažniausiai pajuokiam ir pažeminam kitą savo tautietį. Kai susitinku su žydų kilmės advokatu, tai pastarasis niekada nežemina savo tautiečio, bet jį visada respektuoja. Mūsų neigiami atsiliepimai apie savo tautiečius sunaikina mūsų vienybę.

Nors aš nesididžiuoju žydų tauta, bet turiu pripažinti, kad ilgus metus besitęsianti jos vienybė parodo visam pasauliui jos politinę ir ekonominę jėgą. Tai kalba realūs faktai.

Štai Chicagos didmiesty susitikau du žydų tautybės advokatus, kurių yra gana daug. Iš netyčių prasitariau, kad einu pirkti batų. Abu beveik patarė, kad eičiau batų pirkti tik į žydų laikomą krautuvę. Nors tai mažas pavyzdys, bet jis būdingas mūsų tautiečiam. Gyvenant lietuviškoj kolonijoj, dažnai pasitaiko nueiti į lietuvišką valgyklą. Yra tautiečių, kurie mane nuo to atkalba ir pasiūlo eiti į kiniečių valgyklą.

Amerikoj mes, lietuviai, turim nemažai gabių ir garbingų profesionalų, kurie siūlo mum vienybę. Bet apgailestautina, kad jie vienybę proteguoja pagal savo ideologiją. Iš tikrųjų vienybė turėtų būti tokia, kuri respektuotų ir kitų ideologiją.

Mūsų jaunimas ima pavyzdžius iš vyresniųjų, bet gaila, kad mūsų pavyzdžiai yra liūdnoki . . .

Iš mano patyrimo ir veiklos: daugelį kartų bandžiau sujungti mirusius L. Šimutį, dr. P. Grigaitį ir M. Vaidylą bendram Lietuvos valstybės atkūrimo darbui, ir tai mum, konsulam P. Daužvardžiui ir A. Kalvaičiui, iš dalies pasisekė.

Nors dabar mūsų jėgos yra daug stipresnės, bet susiskaldymas yra dar didesnis, ir nematyti prošvaistės vienybei.

Mūsų likimas priklauso nuo lietuviškos tautinės vienybės įgyvendinimo.

Adv. Charles P. Kal

Rasa Bobelytė su varstymo eksponatais Easter Seal Society Needlework parodoje, kuri yra viena iš svarbiausių siuvinėjimo parodų New Yorko apylinkėje. Rasa atstovavo Lietuvių Tautodailės Institutui su savo varstyta paklodėmis ir Ramutės Česnavičienės varstyta suknele. Paroda vyko lapkričio 12-16 Welwyn Preserve dvare, Glen Cove. Nuotr. Karen Rizzo

BALTIMORĖS ŽINIOS

Padėkos dieną, lapkričio 27, 9 val. ryto Šv. Alfonso bažnyčioj buvo aukotos ypatingos padėkos mišios. Šv. Alfonso mokyklos vaikučiai giedojo per mišias.

Kalėdojimas, metinis parapiečių lankymas, pasibaigė. Kunigai dėkoja visiem už malonų priėmimą ir suteiktas aukas Šv. Alfonso bažnyčiai. Lietuviai didžiuojasi, kad jų bažnyčia yra viena iš gražiausių Baltimorėj.

Raupsuotųjų vajus, daugelį metų vykdomas Šv. Alfonso bažnyčioj ypatingai per Advento laikotarpį, jau prasidėjo. Prel. L. Mendelis pradėjo šį kilnų darbą mūsų tarpe. Ne tik parapiečiai, bet ir novenos maldininkai, įvairių tautų žmonės, aukoja šiam kilniam tikslui.

Šv. Alfonso suaugusių klubas rengia Kalėdų balių Šv. Alfonso mokyklos salėj gruodžio 13. Bus skanių valgių. Šokiam gros geras orkestras. Rengimo komitetas kviečia visus kuo gausiau dalyvauti tame parengime.

Lietuvių posto 154 legijonieriai ir jų padėjėjos gruodžio 14, sekmadienį, 2 val. popiet Lietuvių Svetainės klevo kambary rengia Kalėdų balių. Vaikučiam bus visokių žaidimų ir dovanėlių. Legijonieriam bus valgių ir gėrimų.

Petronėlė Krisčiūnienė, ankstesnės kartos lietuvė, po ilgos ir sunkios ligos mirė lapkričio 22 savo namuose. Ji buvo viena iš seniausių lietuvių ir ilgametė, ištikima Šv. Alfonso parapijos narė. Kai sveikata leido, dalyvaudavo pamaldose Šv. Alfonso bažnyčioj. Gedulingos mišios aukotos už jos sielą Šv. Alfonso bažnyčioj lapkričio 25. Palaidota Loudon Park kapinėse. Nuliūdime liko sūnus Kazys ir eilė giminių.

Jonas Obelinis

Audrius Tadas Klimas, prof. dr. Antano Klimo sūnus, šį pavasarį baigė teisės mokslus De Paul universitete ir gavo daktaro laipsnį, išlaikė reikiamus Illinois valstijos advokatūros egzaminus ir tos valstijos aukščiausias teismas jam suteikė privilegiją verstis advokatūra. Gimė jis Philadelphijoje, užaugo Rochestery, N.Y., aktyviai reiškėsi jaunimo veikloje, šoko tautinius šokius, vaidino.

GRUODIS SPAUDOS MĖNUO

JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros Taryba šių metų gruodžio mėnesį skelbia

SPAUDOS MĖNESIU.

Tą mėnesį užsisakykime lietuviškų laikraščių ar žurnalų. Praturtinkime savo knygynus lietuvių autorių kūriniais. Paremkime spaudą aukomis. Panaudokime laikraščio, žurnalo prenumeratas ar knygas kaip kalėdines dovanas savo šeimos nariams, giminėms, bičiuliams.

Lietuvių Bendruomenės apylinkių valdybas praėjusio organizuoti talkas, garsinimus, kad Spaudos Mėnesio neliktų tik žodžio be vaisių.

JAV LB KULTŪROS TARYBA

Santrumpa: atm. jn. — atminimo įnašas. Suma, pažymėta po pavardės, reiškia įnašą iš viso.

1 x 15.00 — Mankus Alfonsas M.D. (miręs) ir Katrina $415.00.

2 x $25.00 — Meiklis Kazys, atm. jn. $795.00, Puzinas Povilas dail. atm. jn. $275.00.

1 x $42.55 — Rupinskas Juozas inž. $260.36, Australia.

3 x $50.00 — Andrulis Adolfas ir Viktoria $500.00, Čepėnas Pranas Prof. (miręs) ir Albina $150.00, Jankus K. $100.00.

1 x $55.00 — Bručienė Olga, atm. jn. $245.00.

26 x $100.00 — Dočkus, Kostas inž. ir Jadvyga $500.00, Grigaliūnas Anicetas vet. gyd. $3,100.00, Janulienė Veronika $1,100.00, Juodelienė Gražina, atm. jn. $800.00, Kalanta Romas, atm. jn. — Vilinskas Stanley $100.00, Jurjonienė Aleksandra $100.00, Kvedaras Motiejus $1,300.00, Merkelis, Adolfas ir Aldona $100.00, Pranckevičius Zenonas, atm. jn. $1,200.00, Pupelis Adolfas (miręs) ir Jadvyga $1,400.00, Pupius Petras ir Zuzana $600.00, Pabedinskienė

aldas (miręs) ir Cecilija $100.00, Steponaitis Juozas $200.00, Vaivada Juozas, atm. jn. $100.00, Stončius, Pijus $100.00, Šulaitis Juozas ir Aldona $600.00, Tamkutonis G. $100.00. Vaineikis Juozas $2,500.00, Antikalnis Juozas, Paulinaus vadas, atm. jn. — Makauskas Antanas $100.00.

1 x $105.00 — Palialis Petras ir Matilda, atm. jn. $105.00.

9 x $200.00 — Ambrozaitis Kazys M.D. ir Marija $3,400.00, Atkočaitis Pranas ir Petronėlė $500.00, Balčiūnas Jurgis M.D., atm. jn. $1,300.00, Baras Stasys ir Elena $1,200.00, Kindurys Alfonsas ir Ona $1,900.00, Matusaitis Juozas $300.00, Riškus Kazys ir Stasė M.D. $1,300.00, X $1,300.00, Šležas Adolfas M.D. ir Algė $800.00.

1 x $300.00 — Vitkus Alex dr. ir Dana $600.00.

2 x $500.00 — Laukaitis Juozas Povilas, atm. jn. $1,000.00, V. Vokietija, Valaitis, Jonas M.D. ir Joana $2,200.00.

1 x $600.00 — Naikelis Juozas $2,000.00.

11 x $1,000.00 — Armonas Jonas, atm. jn. $1,000.00, Balukas Gediminas M.D. ir Vanda $7,425.00, Janušaitis Jurgis ir Veronika (brolio Jono žuvusio Sibire atm.) $1,000.00. Jie yra trečiojo milijono pradininkai. X $2,000.00, Kurkulis A. ir D. $1,400.00. Jie yra 2-jo milijono baigmininkai. Lipskis Antanas M.D. ir Alina $3,000.00, Matusevičiūtė Ona $1,000.00, Mažutis, Benys ir Stefanija $1,300.00, Razma Antanas M.D. ir Elena $12,100.00, Petkus Z.J. $1,000.00, Valavičius Antanas ir Viktorija $3,000.00.

1 x $1,025.00 — Macijauskienė Marijona atm. jn. $1,025.00.

1 x $1,050.00 — Gribauskas Juozas ir Joana $1,350.00.

Iš viso 61 narys — $19,792.55.

Lietuvių Fondas pasiekė du milijonus dol. ir iš gautų palūkanų jau parėmė lietuvių švietimą, kultūrą ir jaunimą 743.00 dol. Ateinančiais metais numatoma lietuvybės išlaikymui paskirti apie 150,000 dol.

Palikimai sudaro svarbią Lietuvių Fondo kapitalo dalį. Iki šiol palikimų gauta 510,811 dol.

Sudarykime testamentus ir nepamirškime paskirti bent dalį savo turto Lietuvių Fondui:

"LITHUANIAN FOUNDATION, A NON-FOR-PROFIT, TAX EXEMPT ILLINOIS CORPORATION 2422 W. MARQUETTE ROAD, CHICAGO ILLINOIS 60629".

Visi statykime Lietuvių Fondą ir didinkime jo kapitalą, kad kasmet galėtų skirti lietuvybės išlaikymui ... tūkstančių dolerių.

JUOZO BRAZAIČIO RAŠTŲ

I-asis tomas apima jo literatūrines studijas apie Vaižgantą, Aleksandrą Dambrauską — Adomą Jakštą, Kristijoną Donelaitį, Simaną Daukantą, Motiejų Valančių, Antaną Baranauską, Vincą Pietarį.

Tomas turi 582 puslapius, kaina 15 dol. (Pašto išlaidoms padengti prašom pridėti 1 dol.)

Knygą gaunama Darbininko administracijoje: DARBININKAS 341 Highland Blvd. Brooklyn, N.Y. 11207

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

NAUJI LEIDINIAI

Opposition to Soviet Rule in Lithuania 1945-1980, by T. Remeikis — 15 dol.

Lithuanian Pioneer Priest of New England, by W. Wolkovich — 6 dol.

Eternal dream, by L. Andriekus — 6 dol.

Merkelis Giedraitis. 7 dol., kietais viršeliais 11 dol.

J. Tininas, Prof. P. Avižonis, kietais viršeliais. 15 dol.

...yra tas, kad bankuose Certificates of Deposit reikia pirkti 10,000 dolerių sumomis ir laikyti užrakintus nustatytą laikotarpį, arba rizikuoti dideliais nuostoliais, norint anksčiau tuos pinigus atsiimti. O be to, ne labai daug kas pajėgia taip lengvai tuos 10,000 dolerių sukrapštyti ir todėl yra priversti mažesnes santaupas laikyti paprastose banko sąskaitose, kur 5.5% palūkanos nesiekia nei pusės dabartinės infliacijos nuošimčių.

Čia taupytojam į pagalbą ateina kooperatyviniais pagrindais tvarkomos Kredito Unijos. Būdamos "not for profit" institucijos ir neturėdamos banko ope-

NAUJAUSIOS PLOKŠTELĖS

Kai skrido baltos burės. Įvairūs solistai dainuoja B. Gorbulskio 14 estradinių dainų. 8 dol.

Aš tau sušėtu vasros linkia. S. Klimaitė-Pautienienė dainuoja B. Gorbulskio dainas. 8 dol.

Valio jaunystei. Los Angeles LB jaunimo ansamblis Spindulys įdainavo 11 įvairių lietuviškų dainų. 8 dol.

Lik sveikas. Raisa Urbonienė dainuoja B. Gorbulskio 16 estradinių dainų. 8 dol.

Visas šias plokšteles išleido Gintaras, Hollywood, Calif. Persiuntimui pridedama 1 dol. Gaunama Darbininko administracijoj, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

...Uniją ir uždirbti beveik 7% paprastoje sąskaitoje, arba pasiekti 12.5% efektingas metines palūkanas Certificates of Deposit lakštuose. Investavimo terminai yra trumpesni, investuotos sumos gali būti 500, 1000, 1500, arba daugiau dolerių, ir ankstyvo išėmimo nuostoliai yra daug mažesni. Tai kodėl netaupyti Kredito Unijoje? Ypač, kad tam tikslui New Yorke gyvuoja grynai lietuviška Kredito Unija — "Kasa".

Kasos taupytojai tuo pačiu yra ir Kasos kooperatyvo nariai, su privilegijomis iš savo tarpo išsirinkti valdomuosius organus, patogiomis sąlygomis taupyt bei skolintis ir pagerinti savo ekonominę būklę dabartinių finansų audrų metuose. Kasos Kredito Unija yra tvarkoma pagal valdžios nuostatus ir reguliariai valdžios pareigūnų tikrinama. Kiekvieno asmens santaupos iki 100,000 dolerių yra garantuojamos federalinės valdžios įstaigų apdrauda. Pasitikėjimas Kasos įstaiga yra užtikrintas, nes ją valdo ir tvarko pačių taupytojų išrinkti organai, kuriuos sudaro direktorių taryba, skolinimo komitetas ir kontrolės, arba revizijos komitetas. Visi Kasos pareigūnai dirba be jokio užmokesčio, nes jų tikslas

Kasos Direktorių Taryba

DARBININKUI PARĖMĖ AUKOJO

Darbininko skaitytojai, atsiųsdami prenumeratos mokestį, prisidėję aukomis už kalendorių, įvairius patarnavimus ar šiaip spaudą parėmę:

20 dol. — M. Slabok, St. Petersburg, Fla.

17 dol. — J. Norušis, Flushing, N.Y.

Po 12 dol. — V. Inčys, Woodside, N.Y., Mrgr. L. Mendelis, Baltimore, Md., J. Malinauskas, Woodhaven, N.Y., S Modzeliauskas, Ridgewood, N.Y., F. Mochun, Windsor, Conn.

11 dol. — P. Žumbakis, Chicago, Ill.

Po 10 dol. — V. Barius, Bridgeport, Conn., V. Radzevičius, Elizabeth, N.J., A. Cergeles, Brooklyn, N.Y.

Po 7 dol. — P. Skikūnas, Miami, Fla., H. Gagas, New Milford, N.J., kun. K. Širvaitis, Holland, Pa., A. Matulionis, Plattsburgh, N.Y., K. Masiulis, Milton, Mass., M. Žilinskas, Detroit, Mich., S. Jesaitis, Flushing, N.Y., L. Špokas, Woodhaven, N.Y., J. Liubinskas, Elizabeth, N.J., S. Sirutis,

... J. Skudra, East Chicago, Ill., J. Zelinskas, Belleville, N.J.

Po 3 dol. — A. Kučas, Putnam, Conn., K. Urbšaitis, St. Petersburg, Fla., K. Lakickas, Woodhaven, N.Y., A. Biratis, Woodhaven, N.Y., F. Mocejūnas, Rochester, N.Y., J. Sirutis, Brooklyn, N.Y.

Po 2 dol. — A. Jokūbaitis, Hillside, N.J., A. Budzinauskas, Waterbury, Conn., E. Davalis, Brooklyn, N.Y., G. Balanda, Warren, Mich., A. Mačionis, St. Petersburg Beach, Fla., G. Valiulis, Waterbury, Conn., G. Bagdonas, St. Petersburg, Fla., V. Saulys, Kinnelon, N.J., A. Juodvalkis, Chicago, Ill., J. Pikūnas, Detroit, Mich., A. Morgalis, Minersville, Pa., P. Matekūnas, Richmond Hill, N.Y., J. Nevers, Elmhurst, N.Y., Tėv. dr. T. Žiūraitis, OP, Washington, D.C., J. Mikulskis, Woodhaven, N.Y., F. Galchus, Flushing, N.Y., B. Bobelis, Woodhaven, N.Y., A. Miciūnas, New Britain, Conn., A. Butchis, Chester, Pa., A. Mažeika, Jamaica, N.Y., V. Virbickas, Danbury, Conn., A. Kirkila, Nesconset, N.Y., M. Dominauskas, Brooklyn, N.Y.

Po 1 dol. — J. Yerus, Haverhill, Mass., J. Jalinskas, W. Hartford, Conn., G. Gobis, Amsterdam, N.Y.

Visiem aukotojam nuoširdžiai dėkoja Darbininko administracija.

PIRMAUJANTI DEŠRŲ PREKYBA NEW YORKE
VOKIŠKOS SPECIALYBĖS

SCHALLER & WEBER

AUKŠČIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI

Mūsų krautuvėse geriausios dešros. Kelionei ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai

Užeikite - įsitikinsite!

13 DIDŽIULIŲ KRAUTUVIŲ 13

ATIDARYTAS NAUJAS DANTŲ GYDYMO CENTRAS

VISA MASTERCHARGE

METRO DENTAL SERVICE, P.C.

Vaižganto Kultūros Klubo popietėje programos dalyviai, svečiai rašytojai, rengėjai. Iš k. I-oje eilėje sėdi Elena Dovydėnienė, Liudas Dovydėnas, Alina Staknienė, Tėv. Leonardas Andriekus, OFM, stovi Renata Alinskienė, Stepas Zobarskas, Juozas Boley-Bulevičius, Tadas Alinskas, Paulius Jurkus. Popietė buvo lapkričio 30 Kultūros Židinio mažojoje salėje. Nuotr. L. Tamošaičio

RAŠYTOJAS LIUDAS DOVYDĖNAS KULTŪROS ŽIDINYJE

Vaižganto Kultūros Klubo popietėje lapkričio 30 svečiavosi rašytojas Liudas Dovydėnas iš Clark Summit, Pa. Čia buvo surengtas jo knygos "Vasaros vidudienis" pristatymas. Popietėje buvo apie 60 svečių.

Pradžioje buvo pokalbis su autoriumi. Pokalbio forma buvo apžvelgta rašytojo gyvenimo svarbesnieji bruožai ir jo veikalai, kada ir kaip parašė, kas juose vaizduojama. Toliau palietė jo rašymo būdą, stilių, įsileido net į pačią rašytojo "virtuvę", rašymo techniką. Viso buvo suminėtos 24 Liudo Dovydėno parašytos knygos.

Pokalbį su svečiu pravedė Paulius Jurkus. Svečias atsakinėjo ne tik sumaniai, bet ir su sąmojumi. Tad publika nekartą palydėjo skardžiu juoku.

Toliau Alina Staknienė aptarė pačią knygą. Ji prisiminė, ką yra kiti apie ją parašę, kaip vertinę, išryškino jų svarbiausias mintis, toliau pati nagrinėjo atskirus pasakojimus, jų konstrukcijas, stilistines priemones.

Pats autorius paskaitė ir papasakojo santrauką vienos istorijėlės. Paskaitė labai aiškiai, ryškiai ir su gera nuotaika.

Dramos aktorius Juozas Boley-Bulevičius labai vaizdžiai ir artistiškai paskaitė feljetoninio pobūdžio pasakojimą apie velniūkštį, kuris gundo jauną vaikiną nujoti pas merginą. Pasakojimas labai vaizdus, parašytas varvančia plunksna, paremtas kontrastais ir staigiais sprendimais. Aktorius labai puikiai paskaitė, išryškindamas pačius svarbiausius momentus, visus prajuokindamas.

Tuo ir baigta popietė. Padėkota visiem programos dalyviam. Renata Alinskienė parengė kavutę su pyragaičiais. Visi dar pasisvečiavo, pasikalbėjo.

Parduota per 10 egz. knygos "Vasaros vidudienis". Autorius visiem pasirašė. Buvo atvykusi ir jo žmona, kuriai programos pradžioje prisegtas korsažas.

Popietė buvo pakili ir sklandi su gera programa. (p.j.)

A.A.
STASIUI JUZAIČIUI

mirus Lietuvoje, jo broliui inž. dr. A. Juzaičiui ir jo šeimai reiškiame giliausią užuojautą.

Gražina, Birutė ir Leonardas Šimkai

Didžiam lietuvybės puoselėtojui ir kėlėjui bei Alkos muziejaus steigėjui ir globėjui

A.A.
PREL. PRANCIŠKUI JURUI, P.A.,

mirus, jo giminėms ir artimiesiems reiškiame gilią užuojautą.

Lietuvių Katalikų Mokslo Akademija
Alkos Globos Komitetas
Alkos Direktoratas

Buv. Operetės choro dirigentui

MYKOLUI CIBUI

mirus, jo žmonai Eufemijai reiškiame giliausią užuojautą.
Buv. Operetės choro dainininkai bei newyorkiečiai:

M. Akelienė
Z. Laurinavičiūtė
Ir. ir A. Mačioniai
S. ir S. Vaškiai
B. ir A. Verbylai
E. ir D. Vizbarai

Mylimai Motinai mirus, Atlanto rajono vadą

s. Mykolą Banevičių

ir artimuosius giliai užjaučiame ir liūdime

LSS AR vadeivė s. R. Petrutienė
LSB AR vadeiva s. fil. A. Treinys
ASS AR vadeiva v.s. fil. P. Molis
sesės ir broliai

BINGO DARBUOTOJŲ SUSIRINKIMAS

Kultūros Židiny lapkričio 21 įvyko metinis New Yorko lietuvių pranciškonų rėmėjų bingo grupės susirinkimas ir vakarienė. Dalyvavo penktadienių bingo darbuotojai, jų artimieji, tėvų pranciškonų atstovai, ketvirtadienių bingo svečiai ir LK Fondo atstovai. Susirinkimas buvo ypač prasmingas todėl, kad šiemet pranciškonų rėmėjų bingo grupė sulaukė 10 metų darbo ir nuopelnų jubiliejaus. Šis svarbus momentas buvo išryškintas Brooklyno vienuolyno viršininko Tėvo Leonardo Andriekaus, OFM, ir Lietuvių Kultūros Fondo valdybos pirmininko Aleksandro Vakselio nuoširdžiuose sveikinimuose. Per dešimtį metų sutelkti šimtai tūkstančių dolerių Kultūros Židinio ir pranciškonų paramai patys geriausiai kalba apie didelius bingo darbuotojų nuopelnus. Nei to gražaus Židinio, nei pranciškonų centro be bingo darbininkų pastangų nebūtų. Jų pasiaukojimas ir ištvermė turi būti pavyzdžiu visiem, kurie dirba ir tarnauja lietuvybės išlaikymui.

Susirinkime buvo ir vienas liūdnas momentas, kai Tėvas Pijus Šarpnickas, OFM, visą dešimtį metų vadovavęs tam bingui, tarė atsisveikinimo žodį. Jis, savo darbą pabaigęs, išvyksta į Torontą kitiem uždaviniam. Savo žodyje Tėvas Pijus optimistiškai pažvelgė į atlikto darbo reikšmę, į gerą ateitį ir bingo darbuotojų pastangas palygino su šviesiu lietuviškos ir krikščioniškos dvasios spinduliu, rodančiu kelią į kilnų ir nesavanaudišką gyvenimą. Tėvui Pijui buvo įteikta dovanėlė, sudainuota "Ilgiausių metų" ir palinkėta geros sėkmės ateities uždaviniuose. Jo pareigas perėmė Tėvas Antanas Prakapas, OFM, dabartinis Maironio mokyklos kapelionas ir jaunimo dvasios vadovas.

Bingo darbuotojų susirinkimas praėjo gražioj ir pakilioj nuotaikoj. Po oficialios dalies svečiai buvo pavaišinti šilta vakariene, patys žaidė improvizuotą bingo žaidimą ir bičiuliškai praleido jaukų penktadienio vakarą.

Alg. Š.

JAV LIETUVIŲ JAUNIMO SĄJUNGOS GYNIMO FONDUI AUKOJO:

(Tęsinys iš praeito nr.)

NEW JERSEY: $50.00 — Kazys ir Nastė Kaliai. **$25.00** — Kazimieras ir Lucy Jankūnai, V. F. Volertas, K. ir V. Dabrūnai. **$20.00** — B. ir P. Šidlauskai, Vincas ir Ona Šalčiūnai, A. Šmulkštys. **$10.00** — Leonas Morkūnas, E. ir P. Balčiai, Paul ir Joanna Ivaškai, Sophia Raubertienė, p.p. Matuskai, Vita ir V.J. Matusaičiai, Balys Raugas, Bronė Karaškienė, Antanas ir Aleksandra Masioniai. **$5.00** — Vaclovas ir Ona Budrikai, Elena Raubertienė, John Mingaila, Arūnas Bitėnas, Stasys Karaška. **$3.00** — Juris A. Balodis. **$1.00** — Rimantas Bitėnas, Albert P. Macelis, Al Klink.

NEW YORK: $50.00 — Jonas Klivečka, Lionginas Morkūnas. **$30.00** — dr. Daiva R. Bajorūnas. **$25.00** — Virginija ir Regina Jakštas, Gailė Janušonis, A. Uknevičius, kun. J. Pakalniškis, Aloyzas Balsys. **$20.00** — kun. A. Grigaitis, Aleksandra ir Petras Matekūnai, dr. Jonas ir Dana Bilėnai, P. ir N. Baltrulioniai, Peter ir Anelė Povilaičiai. **$15.00** — Regina Purienė, Anthony ir Rima Gudaičiai. **$10.00** — Irena Banatienė, Martinas R. Brakas, Leonas Bajorūnas, Maria Jasenienė, Walter Umbrazas, J. Steponaitis, K. ir J. Norvila, V. Mažeelis, Lionginas Drangauskas, O. Adams, P. V. Dubauskas, D. Mikulskis, K. Bačauskas, kun. Račkauskas, Pulkerija Turulis. **$5.00** — Michael V. Majikas, Stasys Čepas. **$2.00** Walter C. Yurkis. **$1.00** — K. Žoromskis.

OHIO: $50.00 — dr. A. Baltrukėnas, dr. Victor ir dr. Elena Ceiciai, dr. Vladas Bložė. **$30.00** — Rimvydas Čepulis. **$25.00** — Juozas ir Anna Žilioniai, Vladas Bacevičius, M. Genevieve Aukštolienė, Theresa P. ir V. Urbaičiai. **$20.00** — Jokubas ir Danutė Kregždė, Joseph Mikonis, Vaclovas Valys, P. Jucaitis, Z. Akelaitis, Z. Prušas, John Kvietys, Birutė J. Malcanas, Henrikas Kripavičius. **$10.00** — Kristina Rociūnaitė, J. ir M. Palūnai, Jonas Gudėnas, kun. V. Katarskis, Stanley ir Estera J. Alšėnai, dr. Victor Puškorius, Aurelia M. Balašaitienė-Balas, J. Daunešis, Jonas Aresanis, V. ir G. Bučmiai, V. Rociūnas, P. N. Bielinis, R. Čepulienė, N. ir V. Palusiuskai, S. Jankauskas, V. Čyvas, A. Sušinskas, Jonas ir Adelė Šiaučiūnai, P ir J. Klioriai, Juozas ir Felicija Jasinevičiai, Aleksas Sadauskas, Vaclovas ir Irene Vinclovai. **$5.00** Ligija Rociūnaitė, dr. Darius D. Degesys, V. Paliūnas, V. Akelaitis, J.P. Janasienė, N. Maželienė.

OKLAHOMA: $10.00 — V.S. Vardys.

(Bus daugiau)

Nurimk, sesut! Gana raudot!
Nušluostyk ašaras gailias . . .
Praeis skausmą laikai kraujuoti,
Gyvensim mes dienas dailias.
Petras Vaičiūnas

BOSTONO ŽINIOS

Balfo vajus

Balfo Bostono skyriaus piniginis vajus yra tęsiamas visą gruodžio mėnesį. Savo laiškuose-atsišaukimuose skyriaus pirm. kun. Antanas Baltrušiūnas rašo: "Balfo tikslas aiškus — padėti savo broliam ir seserim, patekusiem į nelaimę. Jau 35 metai, kaip Balfas savo uždavinį rūpestingai ir sėkmingai atlieka — dėka pasišventusių asmenų, kurie tęsia ir remia labdaros darbą. Dėl to praeity buvo daug nuveikta. O kaip su Balfu šiandien? Ar reikia jį palaikyti?

Kol Lietuva bus pavergta, bus žmonių, kuriem pagalbos visada reikės. Ir laisvieji lietuviai, ligos ir senatvės prislėgti, gauna pagalbos. Naujai atvykusiem iš nelaisvės Balfas padeda medžiagiškai ir tarpininkauja valdžios įstaigose. Balfas rūpinasi pagalba ištremtiem ar kare nukentėjusiem".

Į vargą patekusių yra. Jiem reikalinga parama. Tai visų mūsų auka yra labai reikalinga.

Čekius rašyti BALF vardu ir siųsti iždininkui: BALF, c/o Petras Navazelskis, 74 Webster Street, Westwood, Mass. 02090.

Iš šaulių rinktinės suvažiavimo

Lapkričio 29 S. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos salėj įvyko Naujosios Anglijos šaulių rinktinės suvažiavimas. Rinktinę sudaro Bostono, Brocktono ir Worcesterio šaulių kuopos.

Suvažiavimą pradėjo rinktinės pirm. Algirdas Zenkus. Įnešus vėliavas, rinktinės kepelionas kun. Rafaelis Šakalys, OFM, sukalbėjo maldą. Suvažiavimo dalyviai sugiedojo Lietuvos himną. Pirmininkauti pakviestas šaulių garbės pirm. prof. Vaidievutis Mantautas.

Atsistojimo minute pagerbti mirę šauliai. Buvo apdovanojimai šaulių žvaigždės medaliu iršaulių žvaigždės ordinu už nuopelnus.

Tolimesnėj darbotvarkėj buvo rinktinės pirmininko, iždininko, revizijos komisijos ir moterų sekcijos pranešimai bei padėka už atliktus darbus.

Į naują rinktinės valdybą išrinkti: pirmininku ilgametis Jono Vanagaičio šaulių kuopos pirmininkas, o taip pat visų kuopų ir pačios rinktinės organizatorius Juozas Stašaitis, nariais: Elena Gorodeckienė, Stasys Augonis ir Edvardas Meilus, Sr.

Buvo tartasi įvairiais šaulių rinktinės reikalais, o darbotvarkei pasibaigus buvo vaišės net su muzika.

Šaulių organizacija nuo savo įsikūrimo Lietuvos nepriklausomybės kovų laikais buvo karinė organizacija, o kovom pasibaigus, buvo nors ir karinė, bet daugiau dirbo kultūrinėj srity, bet buvo apolitinė. Atsikūrusi išeivijoj, sekdama savo tradicijas, yra daugiau kultūrinė. Tai tikrai graži organizacija. Tik kad ir į ją okupantas neįvestų savo agentų, kurie griautų jos darbą. Teko nugirsti, kad kitur jau kas tai panašaus yra, net buvo nueita į amerikiečių teismą.

Reikia būti labai įžvalgiem ir nepasiduoti griaunančiai ar blogai įtakai. Tačiau Bostone, o ypač naujam pirmininkui Stašaičiui vadovaujant, tokių pavojų tikrai nebus.

Serga Stasys Lūšys

Krikščionių demokratų ir Vliko veikėjas Stasys Lūšys yra sunkiau susirgęs ir jau kelinta savaitė guli Carney ligoninėj, 2100 Dorchester Ave., Dorchester, Mass.

Dar apie a.a. K. Merkį

Jonas Karvelis praneša:

"Mirus Kazimierui Merkiui, spaudoj pasirodė išsamių aprašymų apie jo sportinę veiklą, tačiau nieko nebuvo rašyta apie jo pragyvenimo šaltinį.

K. Merkis buvo iškilus finansininkas. Prkeš pasitraukiant 1944 m. iš Lietuvos, jis daugelį metų dirbo Jono Karvelio Prekybos Namuose finansų skyriaus vedėju. Ši, milijoninę apyvartą siekianti, bendrovė savo skyrius turėjo Kaune, Klaipėdoj, Telšiuose, Vilniuj ir pramonės įmonę ALFA Kaune.

Einamos pareigos iš K. Merkio pareikalaudavo daug darbo ir sumanumo. Jis mokėjo labai gerai tvarkyti savo laiką. Jam laiko užteko ir pagrindinei profesijai, ir sportui, o taip pat bažnyčiai ir maldai. Tai buvo tauri asmenybė. Jį pažinoję liūdime su jo miela žmona Onute."

BOSTONO PARENGIMŲ KALENDORIUS

Parapijos rengiamas koncertas, kuriame Arlington-Belmont society atliks muz. prof. Jeronimo Kačinsko parašytas mišias, įvyks gruodžio 13 d. 7 val. vak. S. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos salėje. Jame dalyvaus choras, orkestras ir solistai.

Kalėdinė vakaronė - Kūčios, kurias rengia Lietuvių Moterų Federacijos Bostono klubas, įvyks gruodžio 14 d., 4 val. popiet S. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos salėj. Vyks ir graži programa, kurią atliks: solistas Benediktas Povilavičius, muz. Jeronimas Kačinskas, aktorė-režisorė Aleksandra Gustaitienė ir jaunas pianistas Gregory Dausa.

LAISVĖS VARPAS Sekmadieniais 11:30-12:10 val. 740 banga iš WCAS 12:10-1:00 val. 1460 banga iš WBET Vedėjas Petras Viščinis 173 Arthur St., Brockton, MA 02402 Telef. (617) 586-7209

BOSTON, MASS. - WLYN 1360 bangos sekm. nuo 1 iki 1:30 val. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

DARBININKAS

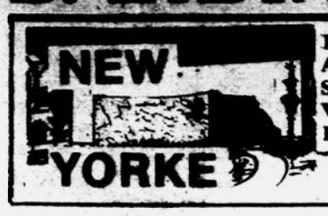

Redakcija ..... (212) 827-1352
Administr. ..... (212) 827-1351
Spaustuvė ..... (212) 827-1350
Vienuolynas .. (212) 235-5962
K. Ž. salė ..... 212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207

Kultūros Židinyje šį savaitgalį: gruodžio 13, šeštadienį, skautų tradicinės **Kūčios**. Pradžia 6 v.v.

Skautų tradicinės Kūčios bus gruodžio 13, šeštadienį, 6 v.v. Kultūros Židinio didžiojoje salėje. Jas rengia vyr. skaučių židinys Vilija, Neringos ir Tauro tuntai.

Moterų Vienybės prieškalėdinis susirinkimas bus gruodžio 16, antradienį, 7:30 v.v. įprastinėje vietoje, Congregational Church, 91 St. ir 85 Rd. Woodhaven, N.Y. Visos narės prašomos dalyvauti.

LMK Federacijos New Yorko klubo susirinkimas bus gruodžio 17, trečiadienį, 7:30 v.v. įprastinėje vietoje, Congregational bažnyčios salėje, 91 St. ir 85 Rd. Woodhavene. Visos narės kviečiamos dalyvauti.

Vytenis Ramanauskas, žinomas statybininkas ir kontraktorius iš **Daytona Beach, Fla.,** gruodžio 13, šį šeštadienį, atvyksta į New Yorką ir 5 v.v. Kultūros Židinyje padarys pranešimą apie galimybes Daytona Beach apylinkėse įsigyti nuosavybę arba pelningai investuoti kapitalą. Suinteresuoti kviečiami atsilankyti.

Apreiškimo parapijos bažnyčioje gruodžio 14, šį sekmadienį, giedos N.Y. vyrų choras Perkūnas, Apreiškimo parapijos choras ir naujas Apreiškimo parapijos choro kvartetas: Rasa Bobelytė — sopranas, Birutė Malinauskienė — altas, **Viktoras Ralys** — tenoras, **Petras Tutinas** — bosas. Visam giedojimui vadovauja Viktoras Ralys. Po pamaldų Apreiškimo parapijos salėje choro kalėdinės vaišės — pobūvis. Choro bičiuliai kviečiami dalyvauti.

Lietuviškas kūčias rengia LKM Sąjungos 29 kuopa gruodžio 21, sekmadienį, 12 val. Apreiškimo parapijos salėje. Visi valgiai bus pagaminti pagal lietuviškus kalėdinius papročius. Bilietus bus galima įsigyti vietoje. Įėjimo auka 5 dol.

Kultūros Židinio rudens balius gruodžio 6 praėjo pakiliai. Programą atliko Bostono vyrų sekstetas, vadovaujamas muziko Juliaus Gaidelio, ir New Yorko tautinių šokių ansamblis Tryptinis. Šokiam grojo Joe Thomas orkestras. Plačiau kitame Darbininko numeryje.

Katalikių Moterų Sąjungos 24 kuopos valdyba kviečia visas nares ir prijaučiančias į prieškalėdinį pobūvį, kuris įvyks gruodžio 21, sekmadienį, tuoj po mišių Angelų Karalienės parapijos salėj. Pasidalinsime kalėdinėm dovanom. Ta pačia proga bus atsisveikinimas su kuopos dvasios vadu kun. Vytautu Pikturna, kuris sausio 4 išvyksta į Floridą.

Pamaldos už gen. Povilą, pulk. Aleksandrą ir Kazimierą Plechavičius bus gruodžio 13, šį šeštadienį, 10 val. pranciškonų vienuolyno koplyčioje. Pamaldas rengia sesuo Elena Legeckienė, prisimindama savo mirusius brolius, du iš jų mirę Sibire. Kviečiami visi bičiuliai, artimieji pamaldose dalyvauti ir pasimelsti už mirusius.

Klaipėdos krašto atvadavimas minimas sausio 10, šeštadienį, 7 v.v. Kultūros Židiny. Paskaitą skaitys A. Lymantas iš Montrealio. Rengia Simo Kudirkos šaulių kuopa.

Rašytoja Nelė Mazalaitė-Gabienė persikėlė į naują butą. Naujas jos adresas yra toks: 80-57 89 Ave., Woodhaven, N.Y. 11421. Tel. 296-2987.

Dail. Vytautui K. Jonynui gruodžio 2 padaryta širdies operacija. Operacija sėkminga. Ligonis greitai stiprėja.

Maironio lituanistinėje mokykloje dabar rengiamasi kalėdinei eglutės programai. Eglutė bus gruodžio 21, sekmadienį, Kultūros Židinyje.

Kultūros Židinio administracijoje įtaisytas automatinis aparatas, kuris visada atsakys telefoną, jei nebus administratoriaus raštinėje. Kas skambins, prašom pasakyti savo telefono numerį, kad administratorius grįžęs galėtų paskambinti.

Rimas Česonis, JAV delegacijos Madride narys, atsiuntė iš **Madrido Darbininkui** savo **sveikinimus**.

Kalėdinių sveikinimų kortelės gaunamos Darbininko administracijoj. Tautiniais motyvais 3 kortelės už 1 dol. Religiniais motyvais 12 kortelių už 2 dol. Persiuntimui pridedama 50 c. Daugiau užsisakant, pridedama 1 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

MAIRONIO LITUANISTINĖJE MOKYKLOJE

Gruodžio 13, tuoj po priešpiečių, 11:30 v. nuo septinto iki dešimto skyriaus mokiniai bus pervežti repeticijoms į Židinį. Kas gali padėti pavežti vaikus, prašom mokyklos salėje pasirodyti 11:15 val. Iš Kultūros Židinio vaikus bus galima pasiimti 1:30 v. popiet.

Gruodžio 20 pamokų metu vyksta ganeralinė repeticija Kultūros Židinyje nuo 9 iki 1 val.

Kalėdų eglutės programa bus gruodžio 21, sekmadienį, 3 v. popiet. Visi renkasi 1:30 v. popiet.

Eglutės loterijai fantus reikia atnešti gruodžio 13 į mokyklą.

Pamokų nebus gruodžio 27 ir sausio 3. Pamokos po švenčių prasidės sausio 10.

SUKAKTIES PROGA DARBININKĄ APDOVANOJO

Darbininko leidėjai kreipėsi į savo skaitytojus, kviesdami paremti laikraštį, 65 metų sukakties proga aukojant po 1 dol. už kiekvienerius metus. Dalį aukotojų jau skelbėme ankstesniuose Darbininko numeriuose. Dabar vėl skelbiame būrelį sukakties proga aukojusių asmenų ar organizacijų:

100 dol. — J. Lugauskas, Woodhaven, N.Y.

75 dol. — A.M. Shovelski, Glendale, N.Y.

70 dol. — dr. S. Kungys, Clifton, N.J.

65 dol. — A ir V. Katinai, Richmond Hill, N.Y., P. Turulienė, Hollis, N.Y., Ž. Jurienė, Kew Gardens, N.Y., R. Chepulis, Middle Village, N.Y., M. Shalnuskienė, Woodhaven, N.Y., L. ir P. Jukniai, Brooklyn, N.Y., T. Paknienė, Brooklyn, N.Y.

50 dol. — K. Kružinskas, Kearny, N.J., dr. J. Šaiečka, Great Neck, N.Y.

25 dol. — Lietuvių Moterų Federacijos Waterburio klubas.

20 dol. — Hartfordo Lietuvių Piliečių Klubas.

15 dol. — Šv. Juozapo dr-ja, Nashua, N.H.

6.50 dol. — Lietuvos vyčių 50 kuopa, New Haven, Conn.

Visiem aukojusiem nuoširdžiai dėkoja Darbininko administracija. Tikimės, kad čia skelbiami ne paskutiniai aukotojai. Visų talka laukiama.

PRIEŠKALĖDINIS SUSIKAUPIMAS

"Ateis toks laikas, kai žmonės nebepakęs sveiko mokslo, bet, pasidavę savo įgeidžiams, susivadins sau mokytojų krūvą, kad jie dūzgentų ausyse, jie nukreips ausis nuo tiesos, o atvers pasakoms" (2 Tim. 4, 3-4).

Atrodo dabar kaip tik ir yra toks laikas. Labiau negu bet kada pasaulis, palikęs Dievą, eina savo keliu į susinaikinimą. Net ir Bažnyčioj krizė. Išvada — visiškas pasimetimas, susiskaldymas, gresiąs vis didesniu sąmyšiu.

Kur išeitis? — Grįžti į tą, kuris yra Kelias, Tiesa ir Gyvenimas. Tai pagrindinės New Yorko ateitininkų iniciatyva ruošiamo susitelkimo mintys, kurias pateiks prel. Vytautas Balčiūnas gruodžio 19, 20 ir 21. Penktadienį ir šeštadienį vakarais, 7:30 val., konferencijos bus Pranciškonų vienuolyno koplyčioj, 361 Highland Blvd., Brooklyne. Susitelkimo pabaiga — sekmadienį Apreiškimo parapijos bažnyčioj, iškilmingų mišių metu, 11 val. Į susitelkimą kviečiami visi sendraugiai, studentai, moksleiviai ateitininkai ir kiti tikintieji.

Malonėkite surasti laiko šiam prieškalėdiniam dvasiniam susitelkimui. — K.G.

Eugenija Karpiūtė gruodžio 6 išvyko savaitės atostogų į Meksiką.

MAIRONIO MOKYKLOS RUDENS BALIUS

Dikojame visiem, kurie prie rudens baliaus surengimo prisidėjo savo darbu, auka ir atsilankymu.

Prie durų visus mus pasitiko Aušra Garbauskienė. Įėjus į salę, pirmas vaizdas buvo labai malonus. Salė pritemdyta, papuošta Audronės Katinaitės įspūdingais piešiniais. Stalus su gėlėmis ir žvakėmis papuošė Josephina Senken, Olga Ilgūnienė ir Algis Jankauskas. Salę sutvarkė Živilė Ratienė, Rama Gvildytė, Jonas Vaičaitis, Gintas Žemaitaitis ir Antanas Ivaška.

Prie turtingo baro stovėjo Charley Senken su savo talkininkais, o gausus bufeto stalas buvo papuoštas gražiomis Alice Flower Shop gėlėmis. Bufete sunkiai dirbo mokyklos geros draugės Irena Jankauskienė ir Dana Birutienė ir mamytės Irena Alksninienė, Daina Kulienė, **Ina Gvildienė ir Vita Matusaitienė.**

Galima pasidžiaugti, kad visos prašytos mamytės prisidėti prie bufeto paruošimo atnešė žuvies, bulvių, grybų, bandelių su lašinukais, pyragų.

Loteriją tvarkė Edvardas Liogys. Loterija buvo turtinga, buvo padovanoti net du brangūs kreipšiai su gėrimais — ponų Vaičaičių ir **Marytės Šalinskienės.** Skulptorius Mindaugas Jankauskas padovanojo savo skulptūrą, Vita Matusaitienė išsiuvinėtą paveikslą, Perkūno choras — dvi plokšteles.

Daugelis čia minėtų asmenų prisidėjo net prie kelių darbų.

Visus palinksmino Paulius Rajeckas ir Neil Intraub nauja pantomimine programa — "Mime Times Two". Šokiam grojo Joe Kazlo orkestras.

Tėvų Komitetas visiems dėkoja.

Pratinkite savo jaunimą prie lietuviškos knygos. Gimtadienio, vardinių ir švenčių proga padovanokime jam bent po vieną lietuvišką knygą.

Vietoj kalėdinių atvirukų siuntinėjimo Darbininko skaitytojai kviečiami atsiųsti auką spaudai paremti ir tuo pačiu sveikinti artimuosius ir draugus per laikraštį. Anksčiau atsiuntusieji anksčiau bus paskelbti laikraštyje.

Darbininko kalendorius 1981 metam lapkričio 14 išsiųstas visiem skaitytojam. Jei kas norėtų gauti papildomų egzempliorių, prašomas atsiųsti po 2 dol.

Nidos leidyklos išleistas kalendorius 1981 metam su kasdien nuplėšiamais lapukais jau gaunamas Darbininko administracijoj. Su persiuntimu 7 dol.

Woodhavene išnuomojamas 3 kambarių butas. Skambinti 296-7322.

MONY — Dr. M. Siemonait, lietuvis, draudžia sveikatą, nedarbingumą, pensijas, gyvybę. (N.Y., N.J. ir Conn.) Apsidraudami pas jį, sutaupysit 30%-50% premijos mokėjimą. Draudimo įvairios grupės, kurias galite pasirinkti. Skambinti dieną: 201 964-3500. Vak., savaitgaliais: 201 654-3756.

DARBININKĄ 65 METŲ SUKAKTIES PROGA SVEIKINA

Lietuvių Fronto Bičiuliai nuoširdžiai sveikina leidėjus, redaktorius ir bendradarbius Darbininko 65 metų sukakties proga. Gyvuokite, stiprėkite, drąsinkite dirbančius mūsų tėvynei ir tautai!

LFB Centro Valdyba

Dr. Aldona ir dr. Kajetonas Janačai Kalėdų švenčių ir Naujųjų Metų proga sveikina visus pažįstamus, draugus, organizacijų vadovus, Darbininko redakciją bei administraciją ir Tėvus pranciškonus.

Stasys ir Anelė Nutautai Šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų proga sveikina T. Pranciškonus su provinc. Paulium, Apreiškimo pjos dvasiškius, gimines, draugus ir kaimynus. Visiem linki Dievo palaimos ir sveikatos. Vietoj kortelių siuntinėjimo skiria auką Darbininkui.

Marina ir Zigmas Raulinaičiai sveikina savo bičiulius ir pažįstamus Kalėdų švenčių proga ir linki laimingų ir džiaugsmingų Naujųjų Metų. Vietoj kalėdinių atvirukų skiria auką Darbininkui.

Henrikas ir Adelė Bajaliai, Los Angeles, Calif., sveikina Šv. Kalėdose savo draugus ir pažįstamus per Darbininką. Visiem linki laimingų Naujųjų Metų. Užuot siuntinėję šventinius atvirukus skiria auką Darbininkui.

Kotryna ir Vytautas Marijošiai, West Hartford, Conn., linki Darbininko leidėjam ir pažįstamiem linksmų Švenčių ir laimingų Naujųjų Metų.

Rasa ir Henrikas Miklai Šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų proga sveikina savo gimines, draugus ir pažįstamus. Šia proga skiria auką Darbininkui paremti.

Vita ir Vidmas Matusaičiai, Livingston, N.J., sveikina draugus ir pažįstamus Šv. Kalėdų proga per Darbininką.

Albina, Stasys ir Linas Lipčiai, New Haven, Conn., sveikina per Darbininką: "Šv. Kalėdose ir Naujuose Metuose mintimis būsime su Jumis, mūsų mieli giminės, bičiuliai ir draugai".

Jonas ir Petronėlė Strijauskai, St. Petersburg, Fla., per Darbininką sveikina savo pažįstamus ir draugus Šv. Kalėdų ir N. Metų proga.

Jonas K. Karys su žmona Joana sveikina savo draugus ir artimuosius lietuvius (tremtyje) šios Žiemos švenčių proga, širdingai linkėdami visiem šviesių Kalėdų bei laimingų Naujųjų Metų! Užuot siuntinėję korteles, jiedu paaukojo Lietuvių Fondui 200 dol.

Algirdas ir Danutė Šilbajoriai sveikina savo pažįstamus, draugus ir artimuosius Šv. Kalėdų ir Naujų Metų proga. Vietoj kalėdinių atvirukų skiria auką Darbininkui ir Kultūros Židiniui paremti.

Elena ir Kęstutis Valiūnai sveikina širdingai savo draugus ir prietelius Šv. Kalėdų proga ir linki laimingų 1981 Metų.

Aleksandra ir Antanas Masioniai linki linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujų Metų visiem pranciškonam, draugam ir pažįstamiem ir ta proga skiria 25 dol. Vasario 16-osios gimnazijai, 15 dol. Lietuvių Religinei Šalpai, 10 dol. Kultūros Židiniui ir 10 dol. Darbininkui.

Liucina ir Vytautas Vilkutaičiai iš E. Northport, N.Y., sveikina draugus ir pažįstamus švenčių proga. Vietoj kortelių siuntinėjimo skiria auką Darbininkui.

Uknevičių šeima sveikina savo pažįstamus, draugus ir artimuosius Šv. Kalėdų ir N. Metų proga per Darbininką.

LKM Sąjungos 29 kuopa kviečia plačiąją visuomenę į

LIETUVIŠKAS KŪČIAS,

kurios ruošiamos gruodžio 21, sekmadienį, 12 val. tuojau po sumos Apreiškimo parapijos salėje.

Valgiai gaminami pagal lietuviškus papročius

Bilietai gaunami vietoje.

Įėjimo auka — 5 dol.

Kviečiame visus į

MAIRONIO LITUANISTINĖS MOKYKLOS KALĖDŲ EGLUTĘ

gruodžio 21, sekmadienį, 3 v. popiet Kultūros Židiny

PROGRAMOJE:

Vaikų vaidinimas "Cirkas"
Kalėdinės giesmės
Kalėdų senis

Po programos — loterijos, kavutė ir toras.

Auka suaugusiems — 3 dol.

Maironio mokykla

1981 NAUJŲJŲ METŲ SUTIKIMO BALIUS

RENGIAMAS KULTŪROS ŽIDINIO SALĖJE, 361 HIGHLAND BLVD., BROOKLYN, NEW YORK, 1980 M. GRUODŽIO 31 D., TREČIADIENĮ

Šilta vakarienė, paruošta Jono Belecko
Šampanas ir stipresni gėrimai kiekvienam stalui
Šoksime grosi Joe Thomas orkestras

10 asmenų stalas ir pavienės vietas užsakomos, apmokant iki gruodžio 27 d., pas:

V. Padvarietį, 87-40 127-th St., Richmond Hill, N.Y. 11419, tel. 847-5619;
J. Vaitkūnienę, 86-08 110th St. Richmond Hill, N.Y. 11418, tel. 847-6063;
J. Gerdvilienę, 89-10 60th St., Woodhaven, N.Y. 11421, tel. 296-0288

Įėjimo auka 30 dol. asmeniui
Jaunimui - moksleiviams 20 dol.
Rengėjai garantuoja vietas tik iš anksto sumokėjus
Čekius rašyti: Lithuanian American Community

Kokteilis — 8 v.v.
Šeimos pradžia — 9 v.v.

Visus maloniai kviečia

LB NEW YORKO APYGARDOS IR APYLINKIŲ VALDYBOS